

Załącznik
do Uchwały Nr
Rady Miejskiej Leszna
z dnia

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Leszna na lata 2017-2027

Projekt „Nowe tory – centrum Leszna po kolei” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Leszno, kwiecień 2017 r.

Spis treści

1.	WSTĘP.....	4
1.1.	Metodologia opracowania GPR.....	4
1.2.	Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy oraz regionu	5
1.2.1.	Strategia Rozwoju Leszna	6
1.2.2.	Strategia rozwiązywania problemów społecznych w mieście Lesznie na lata 2014-20167	7
1.2.3.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Leszna	9
1.2.4.	Pozostałe dokumenty strategiczne	9
2.	DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	18
2.1.	Wprowadzenie.....	18
2.2.	Sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	18
2.2.1.	Wskaźniki wyboru obszarów zdegradowanych	19
2.3.	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	24
2.3.1.	Analiza negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji	24
2.3.2.	Analiza lokalnych potencjałów	44
2.4.	Podsumowanie negatywnych zjawisk i lokalnych potencjałów zidentyfikowanych w obszarze rewitalizacji	54
3.	UCZESTNICTWO INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI	56
3.2.	Formy partycypacji w procesie rewitalizacji	56
3.2.1.	Konsultacje społeczne na etapie wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	58
3.2.2.	Konsultacje społeczne na etapie diagnozy	60
4.	PLANOWANIE PROCESU REWITALIZACJI	71
4.1.	Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	71
4.1.1.	Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	71
4.1.2.	Promocja procesu rewitalizacji – hasło przewodnie.....	72
4.2.	Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań	73
	Cel strategiczny 1. SFERA SPOŁECZNA	73
	Cel strategiczny 2. SFERA MIESZKANIOWA	73
	Cel strategiczny 3. SFERA PRZESTRZENNA	73
	Cel strategiczny 4. SFERA GOSPODARCZA	74
4.3.	Modelowa Rewitalizacja	75
4.4.	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	76
4.4.1.	Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	77
4.4.2.	Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	125
4.5.	Niezbędne zmiany w dokumentach strategicznych.....	127
4.6.	Specjalna Strefa Rewitalizacji	128
5.	Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	129

6.	ZARZĄDZANIE I MONITOROWANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI	130
6.1.	Struktura zarządzania	130
6.2.	Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	131
6.3.	Mechanizmy integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych	132
6.4.	Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych	135
6.5.	System monitoringu programu rewitalizacji.....	135
6.6.	Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych.....	136
6.7.	System wprowadzania modyfikacji programu rewitalizacji.....	137

1. WSTĘP

Do końca 2015 r. dokumentem, który wyznaczał kierunki działań w zakresie rewitalizacji był Lokalny Program Rewitalizacji Leszna na lata 2010-2015. LPR definiował obszar wskazany do rewitalizacji, który obejmował przede wszystkim Stare Miasto oraz inne obszary dysfunkcyjne: tereny Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji oraz strefę inwestycyjną I.D.E.A. W związku z wejściem w życie ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777) Miasto Leszno przystąpiło do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Wymieniona wyżej ustawa o rewitalizacji wprowadziła szczegółowe zasady postępowania, udostępniając samorządom narzędzia, ale przede wszystkim zwróciła uwagę na istotę samego procesu. Zgodnie z ustawową definicją: „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.”¹ Istotnym narzędziem na poziomie lokalnym są zatem programy rewitalizacji, które definiują dysfunkcje i ich źródła, określają obszar ich występowania oraz wskazują działania mające na celu ich zahamowanie. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, Miasto Leszno przystąpiło do wyznaczenia na podstawie diagnozy zasięgu obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji. Delimitacja obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji została przedstawiona w dokumencie pt. „Diagnoza wyznaczająca miejskie obszary zdegradowane i obszar rewitalizacji w Lesznie”, stanowiącym integralną część uzasadnienia do Uchwały nr XXIII/280/2016 Rady Miejskiej Leszna z dnia 19 maja 2016r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Leszna.

Istotną częścią procesu rewitalizacji Leszna jest realizacja projektu pn. „Nowe tory – centrum Leszna po kolei” współfinansowanego w ramach konkursu dotacji „Modelowa rewitalizacja miast” ogłoszonego przez Ministerstwo Rozwoju. Koncepcja rewitalizacji w ramach projektu zakłada stworzenie holistycznego modelu zrównoważonego rozwoju centrum Leszna przy instrumentalnym wykorzystaniu zdegradowanych terenów pokolejowych. Model będzie miał charakter zintegrowany, kompleksowo odpowiadający na identyfikowane potrzeby i potencjał obszaru doprowadzając w efekcie do poprawy życia mieszkańców. Sam Pilotaż będzie polegał na dogłębnym zaplanowaniu działań koniecznych do wyprowadzenia centrum ze stanu kryzysowego (GPR rozwinięty następnie w Masterplan i powiązane z nim dokumenty wykonawcze), a także wprost na prowadzeniu działań edukacyjnych oraz nakierowanych na włączanie społeczności lokalnej w proces rewitalizacji.

1.1. Metodologia opracowania GPR

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Leszna (dalej GPR) opracowany został z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy w pracach nad GPR, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych (firma Lider Projekt Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu), odpowiadających między innymi za przeprowadzenie procesu konsultacji społecznych oraz opracowanie dokumentu pn. Gminny Program Rewitalizacji Miasta Leszna.

Niniejszy dokument został sporządzony zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777), zwanej w dalszej części „Ustawą” oraz z uwzględnieniem zaleceń zawartych w

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz. U. RP. 2015 r. poz.1777, ze zmianami

„Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju (wersja z dnia 2 sierpnia 2016 r.).

Zachowuje on strukturę i wymagany zakres wskazany w art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, a więc:

1. opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych;
2. szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru;
3. opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji;
4. cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk;
5. opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:
 - a) listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, o ile dane te są możliwe do wskazania,
 - b) charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, o których mowa w pkt 4;
6. mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
7. szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych;
8. opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu;
9. system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji;
10. określenie niezbędnych zmian w uchwałach;
11. określenie niezbędnych zmian w uchwale, o Komitecie Rewitalizacji;
12. wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania;
13. wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:
 - a) wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
 - b) wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany,
 - c) w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji – wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu;
14. załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000

1.2. Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy oraz regionu

Opracowując Gminny Program Rewitalizacji Miasta Leszna uwzględniono uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych dotyczących polityki rozwoju miasta, które wpływają na realizację działań mających na celu wyprowadzenie obszarów zdegradowanych z kryzysu. Zgodnie z art. 15 ust.

1 pkt. 2) Ustawy, zidentyfikowano powiązania programu rewitalizacji ze strategią rozwoju miasta, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych.

Ponadto, w niniejszej analizie przeglądowni poddano zbiór wybranych kilkunastu opracowanych, przyjętych i obowiązujących na koniec 2016 r. dokumentów strategiczno-programowych.

Strategia rozwoju miasta, jako dokument o charakterze ogólnym i nadrzędnym dla programowania rewitalizacji, została wyróżniona poza pozostałymi analizowanymi dokumentami.

1.2.1. Strategia Rozwoju Leszna

Strategia Rozwoju Leszna jest głównym dokumentem wskazującym kierunki rozwoju miasta. Misją samorządu Leszna jest współpraca władz, podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych i mieszkańców oraz zewnętrznych jednostek w warunkach rosnącej konkurencji, dążąc do lepszego wykorzystania lokalnych zasobów, możliwości wynikających z wielkości i położenia miasta w celu podniesienia jego atrakcyjności, poziomu życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego.

Zgodnie z wizją rozwoju docelowo Leszno ma być miastem średniej wielkości, oferującym mieszkańcom doskonałe warunki do życia i dobre miejsca pracy, szczególnie w gospodarce opartej na wiedzy, a jednocześnie dla regionu będące centrum usługowym posiadające szeroką ofertę w dziedzinie handlu, finansów, nauki i szkolnictwa wyższego, oświaty, kultury, medycyny, informacji, rekreacji i sportu.

Wizja realizowana jest poprzez trzy cele strategiczne:

- Cel I. Zmodernizowanie lokalnej gospodarki oraz przyciągnięcie innowacyjnych inwestycji dla budowania trwałego, zrównoważonego rozwoju gospodarczego
- Cel II. Poprawienie warunków życia ludności przez doskonalenie usług publicznych i stwarzanie warunków dla inicjatyw służących zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnych
- Cel III. Budowa ponadlokalnej pozycji miasta jako centrum świadczenia usług dla otaczającego subregionu

Bezpośrednio do zagadnienia rewitalizacji odnosi się projekt/zadanie II.4.2. Lokalny Program Rewitalizacji, w ramach programu II.4. „Mój dom – moje miasto”, cel strategiczny II.

Ponadto do problemów obszarów zdegradowanych i ich rewitalizacji odnoszą się następujące programy, projekty i zadania zdefiniowane w Strategii:

Cel I, program „Praca”, który koncentruje się na podejmowaniu inicjatyw skierowanych bezpośrednio do mieszkańców, m.in. poprzez następujące projekty/zadania:

- I.2.4. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia
- I.2.5. Integracja i reintegracja zawodowa kobiet
- I.2.6. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Cel II, programy:

II.5. „Czas wolny”, który obejmuje zarówno bierne, jak i aktywne formy wypoczynku, realizowane m.in. poprzez następujące projekty/zadania:

- II.5.1. Organizacja masowych imprez kulturalnych
- II.5.2. Organizacja imprez z zakresu kultury wyższej

II.7. „Bezpieczne miasto”, zakłada utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego, m.in. poprzez następujące projekty/zadania:

- II.7.3. Działania prewencyjne poprawiające bezpieczeństwo w mieście

II.8. „Rodzinie”, zakłada zapewnienie pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem, m.in. poprzez następujące projekty/zadania:

II.8.5. Wsparcie i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

II.8.6. Integracja osób starszych i osamotnionych

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Leszna realizuje wymienione powyżej cele, programy, projekty i zadania Strategii Rozwoju Miasta Leszna.

1.2.2. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w mieście Lesznie na lata 2014-2016

Dokument opracowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lesznie obok misji i wizji, wyznacza cele krótko i długookresowe oraz definiuje zadania z zakresu pomocy społecznej uwzględniając charakter prowadzonych działań przez wszystkie podmioty działające w obszarze pomocy społecznej.

Cele i zadania dotyczą rozwiązywania problemów społecznych w mieście Lesznie, a w szczególności:

- wsparcia osób bezrobotnych, niepełnosprawnych, starszych i bezdomnych, uzależnionych
- objęcia pomocą osób samotnie wychowujących dzieci oraz rodzin doznających przemocy domowej,
- profilaktyki w zakresie ochrony zdrowia i uzależnień,
- działania w zakresie doskonalenia współpracy między poszczególnymi jednostkami służb społecznych (samorządowe jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe), poszerzając i uzupełniając w ten sposób istniejące formy pomocy oraz wsparcie osób i rodzin,
- edukacji publicznej.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera wiele zadań, których celem jest odpowiedź na wyzwania stojące również przed Gminnym Programem Rewitalizacji, gdzie planuje się, że duża część działań zostanie skierowana do mieszkańców w celu poprawy ich sytuacji oraz zwiększenia potencjału społecznego na obszarach zdegradowanych.

W chwili opracowywania niniejszego Programu, Strategia jest aktualizowana, jej przyjęcie uchwałą Rady Miejskiej Leszna planuje się w połowie 2017 r. GPR zachowuje spójność z założeniami do jej projektu.

1.2.3. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Leszna

Studium² jest dokumentem planistycznym określającym politykę zagospodarowania przestrzennego gminy (miasta) dla jej całego obszaru. Wyznacza kierunki polityki przestrzennej, zmian i działań dotyczących sposobu zabudowy i zagospodarowania terenu miasta Leszna. Sformułowane w dokumencie kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta podporządkowane są rozwiązywaniu problemów bieżących i tworzeniu warunków sprzyjających rozwojowi miasta w przyszłości.

Poniżej wymieniono zidentyfikowane w Studium obszary, które zlokalizowane są w granicach obszaru rewitalizacji wraz z ich przeznaczeniem:

Obszar 4 - Obszar w rejonie ulic Wróblewskiego, Królowej Jadwigi, Dąbrowskiego i Niepodległości w Lesznie

²Tekst jednolity zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Leszna, Załącznik nr 2 do UCHWAŁY NR XLIV/573/2014 Rady Miejskiej Leszna z dnia 04.11.2014 roku

Obszar 4 objęty zmianą studium przewidziany jest do rewitalizacji ze względu na konieczne przekształcenia terenów, które w wyniku procesów restrukturyzacyjnych przestały spełniać pierwotne funkcje, głównie terenów przemysłowych; tereny niezagospodarowane i wymagające przekształceń należy dostosowywać do potrzeb obszaru staromiejskiego jako terenu o funkcjach centrotwórczych.

Obszar 5 - Obszar w rejonie ulicy Przemysłowej i terenów kolejowych w Lesznie

Obszar 5 objęty zmianą studium przewidziany jest do rewitalizacji ze względu na konieczne przekształcenia terenów, które w wyniku procesów restrukturyzacyjnych przestały spełniać pierwotne funkcje, głównie terenów przemysłowych; tereny niezagospodarowane i wymagające przekształceń należy dostosowywać do potrzeb obszaru staromiejskiego jako terenu o funkcjach centrotwórczych.

Obszar 6 - Obszar w rejonie centrum w Lesznie

obszar 6 objęty zmianą studium przewidziany jest do rewitalizacji ze względu na konieczność przeciwdziałania degradacji zasobu mieszkaniowego oraz konieczne przekształcenia terenów, które w wyniku procesów restrukturyzacyjnych przestały spełniać pierwotne funkcje, co wynika z opracowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji Leszna, tereny niezagospodarowane i wymagające przekształceń należy dostosowywać do potrzeb obszaru staromiejskiego jako terenu o funkcjach centrotwórczych.

Obszar 17 – w przeważającej części stanowią ogrody przydomowe, gospodarstwa ogrodnicze oraz tereny zabudowy usługowej

Obszar 17 przeznaczony jako strefa mieszkaniowo – usługowa o zabudowie średnio intensywnej i ekstensywnej z dominacją zabudowy mieszkaniowej niskiej (do trzech kondygnacji) w zespołach, z dopuszczeniem obiektów biurowych, handlowych, rekreacji, zdrowia, opieki społecznej, edukacji, sportu (również terenochłonnych)

Obszar 2 – Obszar w rejonie ul. Wilkowickiej, Poznańskiej, Fabrycznej, Zacisze i torów PKP w Lesznie

Obszar 2 przeznaczony jako strefa produkcyjno-usługowo-techniczna przeznaczona na lokowanie obiektów produkcyjnych, baz, składów, magazynów, handlu hurtowego i innych obiektów handlowych, terminali, obiektów technicznej obsługi miasta, uciążliwego rzemiosła z dopuszczeniem lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m².

Studium wskazuje zatem na konieczność rewitalizacji centralnej części miasta oraz zagospodarowanie terenów niezabudowanych. Jako szczególne miejsce planowanego rozwoju studium wskazuje tereny na północ od strefy centrum, przeznaczone na funkcje produkcyjno-usługowo-techniczne.

Rysunek 1. Obszary zdegradowane na tle obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji określonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: <http://bip.leszno.pl/contents/content/113/549>

1.2.4. Pozostałe dokumenty strategiczne

1.2.4.1. Problemy społeczne

W celu rozwiązywania problemów społecznych Miasto Leszno opracowało szereg dokumentów. Poza „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Lesznie na lata 2014-2016”, powstały również: „Program Budowania Miejskiego Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2014-2016”, „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Leszna na lata 2014-2016”, „Miejski Program na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2016”, Miejska strategia rozwiązywania problemów osób starszych „Seniorzy w Lesznie 2014-2020”. Wszystkie dokumenty aktualizowane są na bieżąco i skierowane są na poprawę sytuacji mieszkańców oraz zwiększenie potencjału społecznego na obszarach zdegradowanych.

1.2.4.2. Strategia Rozwoju Kultury w Lesznie na lata 2014-2020

Dokument określa wizję Leszna jako miasta, które zaspokaja wszechstronne potrzeby kulturalne wszystkich grup wiekowych mieszkańców, wykorzystując potencjał i dobrą współpracę instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów, miasta czerpiącego z bogactwa tradycji i dziedzictwa kulturowego, a jednocześnie otwartego na upowszechnianie postępowych trendów, dysponując nowoczesną infrastrukturą do realizacji tych zamierzeń.

Spójność *Strategii Rozwoju Kultury w Lesznie na lata 2014-2020* z Gminnym Programem Rewitalizacji dotyczy w szczególności:

- ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego oraz historycznego,
- zmniejszania przestrzennych, społecznych i ekonomicznych dysproporcji w dostępie do kultury,
- włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług kulturalnych,
- wzmacniania zastosowania technologii komunikacyjno-informacyjnych,
- rozwoju infrastruktury,
- organizacji masowych imprez kulturalnych,
- organizacji imprez z zakresu kultury wyższej.

1.2.4.3. Strategia wspierania przedsięwzięć sportowych w Lesznie w latach 2017-2021

Sport obejmuje różne formy aktywności fizycznej, które poprzez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane umożliwiają nie tylko wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, czy osiągnięcie wyników sportowych (sport klasyfikowany), ale także rozwój stosunków społecznych (sport dla wszystkich). Powszechna dostępność różnych form sportu dla wszystkich umożliwia integrację społeczną ludzi pochodzących z różnych środowisk, o różnym wieku i zróżnicowanych umiejętnościach psychofizycznych. Z tego względu wspieranie projektów w sporcie dla wszystkich (priorytet 2) może stanowić jeden z elementów rewitalizacji.

1.2.4.4. Strategia promocji miasta Leszna do roku 2020

Strategia promocji³ – to jedno z narzędzi strategii rozwoju, które umożliwia wykreowanie pozytywnego wizerunku miasta. Misją promocyjną miasta Leszna jest: Wypromowanie miasta Leszna jako: otwartego na rozwój, światowego ośrodka sportów lotniczych i sportu żużlowego, miasta króla Leszczyńskiego, o bogatej historii i walorach turystycznych, o ambicjach kulturalnych, biznesowych i

³http://archiwum.bip.leszno.pl/files/3032/strategia_promocji_miasta_leszna_do_roku_2020_z_suplementem_autopoprawka.pdf

naukowych. Najważniejszym odbiorcą działań promocyjnych są mieszkańcy Leszna. W dokumencie założono, że promocja skierowana do tej grupy docelowej oparta będzie o zwiększenie informacji o planach i działaniach miasta, zwłaszcza tych odnoszących się do podnoszenia standardu życia codziennego, w tym jego walorów. Prowadząc kampanię promocyjną do innych grup docelowych, równolegle prowadzone będą szerokie działania informacyjne o strategii, planach rozwojowych miasta, skierowane bezpośrednio do mieszkańców Leszna (poprzez m.in. aktywizację społeczności lokalnej, zachęty/ zaproszenia do korzystania z atrakcji / eventów / akcji specjalnych/ imprez).

Na pozycję wizerunkową miasta negatywny wpływ ma występowanie w centrum Leszna obszarów zdegradowanych, wskazanych do rewitalizacji. Zaproponowane w strategii promocji cele strategiczne pośrednio wpłyną na poprawę sytuacji na obszarach rewitalizacji:

- cel strategiczny I. Wykreowanie spójnego wizerunku unikalnej marki miasta Leszna,
- cel strategiczny II. Promocja walorów turystycznych i rekreacyjnych miasta; Leszno liderem promocji regionu,
- cel strategiczny III. Promowanie rozwoju sportu i kultury,
- cel strategiczny IV. Przyciąganie inwestorów z innowacyjnych branż i stymulowanie rozwoju istniejących podmiotów, w tym przedsiębiorczości i wysoko kwalifikowanych kadr.

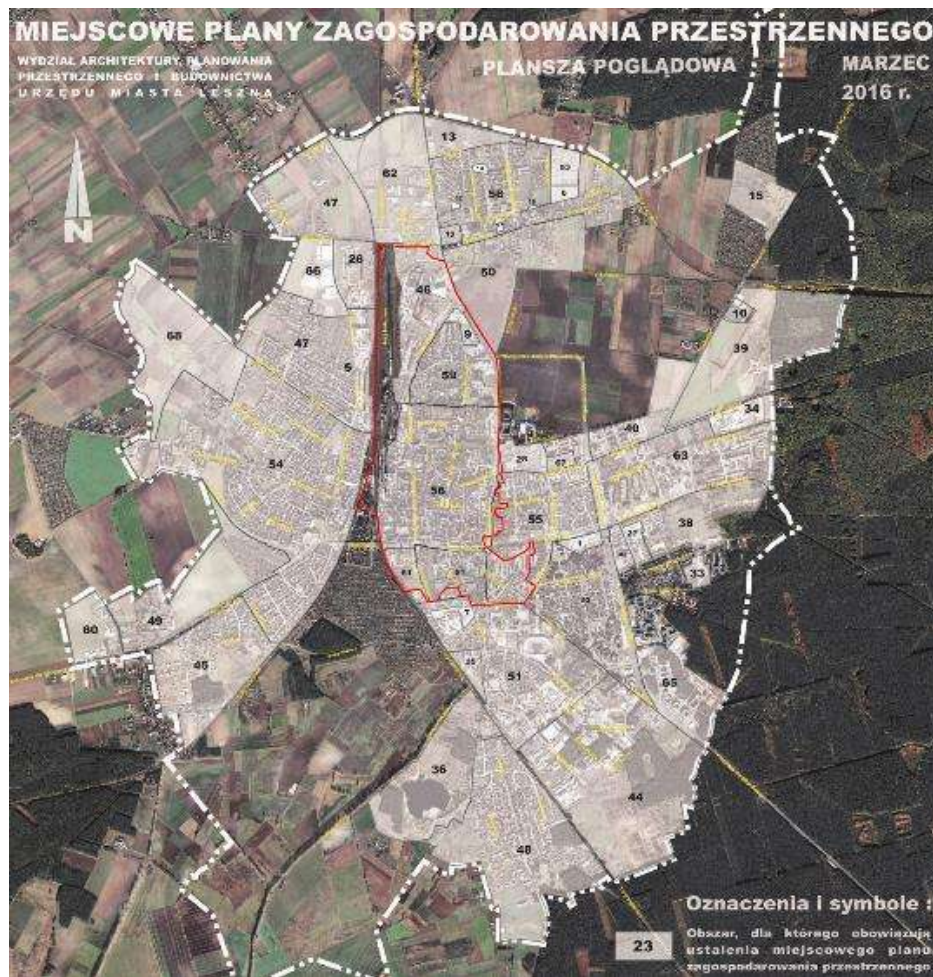
1.2.4.5. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Leszna na lata 2016-2020

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt. 1a ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym Miasto Leszno zobowiązane było do opracowania Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, zwanego „planem transportowym”. Głównym celem planu transportowego było zaplanowanie na lata 2014-2020 usług przewozowych o charakterze użyteczności publicznej, realizowanych na obszarze miasta Leszna i gmin sąsiednich, z którymi Leszno jako organizator transportu podpisało porozumienia w zakresie lokalnego transportu zbiorowego. Transport jest jednym z najważniejszych czynników determinujących rozwój miast, a ze względu na jego negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne, stanowi znaczącą uciążliwość życia dla mieszkańców. Komunikacja miejska istotnie zmniejsza ruch drogowy do miejsc pracy, czy też do centrum miasta, co wprost przekłada się na obniżenie emisji spalin i jest najbardziej efektywnym działaniem ochrony środowiska w mieście. W planie transportowym zaplanowano między innymi zakup autobusów elektrycznych. Kierunki rozwoju transportu publicznego w Lesznie i gminach ościennych pozwolą na poprawę sytuacji na obszarach zdegradowanych miasta.

1.2.4.6. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na obszarze miasta Leszna obowiązuje 41 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują 67% terenów znajdujących się w zasobie Gminy, a przeznaczonych docelowo do sprzedaży.

Rysunek 2. Lokalizacja obszaru rewitalizacji na mapie rozmieszczenia mpzp.

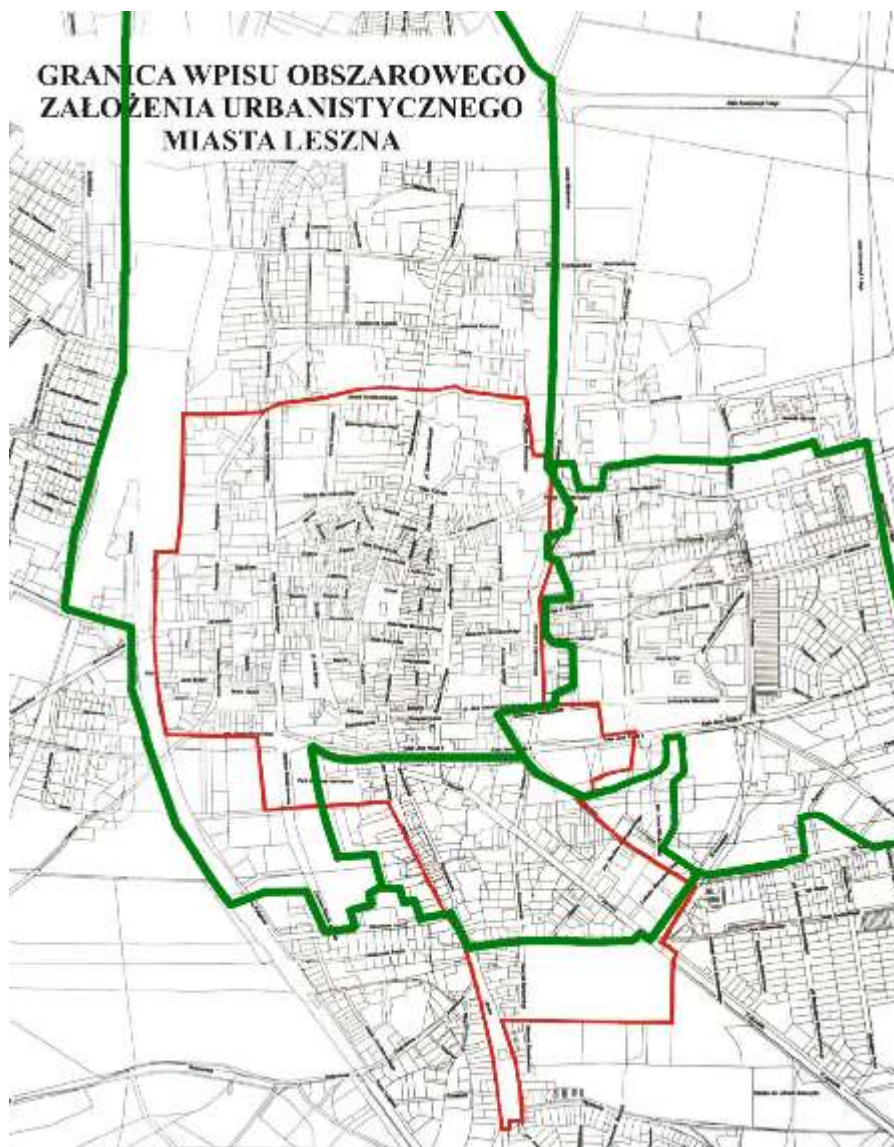
1.2.4.7. Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Leszna na lata 2014-2017

Gminny Program Opieki nad Zabytkami jest dokumentem polityki administracyjnej w zakresie podejmowanych działań dotyczących inicjowania, wspierania i koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego.

Założenie urbanistyczne miasta Leszna (oznaczone czerwoną linią na poniższym rysunku) objęte jest granicą przebiegającą ulicami: Lipową, Waryńskiego (ob. Gen. S. Grota – Roweckiego), Tamą Kolejową, Towarową, Poniatowskiego, Słowackiego, Dąbrowskiego, Westerplatte, Jagiellońską, Estkowskiego, (ob. Jana Pawła II), Włodarczaka i 17 Stycznia – łącznie z zabudową obrzeżną wymienionych ulic.

Kierunki działań rewitalizacyjnych wpisują się w założenie urbanistyczne Miasta Leszna.

Rysunek 3. Założenie urbanistyczne miasta Leszna (oznaczone czerwoną linią) na tle obszarów zdegradowanych (oznaczonych zieloną linią)

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Leszna na lata 2014-2017*.

1.2.4.8. Program usuwania azbestu dla miasta Leszna na lata 2015 – 2032

Program został przyjęty Uchwałą Nr V/39/2015 Rady Miejskiej Leszna z dnia 22 stycznia 2015 roku⁴. Podstawowym celem realizacji programu jest: „Całkowite usunięcie z terenu miasta wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku, przy zachowaniu obowiązujących przepisów i procedur w tym zakresie”.

Oszacowana w 2014 r. ilość wyrobów azbestowych występujących na terenie miasta Leszna wynosiła 598,8 Mg. Wyrobami zawierającymi azbest pokryte są w większości przypadków dachy należących do osób fizycznych garaży, budynków gospodarczych, budynków mieszkalnych oraz elewacje zewnętrzne budynków mieszkalnych. Część obiektów z azbestem zlokalizowanych jest w granicach obszaru rewitalizacji.

1.2.4.9. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Leszna

W dokumencie sprecyzowano zadania długo, średnio i krótkoterminowe oraz wskazano ich szacunkowy koszt i źródło finansowania. Wśród zadań określonych w PGN można wymienić m.in.: termomodernizację budynków (budynki mieszkalne, oświatowe itp.), kontynuację działań związanych

⁴<http://archiwum.bip.leszno.pl/dokument/10853>

z dofinansowaniem wymiany źródeł ciepła, rozwój systemu dróg rowerowych, zakup niskoemisyjnych autobusów komunikacji miejskiej, edukację ekologiczną, promowanie cyklizmu, które wpisują się w kierunki działań rewitalizacyjnych opisanych w niniejszym programie rewitalizacji.

1.2.4.10. Program Ochrony Środowiska dla miasta Leszna na lata 2015-2018 z perspektywą do 2022 roku

Realizacja programu ma na celu doprowadzenie do poprawy stanu środowiska, zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi oraz zapewnienie skutecznych mechanizmów chroniących środowisko gminy przed degradacją, a także stworzenie warunków dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawodawstwa krajowego i unijnego.

Priorytety ekologiczne w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska w Lesznie to:

- Priorytet 1 – Redukcja niskiej emisji oraz emisji komunikacyjnej
- Priorytet 2 – Ochrona przed hałasem komunikacyjnym
- Priorytet 3 – Zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
- Priorytet 4 – Utrzymanie dobrego stanu jakości wód podziemnych i powierzchniowych
- Priorytet 5 – Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”

W ramach każdego priorytetu wyznaczono cele ekologiczne średniookresowe do 2022 r. oraz krótkookresowe do 2018r., kierunki działań oraz działania inwestycyjne i pozainwestycyjne, zapewniające realizację przyjętych priorytetów ekologicznych i celów. Wśród kierunków działań systemowych znajduje się uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych, co oznacza, że program rewitalizacji powinien respektować m.in. zasadę zrównoważonego rozwoju i zgodnie z obowiązującym prawem zostać poddawany procedurze oceny oddziaływania na środowisko.

1.2.4.11. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Leszna na lata 2013-2017

Dokument przyjęty uchwałą Nr XXIII/380/2013 RADY MIEJSKIEJ LESZNA z dnia 31 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Leszna na lata 2013 – 2017⁵, stanowi formalną podstawę realizacji zadania własnego gminy w zakresie tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.

Program nie wskazuje wprost na możliwości wykorzystania działań rewitalizacyjnych w poprawie zasobów mieszkaniowych Leszna, ale zakłada utrzymywanie w należyłym stanie technicznym i użytkowym zasobów miasta Leszna oraz zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych osiągających dochody na poziomie uniemożliwiającym rozwiązanie problemu mieszkaniowego we własnym zakresie, co należy do instrumentów społecznych skutecznie przeciwdziałających bezdomności i trwałemu wykluczeniu społecznemu.

1.2.4.12. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (WRPO 2014+)

Głównym celem WRPO 2014+ jest poprawa konkurencyjności i spójności województwa. W Programie wyszczególniono priorytet inwestycyjny 9b. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, w ramach którego wsparte zostaną przedsięwzięcia mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze i społeczne tych obszarów. Działania inwestycyjne mają służyć przede wszystkim rozwiązywaniu zdiagnozowanych na rewitalizowanym obszarze problemów społecznych. Realizację

⁵<http://archiwum.bip.leszno.pl/dokument/8079>

projektów rewitalizacyjnych wspomagać mogą także projekty komplementarne, m.in. w zakresie promowania przedsiębiorczości, modernizacji energetycznej budynków, promowania strategii niskoemisyjnych i zrównoważonego transportu miejskiego, ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego, inwestycji w drogi lokalne. Co ważne, wymienione działania rewitalizacyjne muszą wynikać z kompleksowych lokalnych programów rewitalizacji.

1.2.4.13. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r. określa najważniejsze cele rozwoju województwa. Generalnym celem Strategii jest: Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju. Elementy realizacyjne generalnego celu Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r. istotne z punktu widzenia procesu rewitalizacji są następujące:

- Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa, w tym:
 - cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji, który wskazuje na konieczność podjęcia kompleksowych działań rewitalizacyjnych dla terenów przemysłowych, powojaskowych, poeksploatacyjnych, pokomunikacyjnych i powydobywczych oraz dzielnic miast będących w zastoju;
 - cel operacyjny 5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych. Należą do nich przede wszystkim usługi edukacyjne i szkoleniowe, opiekuńcze, medyczne, komunikacyjne, komunalne i kulturalne. Ograniczony dostęp do nich z jednej strony obniża standardy życia, a z drugiej hamuje rozwój gospodarczy przez obniżenie atrakcyjności inwestycyjnej oraz warunków zamieszkania;
- Cel strategiczny 7: Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia. Realizacja tego celu służyć ma poprawie jakości, zwiększeniu różnorodności i większemu dostosowaniu do potrzeb systemu edukacyjnego, a także wzmocnieniu przedsiębiorczości, innowacyjności mieszkańców we wszystkich sferach życia i gospodarki.
- Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa. Obejmuje takie elementy, jak zdrowie, opieka społeczna, przeciwdziałanie patologiom, przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym oraz wspieranie integracji społecznej.

Cele rewitalizacji Leszna są spójne z wyżej wymienionymi celami Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r. i przyczynią się do realizacji wizji rozwoju województwa wielkopolskiego przede wszystkim w zakresie włączenia społecznego, dostępu do podstawowych standardów usług społecznych, eliminacji barier dla mobilności mieszkańców, wzmocnienia aktywności zawodowej, gospodarczej i społecznej mieszkańców. Ponadto cele i działania zidentyfikowane w GPR Leszna są zgodne z modelem rozwoju przyjętym dla Wielkopolski, głównie w zakresie zapewnienia mieszkańcom odpowiedniego standardu dostępu do usług publicznych, edukacji i rynku pracy oraz warunków samoorganizacji, jeśli nie w miejscu zamieszkania, to w innym, lecz pod warunkiem zapewnienia odpowiednich warunków do mobilności przestrzennej.

1.2.4.14. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

(uchwała nr XLVI/610/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r.)⁶

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego jest jednym z trzech dokumentów – obok *Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r.* i *Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego*, które współdecydują o przyszłości regionu. Plan zawiera

⁶<http://www.wbpp.poznan.pl/plan/tekstplan.pdf> (dostęp 14.06.2016 r.)

wskazania dla działań w przestrzeni, których realizacja jest wypełnieniem zadań określonych przez Strategię. Stanowi też ważne źródło informacji dla podejmowania decyzji planistycznych i inwestycyjnych, opartych o priorytety programów operacyjnych. Jako cele horyzontalne przyjmuje się, wyznaczone Strategią:

- Ład przestrzenny jako oczekiwany stan przestrzeni, w którym poszczególne elementy przestrzeni tworzą harmonijną całość poprzez uwzględnienie w uporządkowanych relacjach wszelkich uwarunkowań i wymagań funkcjonalnych, społeczno-gospodarczych, środowiskowych, kulturowych oraz kompozycyjno-estetycznych;
- Zrównoważony rozwój jako taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli, zarówno współczesnego, jak i przyszłych pokoleń.

Generalnym celem zagospodarowania przestrzeni województwa wielkopolskiego jest zrównoważony rozwój jako podstawa wzrostu poziomu życia mieszkańców regionu.

Cele i działania zidentyfikowane w GPR Leszna przyczynią się do osiągnięcia następujących celów polityki przestrzennej określonych w PZPWW:

- a) Polityka poprawy efektywności struktur przestrzennych
 - Poprawa ładu przestrzennego w obrębie struktur i obszarów – głównie w zakresie przywracania walorów zdegradowanej przestrzeni miejskiej, uwzględniające możliwości wszelkich nowoczesnych kreacji
 - Zasady kształtowania przestrzeni miejskich
 - Zasady kształtowania obszarów rekreacyjnych
 - Efektywne wykorzystanie zasobów i walorów regionu
 - Polityka wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego
- b) Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi
 - Ochrona zasobów i przywracanie walorów środowiska - powietrze atmosferyczne – głównie poprzez termorenowację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej
- c) Ochrona i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego
 - Polityka ochrony dóbr kultury
 - ochrona układów urbanistycznych i ruralistycznych
 - Rejony kulturotwórcze (rejon Leszna – z cennymi obiektami w Lesznie, Rydzynie i Pawłowicach).

1.2.4.15. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Leszczyńskiej

Strategia obejmuje Miasto Leszno, Gminę Krzemieniewo, Gminę Lipno, Gminę Osieczna, Gminę Rydzyna, Gminę Święciechowa, Gminę Wijewo, Gminę Włoszakowice, Gminę Przemęt oraz powiat leszczyński. W dokumencie wyznaczono trzy priorytety rozwoju Aglomeracji Leszczyńskiej tj.:

- Priorytet 1. Dynamiczna innowacyjna gospodarka i przedsiębiorczość,
- Priorytet 2. Aktywna społeczność i atrakcyjne środowisko zamieszkania,
- Priorytet 3. Sprawna i efektywna infrastruktura.

W ramach priorytetów rozwoju wyszczególniono cele strategiczne. Główne cele strategiczne w sposób bezpośredni nawiązują do wizji i misji:

- C1.1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka powiązana z efektywnym systemem edukacji i aktywnością mieszkańców,

- C1.2 Podniesienie atrakcyjności oferty inwestycyjnej Aglomeracji Leszczyńskiej,
- C1.3 Atrakcyjna oferta turystyczno-rekreacyjna,
- C2.1. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i świadczeniu wysokiej jakości usług dla mieszkańców,
- C2.2 Zrewitalizowane obszary zamieszkania, obiekty i przestrzenie publiczne
- C2.3 Sprawność administracyjna i partycypacja mieszkańców w inicjatywach rozwojowych,
- C3.1 Dogodna dostępność komunikacyjna,
- C3.2 Rozwój infrastruktury technicznej, inwestycji i zachowań proekologicznych.

Celom strategicznym podporządkowano przedsięwzięcia strategiczne, których realizacja będzie prowadziła do osiągnięcia pożądanego statusu określonego w misji i wizji obszaru funkcjonalnego.

Z rewitalizacją bezpośrednio powiązany jest Priorytet 2. Aktywna społeczność i atrakcyjne środowisko zamieszkania, cel C2.2 Zrewitalizowane obszary zamieszkania, obiekty i przestrzenie publiczne, w ramach którego zaplanowano następujące przedsięwzięcia strategiczne:

- P.2.2.1. Rewitalizacja terenów zielonych, stref rekreacji i wypoczynku;
- P.2.2.2. Rewitalizacja centrów miast, miejscowości oraz odnowa zabytków; założono realizację m.in. następujących zadań: Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku ratusza, „Lapidarium w Lesznie” - renowacja konserwatorska obiektów nagrobkowych z XVII – XIX., Modernizacja Budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Bolesława Chrobrego w Lesznie, Przebudowa ulicy Bolesława Chrobrego w Lesznie;
- P.2.2.3. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej.

1.2.4.16. Strategia rewitalizacji Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Leszczyńskiej do 2030 roku

Strategia rewitalizacji OFAL w strukturze planowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych, pełni funkcję swoistego łącznika pomiędzy założeniami polityki rozwoju i rewitalizacji na szczeblu krajowym i wojewódzkim, a działaniami rewitalizacyjnymi realizowanymi na szczeblu lokalnym. Wybór obszarów problemowych – dysfunkcyjnych przeprowadzony został w oparciu o dwie metody. Pierwsza z nich polegała na zidentyfikowaniu wymagających interwencji przestrzeni/obiektów kryzysowych na podstawie wywiadów przeprowadzonych wśród przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, a druga metoda to analiza wskaźnikowa danych statystycznych. W wyniku przeprowadzonych analiz jako tereny wymagające rewitalizacji wskazano w Lesznie centrum miasta, które w opracowywanym Gminnym Programie Rewitalizacji również uznano za obszar rewitalizacji. Zgodnie z wizją rozwoju OFAL Stare Miasto Leszna stanowiące rdzeń obszaru funkcjonalnego powinno być w przyszłości atrakcyjnym miejscem prowadzenia działalności gospodarczej, głównie w sferze usług dla ludności i usług wyższego rzędu oraz handlu, a także rejonem rozwoju funkcji mieszkaniowych o zrównoważonej strukturze wiekowej i ekonomicznej mieszkańców. W dokumencie zaplanowano szereg działań rewitalizacyjnych, z których następujące dotyczą miasta Leszna:

- Przebudowa wieży wodnej na Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Lesznie - nie zrealizowano,
- Przebudowa i nadbudowa budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie - nie zrealizowano,
- Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku ratusza - nie zrealizowano,
- Budowa nowego ciągu pieszego w rejonie centrum miasta i śródmieścia w Lesznie - nie zrealizowano,
- Przebudowa ul. Bolesława Chrobrego w Lesznie – zrealizowano,

- Prace konserwatorskie, odnowienie fasad i dachów budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym „starego miasta” w Lesznie znajdujących się w rejestrze zabytków – zadanie ciągłe,
- Zmiana sposobu ogrzewania z piecowego na ogrzewanie ciepłokiem- likwidacja niskiej emisji – w trakcie realizacji,
- Organizowanie konkursu Lider rewitalizacji – zadanie ciągłe,
- Urodziny leszczyńskiego Ratusza – zadanie ciągłe,
- Otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych Miasta Leszna w zakresie działań związanych z realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji Leszna – zadanie ciągłe.

Zadania nie zrealizowane i ciągłe mogą być kontynuowane w ramach przedmiotowego Gminnego Programu Rewitalizacji.

1.2.4.17. Mandat terytorialny dla Leszczyńskiego Obszaru Strategicznej Interwencji

Mandat terytorialny jest narzędziem służącym realizacji terytorializacji interwencji w ramach WRPO 2014+ skierowanej dla ośrodków subregionalnych (jakim jest m.in. Leszno) oraz ich obszarów funkcjonalnych. W wyniku delimitacji Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych zgodnie z dokumentem „Zasady i kryteria wyznaczania obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim”, przyjętym Uchwałą Nr 478/2015 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 30 kwietnia 2015 r. wskazano w Leszczyńskim OSI następujące gminy: Leszno, Lipno, Osieczna, Rydzyna, Świąciechowa⁷. Leszno jako centrum obszaru pełni funkcje usługowe dla otaczających go gmin. Mieszkańcy okolicznych gmin stanowią kadrę dla firm zlokalizowanych w Lesznie. Na terenie LOSI dostrzega się zgodnie z trendami krajowymi zjawisko suburbanizacji. Mieszkańcy Leszna migrują na tereny leżące tuż za granicami miasta, gdzie powstają osiedla domów jednorodzinnych.

W dokumencie zawarto listę projektów, których realizacja pozwoli na szybszy rozwój całego obszaru. Wybór projektów do realizacji w ramach LOSI poprzedzony został etapem mającym na celu zdiagnozowanie sytuacji społeczno-gospodarczej tego obszaru. W efekcie zidentyfikowano potencjał rozwojowy obszaru, a także bariery, które hamują jego rozwój. Z uwagi na znaczenie edukacji dla rozwoju obszaru, wskazano projekty, które dotyczą kształcenia zawodowego. Planuje się je podjąć w placówkach edukacji w Lesznie, natomiast z uwagi na kształcenie się w Lesznie mieszkańców z całego terenu LOSI projekt ma znaczenie ponadlokalne i jest istotny z punktu widzenia całego LOSI. Podobny charakter ma projekt skierowany do młodzieży niepełnosprawnej pobierającej naukę zawodu w Zespole Szkół Specjalnych.

Dla aktywizowania osób bezrobotnych konieczne jest podjęcie działań pobudzających przedsiębiorczość, stąd pomysł realizacji przedsięwzięcia z obszaru tematycznego dotyczącego samozatrudnienia i przedsiębiorczości.

Biorąc pod uwagę sytuację osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zaplanowano realizację przedsięwzięcia z zakresu działań społecznych oraz zdrowotnych. Doceniając znaczenie działań ograniczających emisję substancji szkodliwych do środowiska uwzględniono w planach wiele projektów z zakresu ochrony środowiska. Dotyczą one działań termomodernizacyjnych, komunikacyjnych wykorzystujących alternatywne sposoby transportu, inwestowania w sektor gospodarki wodnej. Poprawie dostępności komunikacyjnej regionu służyć ma modernizacja drogi wojewódzkiej na terenie Leszna.

Projekty ujęte w LOSI są w dużej części spójne z założeniami programu rewitalizacji.

⁷Uchwałą nr 2481/2016 przyjęto zmiany Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego Obszaru Strategicznej Interwencji

2. DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

2.1. Wprowadzenie

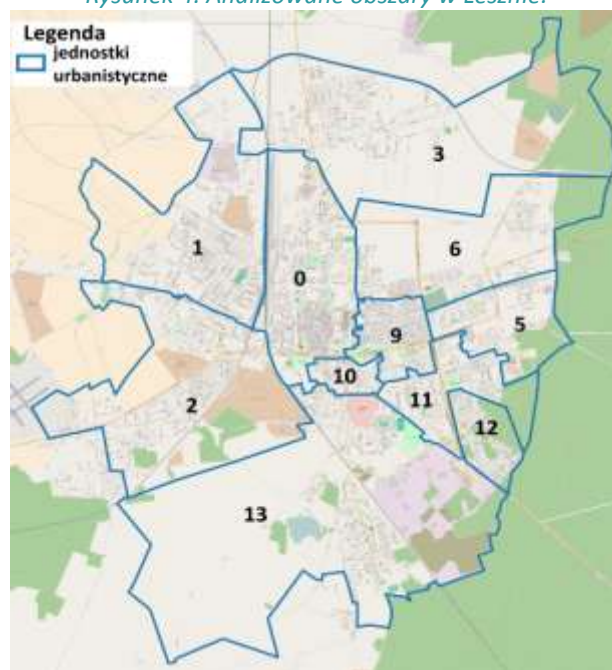
Niniejsza szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji ma na celu wskazanie przyczyn powstania stanu kryzysowego, powiązań pomiędzy zdiagnozowanymi problemami oraz potencjałów, które mogą pomóc rozwiązać kryzys. Nawiązując do *Zasad Programowania i Wsparcia Rewitalizacji w ramach WRPO 2014+*, rozdział opisuje również sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz ich zasięgi przestrzenne. W niniejszej diagnozie uwzględniono dane statystyczne zebrane na potrzeby wyznaczenia powyższych obszarów, jednak jej kluczowym elementem jest szczegółowa analiza mechanizmów przyczynowo - skutkowych negatywnych zjawisk. Szczegółowa diagnoza odnosi się tylko do obszaru rewitalizacji, a nie do całego miasta oraz zawiera pogłębione metodami jakościowymi informacje (wywiady, opinie, obserwacje itp.). Wspomniane wyżej *Zasady Programowania* wskazują pięć kluczowych sfer analizy: społeczna, przestrzenno – funkcjonalna, techniczna, gospodarcza i środowiskowa. Szczegółowa diagnoza uwzględnia wszystkie sfery, jednak z uwagi na specyficzne uwarunkowania Miasta Leszna, zagregowano sferę przestrzenno – funkcjonalną oraz środowiskową.

2.2. Sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Pierwszym etapem opracowania gminnego programu rewitalizacji jest delimitacja, czyli wyznaczenie obszarów zdegradowanych. Spośród obszarów zdegradowanych (w stanie kryzysowym) wyznacza się obszar rewitalizacji, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Na potrzeby delimitacji terenów problemowych wykorzystano podział na jednostki strukturalne – dzielnice i osiedla mieszkaniowe, zastosowany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Leszna na lata 2010-2015. Ostatecznie analizowano 11 funkcjonalnych obszarów, przedstawionych na rysunku nr 4.

Rysunek 4. Analizowane obszary w Lesznie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych dostępnych na licencji Open Database License "© autorzy OpenStreetMap"

2.2.1. Wskaźniki wyboru obszarów zdegradowanych

W pracach nad zidentyfikowaniem obszarów zdegradowanych przyjęto analizę porównawczą, opartą na zestawie wskaźników, pozwalającą na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych obszarów miasta. Ustawa o rewitalizacji wskazuje zestaw kryteriów, które winny zostać przyjęte, celem określenia obszarów o najwyższym stopniu degeneracji. Zgodnie z art. 9. 1. ustawy obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu **koncentracji negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako **obszar zdegradowany** w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Biorąc pod uwagę powyższe jako główne kryteria (wskaźniki) wskazania obszarów zdegradowanych przyjęto wskaźniki przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 1. Lista wskaźników delimitacyjnych.

Kryterium	Wskaźniki	Źródła danych	Typ wskaźnika	Wymagana wartość dla obszarów objętych wsparciem
Społeczne	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lesznie	destymulanta	odchylenie powyżej wartości średniej
	Udział bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy w Lesznie	destymulanta	odchylenie powyżej wartości średniej
	Udział bezrobotnych pobierających zasiłek dla bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Lesznie	stymulanta	odchylenie poniżej wartości średniej
	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	Komenda Miejska Policji w Lesznie	destymulanta	odchylenie powyżej wartości średniej
	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	Wydział Spraw Obywatelskich	stymulanta	odchylenie poniżej wartości średniej
	Udział mieszkańców lokali komunalnych i socjalnych oraz WM w ogólnej liczbie ludności	Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska	destymulanta	odchylenie powyżej wartości średniej
Gospo-darcze	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Wydział Spraw Obywatelskich	destymulanta	odchylenie powyżej wartości średniej

	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Wydział Spraw Obywatelskich	stymulanta	odchylenie poniżej wartości średniej
	Odsetek osób bezrobotnych o III profilu pomocy	Powiatowy Urząd Pracy w Lesznie	destymulanta	odchylenie powyżej wartości średniej
Przestrzenno- funkcjonalne	Przeciętna powierzchnia budynków mieszkalnych na osobę (m ²)	Miejski Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej	Stymulanta	odchylenie poniżej wartości średniej
	Powierzchnia budynków handlowo-usługowych na 1 osobę	Miejski Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej	Stymulanta	odchylenie poniżej wartości średniej
	Liczba zdarzeń drogowych	Komenda Miejska Policji w Lesznie	destymulanta	odchylenie powyżej wartości średniej
	Zasoby mieszkaniowe gminy na 1000 ludności	Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska	destmulanta	odchylenie powyżej wartości średniej
Techniczne	Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1980 w ogólnej ich liczbie	Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska	destymulanta	odchylenie powyżej wartości średniej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji.

Szczegółowa procedura wyboru obszarów kryzysowych – dysfunkcyjnych została przedstawiona w dokumencie pt. „Diagnoza wyznaczająca miejskie obszary zdegradowane i obszar rewitalizacji w Lesznie”, stanowiącym załącznik do uzasadnienia Uchwały nr XXIII/280/2016 Rady Miejskiej Leszna z dnia 19 maja 2016r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Leszna.

W wyniku przeprowadzonej analizy zidentyfikowano następujące obszary zdegradowane:

- Obszar 0 - Śródmieście i Podwale
- Obszar 9 – Osiedla Grunwald i Prochownia
- Obszar 10 – część Nowego Miasta i Leszczyńska

Spośród wymienionych obszarów zdegradowanych wyznaczono obszar rewitalizacji, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Miasto zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji stanowi około 9% powierzchni miasta, zamieszkuje go 13,3 tys. osób, co stanowi 21% ludności Leszna. Jest nim obszar 0 obejmujący Śródmieście i Podwale oraz obszar 10 obejmujący część Nowego Miasta i Leszczyńska.

Obszar 0 - to obszar położony w sercu miasta, obejmuje Śródmieście, Podwale a także tereny kolejowe z dworcem kolejowym i dalej tereny przemysłowo-składowe. Jego granice stanowią na zachodzie tory kolejowe i ul. Tama Kolejowa. Od południa obszar sięga ul. Obrońców Lwowa i Al. Jana Pawła II (DK12). Wschodnią granicę stanowią ul. J.H. Dąbrowskiego, ul. A. Mickiewicza, Al. J. Piłsudskiego (DK5), ul. Poznańska (DK5), a na północy obszar sięga ul. Wilkowickiej.

Stare Miasto to centrum administracyjne i finansowe Leszna, obszar koncentracji obiektów ponadmiejskich i ogólnomiejskich, administracji publicznej, banków, instytucji ubezpieczeniowych,

obiektów kultury, handlu, rozrywki, hoteli. Jest to teren intensywnej, zwartej zabudowy usługowej z uzupełniającą zabudową mieszkaniową w pierzejach ulic i placów.

Osiedle Podwale to teren zróżnicowany. W części południowej jest to obszar intensywnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej, z dominacją zabudowy mieszkaniowej typu osiedlowego, uzupełnionej terenami dostępnej zieleni urządzonej. W środkowej części zlokalizowana jest strefa mieszkaniowo-usługowa o zabudowie średnio intensywnej i ekstensywnej, z dominacją zabudowy mieszkaniowej niskiej (do 3 kondygnacji) w zespołach. Natomiast północna część Podwala to tereny produkcyjno-usługowo-techniczne, gdzie zlokalizowane są wielkopowierzchniowe obiekty handlowe i przemysłowe.

Obszar 9 – zlokalizowany jest w centralnej części miasta, obejmuje osiedla Grunwald, Sułkowskiego i Prochownia oraz niewielką część Nowego Miasta. Od zachodu teren graniczy z ulicą J. Dąbrowskiego. Od południa teren ograniczają ulice Włodarczaka i 55 Pułku Piechoty, od wschodu Al. Konstytucji III Maja i od północy aleja Niepodległości. Ze wszystkich stron teren ten otoczony jest w większości zabudową mieszkaniową, głównie wielorodzinną i usługową. W części centralnej przez obszar przebiega trasa komunikacyjna klasy głównej Leszno – Głogów (Al. Jana Pawła II). Natomiast granicę wschodnią terenu stanowi droga klasy głównej Wrocław – Poznań (Al. Konstytucji III Maja).

Obecnie cały obszar jest zagospodarowany. Przeważa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinną z usługami podstawowymi i ponadpodstawowymi, szkoła podstawowa, gimnazjum, przedszkola oraz usługi handlu i gastronomii, Komenda Wojewódzka Policji przy ul. Ks. T. Korcza, Enea-Operator przy ul. Grunwaldzkiej, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna przy ul. Niepodległości, Urząd Kontroli Skarbowej przy ul. Niepodległości 44, Zespół Szkół Specjalnych i Środowiskowa Pływalnia Edukacyjna przy ul. Aleje Jana Pawła II. Po stronie północnej od alei Jana Pawła II rozciąga się prawie na całej długości park im. Jana Jonstona, po stronie południowej ulicy - tylko w części zachodniej. Przy parku istnieje budynek w którym od 1926 roku znajdowały się koszary im. Króla Stanisława Leszczyńskiego. Kilkadziesiąt lat później w obiekcie usytuowano Szkołę Podstawową nr 7 oraz Zespół Szkół Specjalnych nr 6, które istnieją tam do dziś. Tuż obok, w 2001 roku wybudowano Środowiskową Pływalnię Edukacyjną

Przeważa zabudowa jednorodzinna jedno i dwukondygnacyjna, o dachach dwuspadowych i wielospadowych, lecz także płaskich z okresu lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX w. oraz zabudowa wielorodzinną cztero- i pięciokondygnacyjną o dachach płaskich z okresu lat 70-tych oraz zabudowa wielorodzinną nowszą pięciokondygnacyjną o dachach wielospadowych. Pozostała, nowsza zabudowa rozproszona jest dosyć nierównomiernie w terenie i charakteryzuje się tym, że są to w większości budynki jednokondygnacyjne pokryte dachami dwu lub wielospadowymi. Znaczna ilość gospodarstw domowych prowadzi działalności gospodarcze.

Obszar 10 obejmuje północną część Leszyczynka i południowo-wschodnią część Nowego Miasta. Jest to centralna część miasta, w rejonie Alei Jana Pawła II, ulicy Raclawickiej, Leona Włodarczaka, Obrońców Lwowa i Cypriana Kamila Norwida. Obszar zabudowany jest obecnie w większości historyczną zabudową kamienicową (wzdłuż ul. Starozamkowej i Lipowej) i willową (wzdłuż ul. Sienkiewicza). Większość budynków wciąż wykorzystywanych jest na cele mieszkalne, ale część budynków funkcjonuje jako obiekty usługowe. Charakter istniejącej zabudowy jest zróżnicowany, są to zarówno budynki zawierające od jednego do kilkunastu lokali mieszkalnych, a często mieszczące także i lokale usługowe.

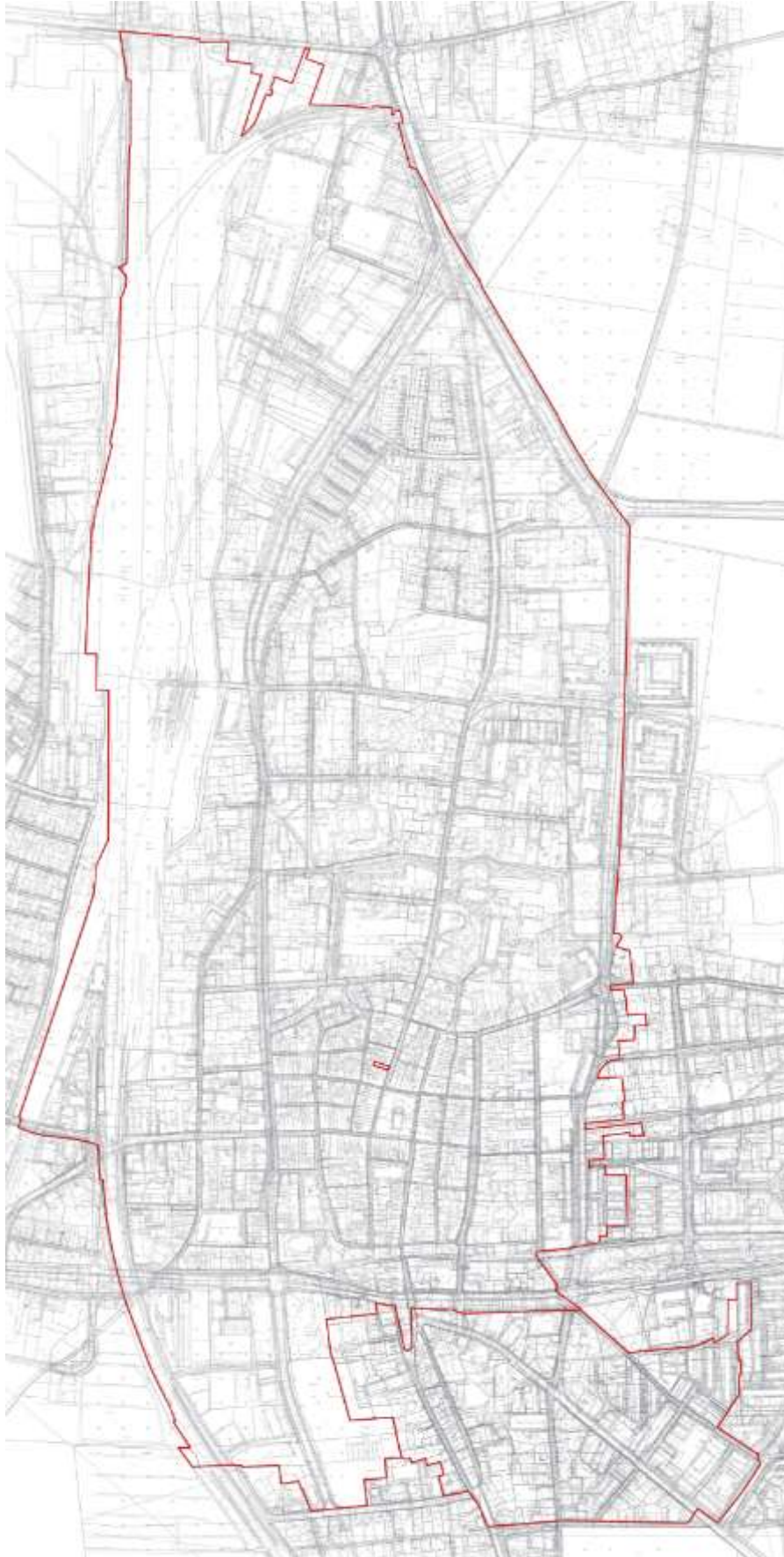
Rysunek 5. Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego w Lesznie z podziałem na podobszary.

Źródło: załącznik nr 1 do Uchwały nr XXIII/280/2016 Rady Miejskiej Leszno z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Leszno.

W procesie konsultacji społecznych, na wniosek jednego z mieszkańców z obszaru rewitalizacji została wyłączona nieruchomość przy ul. Narutowicza 9 o numerze księgi wieczystej PO1L/00000885/7 (działka nr 68, o powierzchni 0,0225 ha).

Rysunek 6. Mapa obszaru rewitalizacji Miasta Leszna.

Źródło: załącznik nr 2 do Uchwały nr XXIII/280/2016 Rady Miejskiej Leszna z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Leszna.

2.3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Szczegółowa analiza i diagnoza obszaru rewitalizacji została przeprowadzona przy współpracy z organizacjami pozarządowymi, lokalnymi liderami, pracownikami instytucji samorządowych, w tym związanych z pomocą społeczną, interesariuszami rewitalizacji. Informacje do diagnozy pozyskano poprzez różnorodne formy: spotkanie informacyjno – konsultacyjne, spacer studyjny, konferencję, szkolenia i warsztaty, wywiady, ankiety, obserwacje, wizje lokalne. Poniżej przedstawiono szczegółową diagnozę zarówno negatywnych zjawisk, jak i lokalnych potencjałów zidentyfikowanych w obszarze rewitalizacji.

2.3.1. Analiza negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji

2.3.1.1. Sfera społeczna

Dla każdego z obszarów w mieście wyliczone zostały wskaźniki delimitacyjne. Wskaźniki zostały porównane z wartościami średnimi dla całego miasta. Poniżej zaprezentowano podsumowanie analizy wskaźnikowej dla obszarów zdegradowanych z liczbową reprezentacją każdego ze wskaźników.

Tabela 2. Kryteria społeczne.

Nr	Obszar	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Udział % osób w wieku przedprodukcyjnym	Udział osób zamieszkujących w lokalach komunalnych, socjalnych i Wspólnot Mieszkaniowych będących w zarządzie MZBK w Lesznie	Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	Udział osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	Liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców
0	Śródmieście i Podwale	156,8	18,9	35,3	6,6	12,8	12,4
9	Os. Grunwald, Os. Prochownia Os. Sułkowskiego	69,5	15,0	15,7	4,5	20,1	5,6
10	Część Nowego Miasta i Leszczyńska	81,4	17,6	32,6	4,0	13,5	8,1
	Średnia dla miasta	68,7	18,3	11,3	4,4	18,6	6,9

Źródło: Diagnoza wyznaczająca miejskie obszary zdegradowane i obszar rewitalizacji w Lesznie.

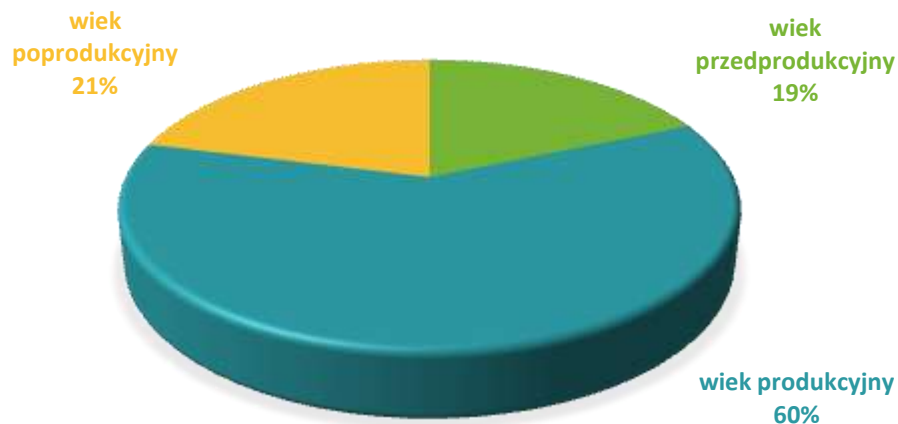
Analiza poszczególnych kryteriów przedstawiona została odpowiednio w poniższych podrozdziałach.

2.3.1.1.1. Procesy demograficzne

Zgodnie z przygotowanymi w MSW zmianami od 1 stycznia 2016 r. zniknął obowiązek meldunkowy. Wcześniej, od stycznia 2013 r. zniesione zostały niektóre zapisy związane z obowiązkiem meldunkowym. Obywatele nie muszą meldować się na pobyt czasowy nie przekraczający 3 miesięcy, natomiast zameldowania na pobyt czasowy powyżej 3 miesięcy można dokonywać osobiście lub przez pełnomocnika w urzędzie gminy w miejscu zamieszkania.

Według danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Leszno w obszarze rewitalizacji w 2015 r. zameldowanych na stałe było 12,6 tys. mieszkańców, a na pobyt czasowy prawie 700 osób.

Wykres 1. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Leszno – stan na koniec 2015 r.

Analizując strukturę wiekową ludności, obszar rewitalizacji charakteryzują nieznacznie korzystniejsze wskaźniki od średniej dla całego miasta. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, czyli wieku w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat wynosiła na koniec 2015 r. 2475 osób. Nieco wyższa była liczba osób w wieku poprodukcyjnym (wieku, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej), która wynosiła 2812. Według prognoz demograficznych⁸ liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie wzrastać, natomiast liczebność pozostałych grup wiekowych będzie maleć. Pomimo dodatniego przyrostu naturalnego w Lesznie od kilku lat odnotowywane jest ujemne saldo migracji. Problemy demograficzne oraz starzenie się populacji będą stanowić coraz poważniejsze wyzwanie.

Miasto nie posiada miejsca, w którym samotni poważnie chorzy seniorzy wymagający całodobowej opieki oraz tacy, którzy choć mają rodziny/opiekunów wymagają usprawnienia dziennego, znaleźliby właściwe wsparcie. W mieście nie funkcjonują miejsca dla osób starszych przewlekle chorych i niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.

Wniosek nr 1

Struktura wiekowa mieszkańców jest niekorzystna, co piąta osoba zamieszkała w obszarze rewitalizacji jest w wieku poprodukcyjnym.

2.3.1.1.2. Pomoc społeczna i zdrowotna

Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzice w Lesznie z pomocy społecznej korzystało w 2015 r. 1,85 tys. mieszkańców obszaru rewitalizacji, tj. 14% ogólnej liczby jego mieszkańców. W pozostałych obszarach udział beneficjentów pomocy społecznej wynosił po kilka procent, a średnia dla całego miasta to niecałe 7%. Osoby korzystające z pomocy społecznej z obszaru rewitalizacji stanowiły 42% ogółu beneficjentów pomocy społecznej z terenu całego miasta Leszna.

Prawo do świadczeń przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych⁹ ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z okoliczności (art. 7 ustawy o pomocy społecznej):

⁸ Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 (opracowana w 2014 r.)

⁹ Kryterium dochodowym dla osoby samotnie gospodarującej jest dochód nie przekraczający kwoty 634 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – kwota 514 zł (art. 8 ustawy).

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W poniższej tabeli przedstawiono procentowe zestawienie powodów udzielania pomocy społecznej na terenie całego miasta Leszna i w obszarze rewitalizacji.

Tabela 3. Powody udzielania pomocy społecznej (udział procentowy nie sumuje się do 100%, ponieważ w gospodarstwie domowym może występować więcej niż jedna z przyczyn).

Przyczyny udzielenia pomocy społecznej	Obszar rewitalizacji	Miasto Leszno
ubóstwo	53,4%	33,7%
bezrobocie	37,4%	28,8%
bezdomność	1,2%	2,9%
niepełnosprawność	25,0%	16,9%
potrzeba ochrony macierzyństwa	2,5%	2,3%
bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	10,2%	11,9%
alkoholizm, narkomania	7,2%	8,1%
długotrwała choroba	30,9%	28,6%
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0,5%	1,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Lesznie.

Ponad połowa beneficjentów MOPR z obszaru rewitalizacji ubiegała się o pomoc z powodu ubóstwa, definiowanego ustawowo (zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej) jako kwota, która uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego. Ubóstwo jest ściśle związane z bezrobociem, które stanowi drugą z najczęstszych przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną. Wśród czynników zwiększających ryzyko życia w ubóstwie znajdują się również długotrwała lub ciężka choroba, czy niepełnosprawność.

Korzystanie z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby to nie jedyny dowód na zły stan zdrowia mieszkańców obszaru rewitalizacji, potwierdzają to również dane Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Lesznie. W 2016 r. z usług zdrowotnych szpitala skorzystało 2912 mieszkańców obszaru rewitalizacji, tj. 21,89% ogólnej liczby jego mieszkańców. W skali całego Leszna było to 18 537 osób czyli 28,69 % ogółu mieszkańców. Pomimo iż siedziba Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego znajduje się 1,5 km na wschód od obszaru rewitalizacji, jest to najważniejsza placówka ochrony

zdrowia w Lesznie, posiada drugi stopień referencyjności i pełni funkcję ponadlokalną.

Analizując strukturę wiekową osób, którym udzielono pomocy społecznej, bardzo dużą grupę stanowiły dzieci i młodzież (około 38%). Co czwarty korzystający ze świadczeń to osoba niepełnosprawna, a co dziesiąty jest w wieku poprodukcyjnym. Pod względem poziomu wykształcenia, największą grupę (około 40%) beneficjentów pomocy społecznej stanowią osoby, które zakończyły kształcenie na poziomie szkoły średniej (ponadgimnazjalnej).

Prawie połowa beneficjentów MOPR z obszaru rewitalizacji pobierała zasiłek celowy. Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Co trzecia osoba pobierała zasiłek okresowy, który przysługuje osobom i rodzinom bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Bardzo często problemami tymi dotknięte są rodziny dysfunkcyjne, co dodatkowo uniemożliwia prawidłowy rozwój poszczególnych ich członków, a w szczególności dzieci. Brak dobrych i pozytywnych wzorców w połączeniu ze znikomym poziomem wiedzy społecznej oraz niskim poczuciem własnej wartości wpływa również na niechęć do aktywności obywatelskiej i brak zainteresowania ofertą kulturalną lub rekreacyjną.

Brakuje także placówki o wysokim standardzie, która zadbałaby o stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej, w szczególności wymagających pomocy specjalistycznej.

Znaczną grupę wśród mieszkańców Leszna stanowią społeczności romskie. Z uwagi na wyjątkową trudność w zebraniu danych oraz wyjątkową ich wrażliwość, jedynym źródłem informacji stanowią obserwacje i wywiady przeprowadzone przez pracowników socjalnych, z których wynika, że 68 rodzin romskich (178 osób) korzysta z pomocy społecznej, głównie z powodów:

- analfabetyzmu,
- braku wykształcenia,
- zaniedbywania przez uczniów obowiązków szkolnych,
- braku wyuczonego zawodu,
- długotrwałego bezrobocia,
- braku własnych środków do egzystencji,
- braku perspektyw na usamodzielnienie się,
- dziedziczenia przez młode pokolenia stylu życia rodziców.

Wniosek nr 2

Prawie 14% mieszkańców obszaru rewitalizacji korzysta z pomocy społecznej udzielanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lesznie. Do najczęstszych powodów korzystania z pomocy społecznych należą ubóstwo, bezrobocie i długotrwała choroba.

2.3.1.1.3. Bezrobocie

Stopa bezrobocia w Lesznie jest stosunkowo niska, na koniec 2015 r. wynosiła 5,7% i była niższa od stopy bezrobocia w województwie wielkopolskim (6,2%) oraz w Polsce (9,8%). Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lesznie w 2015 r. 487 mieszkańców obszaru rewitalizacji było

zarejestrowanych jako osoby bezrobotne. Bezrobotni z obszaru rewitalizacji stanowią prawie 30% ogółu bezrobotnych z całego miasta Leszna.

Istotnym elementem struktury bezrobocia jest okres pozostawania bez pracy, a zwłaszcza liczba osób długotrwale bezrobotnych tzn. pozostających w ewidencji urzędu ponad 12 miesięcy od momentu rejestracji. Długotrwale bezrobotni stanowili na analizowanym obszarze 53,2% ogółu.

Zdecydowana większość bezrobotnych to osoby, które już wcześniej pracowały, tylko co dziesiąta osoba do chwili rejestracji nie podjęła zatrudnienia. Udział zasiłkobiorców w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł w obszarze rewitalizacji 12,9%, natomiast w skali całego miasta 18,6%. Zasiłkobiorcy to najczęściej osoby powyżej 50 roku życia.

Wśród osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na leszczyńskim rynku pracy w 2015 roku było 511 osób o III profilu pomocy bezrobotnym, w tym 183 osoby zamieszkałe na obszarze rewitalizacji. Profil pomocy to właściwy ze względu na sytuację i potrzeby osoby bezrobotnej zakres form pomocy określonych w ustawie z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2014, poz. 598). Trzeci profil pomocy dotyczy osób oddalonych od rynku pracy, wymagających szczególnego wsparcia ze strony urzędu i innych instytucji rynku pracy.

Należy zwrócić uwagę, że osoby długotrwale bezrobotne, które znalazły się na marginesie rynku pracy z wielu różnych przyczyn, stanowią większość podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lesznie.

Wniosek nr 3

Osoby bezrobotne stanowią prawie 4% mieszkańców obszaru rewitalizacji, a połowa z nich pozostaje bez pracy od ponad roku. Są to w większości osoby oddalone od rynku pracy, wymagające szczególnego wsparcia i działań aktywizacyjnych, ponieważ samodzielnie nie potrafią znaleźć pracy. Tylko co dziesiąty bezrobotny pobiera zasiłek dla bezrobotnych.

2.3.1.1.4. Przystępczość

Według danych Komendy Miejskiej Policji w Lesznie w 2015 roku stwierdzono na terenie miasta ponad tysiąc przestępstw, w tym co trzecie zostało popełnione na obszarze rewitalizacji. Szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego stanowią przestępstwa kryminalne, najbardziej uciążliwe i dokuczliwe społecznie przestępstwa: kradzież, kradzież z włamaniem, rozbój, kradzież pojazdu, zniszczenie mienia ruchomego, ciężki i średni uszczerbek na zdrowiu, posiadanie środków odurzających i psychotropowych. W całym mieście stwierdzono 439 przestępstw kryminalnych, w tym 151 na obszarze rewitalizacji. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję wynosi około 80%.

Przystępczości sprzyja zły stan techniczny i niedostateczny zasób oświetlenia ulicznego w centrum miasta oraz niewielka liczba mieszkańców przebywających wieczorami na ulicach i placach miejskich.

W Śródmieściu odnotowywane są negatywne zdarzenia związane z zakłócaniem spokoju i porządku publicznego, aktami wandalizmu. Rynek i jego okolice są miejscem przebywania osób bezdomnych i nadużywających alkoholu, zakłócających porządek, co negatywnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa oraz powoduje znaczny dyskomfort podczas przebywania w tej części miasta.

Kolejnym problemem związanym z przystępczością jest duża liczba zdarzeń drogowych, w 2015 r. było ich w Lesznie prawie dziewięćset. Co trzecie zdarzenie miało miejsce w granicach obszaru rewitalizacji. Zdecydowaną większość (88%) stanowiły kolizje. Według statystyk policyjnych najczęstszymi

przyczynami powstawania zdarzeń drogowych są:

a) ze strony kierujących:

- niedostosowanie prędkości do warunków ruchu
- nieudzielanie pierwszeństwa przejazdu
- niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami

b) ze strony pieszych:

- nieostrożne wejście na jezdnię przed jadącym pojazdem
- przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym

Problem zdarzeń drogowych związany jest również ze złym stanem technicznym dróg, co szerzej opisano w podrozdziale 2.2.1.2.

Wniosek nr 4

30 % wszystkich przestępstw zostało popełnionych w obszarze rewitalizacji.

Wniosek nr 5

Co trzecie zdarzenie drogowe w Lesznie miało miejsce w obszarze rewitalizacji, czego przyczyną jest m.in. niska funkcjonalność układu komunikacyjnego .

2.3.1.1.5. Edukacja

W Lesznie funkcjonuje 10 szkół podstawowych prowadzonych przez samorząd, w tym 3 znajdują się w granicach obszaru rewitalizacji: Szkoła Podstawowa nr 1 przy al. Krasińskiego 2, Szkoła Podstawowa nr 2 przy ul. Narutowicza 57, Szkoła Podstawowa nr 3 przy Placu Metziga 14. Ponadto przy al. Krasińskiego 22 funkcjonuje Szkoła Podstawowa w Prywatnym Zespole Szkół Henryk Józwiak. Natomiast przy ul. Wałowej 3 znajduje się Państwowa Szkoła Muzyczna I i II Stopnia im. Romana Maciejewskiego. Średnie wyniki procentowe szkół z obszaru rewitalizacji ze sprawdzianu 2016 r. (kwiecień i czerwiec łącznie) były niższe od średniego wyniku dla miasta.

Tabela 4. Średnie wyniki procentowe szkół uzyskane łącznie w sesji głównej oraz terminie dodatkowym ze sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 r.

Szkoła	Liczba zdających	Średni wynik %	
		Część I	Część II – j. ang.
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Konopnickiej w Lesznie	31	56,81	68,55
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Obrońców Polskiego Morza w Lesznie	35	57,29	72
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Lesznie	33	42,88	58,91
Prywatny Zespół Szkół Henryk Józwiak Szkoła Podstawowa	18	55,50	73,11
Średni wynik w Lesznie	674	64,17	75,71
Średni wynik województwa	-	60,80	69,96

Źródło: <https://www.oke.poznan.pl/>

Dotychczas na terenie Leszna funkcjonowało siedem publicznych placówek zapewniających młodzieży dostęp do edukacji na poziomie gimnazjalnym, w tym 2 w granicach obszaru rewitalizacji: Gimnazjum nr 1 przy pl. Komeńskiego 1 i Gimnazjum nr 2 przy ul. Narutowicza 57. Na obszarze rewitalizacji swoje siedziby mają także następujące gimnazja niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych: Gimnazjum w Prywatnym Zespole Szkół Henryk Józwiak przy al. Krasińskiego 22, Pierwsze Prywatne Gimnazjum - Zespół Placówek Edukacyjnych przy ul. Dąbrowskiego 5, Gimnazjum dla Dorosłych "Żak" w Lesznie Rynek 33, Gimnazjum dla dorosłych - Zakład Doskonalenia Zawodowego przy ul. Krótkiej 5. Średnie wyniki procentowe szkół zlokalizowanych w granicach obszaru rewitalizacji z egzaminu

gimnazjalnego 2016 r. były niższe od średnich wyników dla miasta w każdej części egzaminu.

Tabela 5. Średnie wyniki procentowe szkół z egzaminu gimnazjalnego 2016 r. (arkusz standardowy G1 - kwiecień i czerwiec łącznie).

Szkoła	Liczba zdających	Część humanistyczna		Część matematyczno-przyrodnicza		Część językowa - angielski	
		Historia, wos	język polski	p. przyrodnicze	matematyka	p. podstawowy	p. rozszerzony
Gimnazjum Nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich	104	50,23	62,38	45,93	49,17	53,74	33,84
Gimnazjum nr 2 im. Ireny Sendler w Lesznie	26	37,54	44,85	33,54	22,46	39,58	21,64
Pierwsze Prywatne Gimnazjum	10	52,20	61,20	40,60	29,40	54,20	30,90
Gimnazjum ZDZ dla Dorosłych	41	31,85	26,44	31,15	19,12	31,49	12,77
Średni wynik w Lesznie	704	54,10	68,30	50,86	52,84	66,28	48,04
Średni wynik województwa	-	55,24	65,73	50,17	47,82	61,95	43,68

Źródło: <https://www.oke.poznan.pl/>

Zdjęcie 1. Infrastruktura edukacyjna w obszarze rewitalizacji

Fot. Miasto Leszno

Średnie wyniki procentowe szkół z obszaru rewitalizacji zarówno ze sprawdzianu szóstoklasisty, jak i egzaminu gimnazjalnego w 2016 r. były niższe od średniego wyniku dla Miasta, co wynika ze zróżnicowanego poziomu wyzwań edukacyjnych, a nie poziomu pracy ocenianych placówek.

Wniosek nr 7

Dla wyrównania szans uczniów obszaru rewitalizacji niezbędne jest stworzenie nowoczesnej i dobrze wyposażonej szkoły z bogatą ofertą zajęć pozalekcyjnych rozwijających sprawność intelektualną i ruchową uczniów.

2.2.1.1.1. Aktywność obywatelska

W analizie poziomu aktywności obywatelskiej mieszkańców obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę wyniki frekwencji wyborczej z wyborów samorządowych przeprowadzonych w 2014 r. Dane te często wykorzystywane są jako wskaźnik poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.

Obecnie w Polsce jest 41 okręgów wyborczych do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, miasto Leszno należy do okręgu nr 36 z siedzibą w Kaliszu. Zgodnie z Uchwałą Nr XI/124/2015 RADY MIEJSKIEJ LESZNA z dnia 10 września 2015 roku w sprawie utworzenia odrębnych obwodów głosowania na obszarze Miasta Leszno do przeprowadzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 25 października 2015r. wyznaczono w Lesznie 34 obwody głosowania. W granicach obszaru rewitalizacji są to obwody nr 12, 14, 19 – 25.

W Lesznie, do głosowania uprawnionych było 50,7 tys. osób, frekwencja wyniosła 42%. W obwodach znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji do głosowania uprawnionych było 12,6 tys. osób, czyli 25% ogółu uprawnionych w Lesznie. W analizowanym obszarze wydano 4785 kart, co oznacza frekwencję na poziomie 38%.

Nr obwodu	Lokalizacja obwodu	Liczba uprawnionych	Liczba wydanych kart	Frekwencja
12	Klub Osiedlowy, Leszno ul. gen. Jarosława Dąbrowskiego 45a	1059	409	38,6%
14	Szkoła Podstawowa nr 7, Leszno ul. Aleje Jana Pawła II 10	1395	593	42,5%
19	Przedszkole nr 4, Leszno ul. Jana Poplińskiego 5	1406	557	39,6%
20	Gimnazjum nr 1, Leszno ul. pl. Jana Amosa Komeńskiego 1	1408	492	34,9%
21	Zespół Szkół Ochrony Środowiska, Leszno ul. pl. Jana Metziga 25	1150	390	33,9%
22	Prywatny Zespół Szkół mgr Henryk Józwiak, Leszno ul. Aleje Zygmunta Krasińskiego 22	1307	426	32,6%
23	Bursa Międzyszkolna, Leszno ul. Księcia Józefa Poniatowskiego 11	1512	497	32,9%
24	III Liceum Ogólnokształcące, Leszno ul. pl. Tadeusza Kościuszki 5	1904	762	40,0%
25	Zespół Szkół Technicznych, Leszno ul. Gabriela Narutowicza 74a	1470	659	44,8%
-	Leszno	12611	4785	42,09%

Źródło: http://samorząd2014.pkw.gov.pl/357_rady_woj/0/306301

Jedynie w dwóch obwodach z obszaru rewitalizacji odnotowano frekwencję wyższą od średniej miejskiej. W pozostałych 7 obwodach frekwencja wynosiła poniżej 40%.

2.3.1.2. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i środowiskowa

Obszar rewitalizacji obejmuje zarówno tereny dobrze zagospodarowane, dostosowane do współczesnych standardów i potrzeb, jak również przestrzenie o znacznym stopniu degradacji, gdzie występuje zdewastowana infrastruktura, zaniedbana zielen, brzydkie i niszczące obiekty małej architektury. Rozmowy z mieszkańcami potwierdzają też dużą wagę problemu niedostatecznej przestrzeni do spotkań, rekreacji i integracji w centrum miasta. W obszarze rewitalizacji znajdują się takie miejsca, które są odpowiedzią na zgłaszane zapotrzebowanie, ale wymagają dostosowania do współczesnych standardów otwartych i wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych:

- 1) Stary Rynek jest jednym z najistotniejszych elementów historycznego układu urbanistycznego miasta Leszna, wraz z zabytkowym Ratuszem stanowi centrum kulturalne miasta. Odbywają się tu imprezy, z których korzystają nie tylko mieszkańcy, ale i turyści, co przekłada się na kondycję handlu, gastronomii oraz hoteli funkcjonujących na obszarze rewitalizacji. Infrastruktura płyty Rynku wraz z ulicami doprowadzającymi wymaga przebudowy, a elewacja Ratusza renowacji. Układ komunikacyjny pełen jest barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami. Brakuje elementów małej architektury i zieleni zachęcających do spędzania czasu na Rynku.
- 2) Plac Jana Metziga znajduje się w niewielkiej odległości od Rynku, jest placem z ogromnym potencjałem wymagającym gruntownej modernizacji i nowego zagospodarowania.
- 3) Nowy Rynek pełni dziś funkcje głównie targowe, jego infrastruktura jest od lat zaniedbana. Plac wymaga modernizacji w kierunku poprawy funkcjonalności, podniesienia jakości przestrzeni, wzmocnienia istniejącej i dodania nowych funkcji dla zwiększenia atrakcyjności w dni targowe, ale i poza nimi.
- 4) Park Heermanna stanowi największą przestrzeń zieloną w obszarze rewitalizacji, nie pełni jednak funkcji rekreacyjnej dla mieszkańców. W sąsiedztwie parku znajduje się siedziba Miejskiego Zakładu Zieleni, wymagająca gruntownej przebudowy z uwagi na zły stan techniczny budynków. Połączenie tych terenów i dodanie nowych funkcji zwiększyłoby otwartą przestrzeń nie tylko dla wypoczynku i relaksu, ale też edukacji i integracji międzypokoleniowej.
- 5) Park przy pl. Tadeusza Kościuszki położony jest w otoczeniu zabytkowych budynków w samym centrum miasta. Uznany za miejsce wypoczynku i wytchnienia, park jest nie tylko cennym obiektem przyrodniczym, ale i historycznym. Park wymaga modernizacji, nie jest ogrodzony, brakuje w jego otoczeniu obiektów gastronomicznych i szaleatów. Mieszkańcy narzekają też na często dewastowane i zabrudzone przez ptaki ławki.
- 6) Park Leszczyńskich Satyryków znajduje się w sąsiedztwie Teatru Miejskiego. Otwarcie go na nowe funkcje wpłynie na ożywienie całego otoczenia.
- 7) Zielona i Bracka to naturalne zaplecze Rynku, przestrzeń potencjalnie atrakcyjna do zamieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej i rekreacji. Niestety, od lat zaniedbana i zdegradowana infrastruktura techniczna stanowi wyzwanie dla uzyskania wysokich walorów estetycznych i funkcjonalnych ulic, przy jednoczesnym podniesieniu poziomu bezpieczeństwa, dla stworzenia przyjaznej przestrzeni dla wszystkich jej użytkowników i uczestników ruchu.
- 8) Aleje Juliusza Słowackiego usytuowane pomiędzy ulicami Mickiewicza i Narutowicza, służą dziś głównie jako ciąg komunikacji pieszej i rowerowej pomiędzy tymi dwiema ulicami. W ciągu Alei Juliusza Słowackiego znajdują się niewielkie fragmenty XVII-wiecznych ziemnych obwałowań. Niestety jest to miejsce dość niebezpieczne, szczególnie po zmroku ze względu na niedostateczne oświetlenie, nieuporządkowaną zielen i śmieci.
- 9) Teren placu zabaw powstałego w 2007 r. u zbiegu ulic Średniej i Grodzkiej ufundowany przez Miejski Zakład Zieleni. Wymaga odnowy i wyposażenia. Zaniedbane tereny zielone przy

skrzyżowaniu ulic Dąbrowskiego i Bohaterów Westerplatte, a także Dąbrowskiego i Prochownia.

Dostosowania do współczesnych standardów wymagają również budynki Urzędu Miasta Leszna, które znajdują się w obszarze rewitalizacji. Z siedmiu lokalizacji, sześć wymaga kompleksowego remontu i dodatkowo, znajdują się w znacznej odległości od siebie, co wpływa na poziom świadczonych usług względem mieszkańców.

Obszar rewitalizacji obejmuje także tereny i obiekty, które w wyniku procesów restrukturyzacyjnych przestały spełniać pierwotne funkcje. Należą do nich przede wszystkim obiekty poprzemysłowe, takie jak: Młyny, zakłady Goplany, fabryka octu, budynek dawnej Fabryki Pomp i inne. W rezultacie tereny o dużej potencjalnie wartości rynkowej, mogące dawać korzyści ekonomiczne właścicielom i miastu, pozostają niewykorzystane.

Zdjęcie 2. Tereny i obiekty poprzemysłowe.

Fot. Miasto Leszno

W zachodniej części obszaru rewitalizacji zlokalizowana jest linia kolejowa nr 271 (E-59) relacji Poznań – Wrocław. Są to tereny zamknięte, również takie, które przestały być wykorzystywane na cele

infrastruktury kolejowej. W wyniku modernizacji linii E-59, którą realizuje PKP Polskie Linie Kolejowe¹⁰, nastąpi oddzielenie szlaku kolejowego od terenów komercyjnych, co daje możliwość ustalenia nowego przeznaczenia dla oddzielonych terenów i przyłączenia ich do miejskich struktur funkcjonalnych. Szacuje się, że nowe przeznaczenie zostanie ustalone dla terenów o powierzchni kilkudziesięciu hektarów. Obszar ten obejmuje również fragment nieczynnej linii nr 817 Leszno-Grzybowo, dla której uzyskano zgodę na likwidację zgodnie z decyzją Nr TK5w-4731-99/08 z dnia 26 listopada 2008 r. Powyższe tereny objęte są projektem Modelowej Rewitalizacji

Tory kolejowe i nieużytkowane obecnie tereny pokolejowe dzielą miasto na dwie niemal równe części, które na długości ponad 3,5 km połączone są tylko 1 przejściem pieszo-rowerowym oraz 1 wiaduktem. To powoduje, że mieszkańcy części zachodniej miasta mają utrudniony dostęp do usług oferowanych w części wschodniej.

Zdjęcie 3. Tereny pokolejowe.

Fot. Miasto Leszno

Wniosek nr 8

Centralnie położone tereny pokolejowe są szansą na ożywienie gospodarcze, stanowią rezerwę

¹⁰ Modernizacja trasy E59 Wrocław – Poznań to jedna z największych inwestycji kolejowych w Polsce współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej w ramach POIiŚ 7.1-4 "Modernizacja linii kolejowej E 59 na odcinku Wrocław - Poznań. Podzielono ją na trzy etapy, końcowe prace trwają na dwóch Wrocław – Rawicz oraz Czempin – Poznań. Środkowy odcinek trasy Rawicz – Czempin został podzielony na dwa przetargi. Pierwszy – na modernizację 36 km z Leszna do Czempina PKP PLK ogłosiła w lipcu 2015 r. Realny termin zakończenia całej trasy Wrocław – Poznań to 2020 r.

terenu, która może przyczynić się do rozwiązania problemów nie tylko w sferze przestrzenno - funkcjonalnej, ale także społecznej (mieszkania socjalne i komunalne, infrastruktura społeczna)

W połączeniach międzydzielnicowych istotną rolę odgrywa sieć głównych ulic miasta wraz z przebiegami dróg krajowych i wojewódzkich. Istniejący układ uliczno-drogowy Leszna, mimo licznych remontów i modernizacji, jest nadal układem o wielu niedostatkach w zakresie funkcjonalności, parametrów, warunków ruchu, stanu technicznego nawierzchni ulic. W bardzo dobrym stanie technicznym znajduje się droga krajowa nr 5 (przebudowana w ramach POIiŚ 2007-2013) oraz droga wojewódzka nr 323 (przebudowana w ramach WRPO 2007-2013). Sieć drogową w mieście cechuje jednak duży stopień wyeksploatowania, a dodatkowo miernik obrazujący jakość dróg (odsetek długości ulic o nawierzchni utwardzonej) nadal jest niezadawalający. Mankamentem jest to, że wiele odcinków ulic przebiegających przez miasto ciągle jeszcze nie spełnia najwyższych parametrów technicznych. Niskie standardy sieci drogowej mają swoje odzwierciedlenie w stanie bezpieczeństwa na ulicach Leszna oraz negatywnym oddziaływaniu na otoczenie (emisja hałasu i zanieczyszczenie powietrza). Pod względem funkcjonalnym istniejący układ uliczno-drogowy charakteryzuje się brakiem w pełni wykształconych ciągów łączących podstawowe struktury zagospodarowania miasta oraz brakiem segregacji różnych rodzajów ruchu. Rosnący ruch samochodowy (również ciężarowy), doprowadza do wyczerpywania się przepustowości w godzinach szczytu na podstawowym układzie ulicznym miasta Leszna oraz na wielu odcinkach i skrzyżowaniach w centralnej części miasta.

Zdecydowana większość ulic i chodników pokryta jest brukiem, płytami betonowymi lub/i asfaltem z ubytkami.

Zdjęcie 4. Nawierzchnie ulic i ciągów pieszych.

Fot. Miasto Leszno

W tym stanie ciągi komunikacyjne są nie tylko nieestetyczne, ale zagrażają bezpieczeństwu ich użytkowników. Problem ten dotyczy również reprezentacyjnych ulic Starego Miasta, stanowiących

ciągi handlowo-usługowe, które w wielu miejscach dodatkowo zastawione są zaparkowanymi samochodami - w obszarze rewitalizacji brakuje dobrze zorganizowanych parkingów buforowych. W ciągach niektórych ulic znajdują się niebezpieczne przejścia dla pieszych (np. skrzyżowanie ulicy Słowiańskiej z Al. Zygmunta Krasińskiego, skrzyżowanie ul. Fabrycznej z ul. Śniadeckich, Wilkońskiego i Magazynową, skrzyżowanie Al. Zygmunta Krasińskiego z Różaną i Marcinkowskiego). Zauważalnym problemem jest zgłoszony przez Polski Związek Niewidomych problem bezpiecznych przejść przez jezdnie dla osób niewidomych i słabowidzących. W Lesznie przejścia dla pieszych z sygnalizacją świetlną nie mają sygnalizacji dźwiękowej informującej osoby niewidome o możliwości przejścia na drugą stronę jezdni. Natomiast elementem ułatwiającym bezpieczne przejście przez jezdnię bez sygnalizacji świetlnej są specjalne progi z płyt pokrytych guzowatymi wypustkami w jaskrawym kolorze, które informują o zbliżaniu się do przejścia.

Wniosek nr 9

Ruch miejski napotyka na szereg utrudnień, związanych ze zbyt małą przepustowością skrzyżowań, wąskimi uliczkami w centrum miasta i progami zwalniającymi na całych ciągach ulic. Dalsza degradacja nawierzchni ulic i chodników będzie prowadzić do utraty funkcji handlowych i usługowych centrum miasta, co przełoży się na degradację gospodarczą centrum.

Problemy w sferze przestrzenno – funkcjonalnej mają odzwierciedlenie w sferze środowiskowej. Na ulicach w mieście każdego roku zwiększa się ruch pojazdów oraz liczba ich użytkowników. W ostatniej dekadzie nastąpił na drogach znaczny wzrost ruchu tranzytowego i lokalnego (związanego m.in. ze znacznym wzrostem liczby pojazdów samochodowych). Zatłoczenie dróg jest wynikiem m.in. intensywnego rozwoju motoryzacji, sprzyjającego popularyzacji samochodu jako środka codziennej komunikacji. Wzrastająca liczba samochodów, w połączeniu ze złym stanem technicznymi dróg oraz niską funkcjonalnością układu komunikacyjnego przekłada się na radykalne obniżenie bezpieczeństwa na drogach, znaczne wydłużenie czasu przejazdu między punktami, a także zły stan środowiska naturalnego. Jakość powietrza kształtowana jest nie tylko przez czynniki związane z omówionym powyżej układem komunikacyjnym, ale również przez intensywną i zwartą zabudowę usługowo – mieszkalną, związaną z emisją zanieczyszczeń z systemów grzewczych (lokalne kotłownie, indywidualne paleniska). Stan wód powierzchniowych i podziemnych oraz gospodarka odpadami to pozostałe elementy wpływające na środowisko naturalne. Miasto, w tym obszar rewitalizacji, zlokalizowane jest w obrębie jednolitych części wód podziemnych JCWPd Nr 74, zagrożonego nieosiągnięciem dobrego stanu wód. Wyniki monitoringu jakości wód podziemnych z 2016 r. prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska¹¹ pokazują, że jakość wód w Lesznie (otwór nr 1962) mieściła się w granicach IV klasy (wody niezadawalającej jakości). W granicach obszaru rewitalizacji nie występują wody powierzchniowe, poza jednym sztucznym zbiornikiem wodnym w parku przy Placu Tadeusza Kościuszki.

2.3.1.3. Sfera techniczna

Prawie 80% budynków mieszkalnych w obszarze rewitalizacji powstało przed 1980 rokiem. Większość dotyczy zasobów miejskich, które wymagają dużych nakładów finansowych na remonty i modernizacje. Dotyczy to około tysiąca mieszkań komunalnych i socjalnych, zamieszkałych przez 2,7 tys. osób oraz około 750 lokali mieszkalnych w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych będących w zarządzie MZBK w Lesznie, w których mieszka 1,8 tys. osób. Duża ich część pochodzi sprzed 1945 r.

¹¹ <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/Monitoring%20wod%20podziemnych/Wody%20podziemne%202016.pdf>

Zdjęcie 5. Budynki mieszkalne w obszarze rewitalizacji.

Fot. Miasto Leszno

Potrzeby mieszkalnictwa komunalnego, chronionego i socjalnego przekraczają możliwości podaźowe Miasta. Poprzez sprzedaż najemcom, rozbiórki i zbywanie zdekapitalizowanych budynków stale zmniejsza się zasób mieszkań komunalnych. Tylko 6% mieszkań w Lesznie stanowi własność Miasta, a w dalszych 6% Miasto posiada udziały (są to m.in. budynki wspólnot mieszkaniowych). Obecnie na mieszkania oczekuje 320 osób/rodzin. Średni czas oczekiwania na lokal socjalny to 4-5 lat, na komunalny - 3 lata.

Problem złego stanu technicznego dotyczy również zasobów mieszkaniowych pozamiejskich wspólnot. Jak zgłaszają ich zarządcy, na podstawie uwag zebranych w protokołach z przeglądów technicznych, w obszarze rewitalizacji znajduje się wiele budynków wymagających prac remontowych, w tym termomodernizacyjnych.

Na uwagę zasługuje również otoczenie budynków mieszkalnych – podwórka, place itp. Przestrzenie te, zarówno miejskie, jak i prywatne, często są zaniedbane i nie sprzyjają integracji mieszkańców.

Stosunkowo dużym problemem Miasta Leszna jest nagromadzenie wyrobów azbestowych. Zgodnie z informacjami zawartymi w Programie usuwania azbestu dla Miasta Leszna na lata 2015 – 2032, od roku 2005 usunięto łącznie prawie 183 tony takich wyrobów. Stanowi to ponad 23% całego dotychczas zinwentaryzowanego azbestu. Aktualnie, na terenie Leszna znajduje się około 600 ton wyrobów zawierających azbest, z czego Przyjmując powierzchnię miasta wynoszącą około 32 km², szacuje się, że nagromadzenie azbestu wynosi obecnie niecałe 19 ton azbestu na 1 km². Największe nagromadzenie występuje w budynkach Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego.

Fot. Miasto Leszno

Wniosek nr 10

Budynki mieszkalne w obszarze rewitalizacji, zarówno miejskie, jak i prywatne są w złym stanie technicznym i wymagają dużych nakładów finansowych na remonty i modernizacje, aby zapewnić podstawowe potrzeby ich lokatorów.

2.3.1.4. Sfera gospodarcza

Wśród podmiotów gospodarczych największą grupę (73% jednostek prawnych wpisywanych do rejestru REGON) stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Na obszarze rewitalizacji wg danych CEDIG w 2015r. działało prawie 1,5 tys. tego typu podmiotów gospodarczych. Analiza liczby podmiotów gospodarczych według wielkości wskazuje, że 94% firm to mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników, małe przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 osób stanowią około 4%. Prawie 27% przedsiębiorstw działa w sekcji G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, 12% w sekcji F – Budownictwo i 11% w sekcji M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

Do największych pracodawców funkcjonujących na obszarze rewitalizacji należą m.in.: Leszczyńska

Fabryka Pomp sp. z o.o. (620 pracowników¹²- ul. Fabryczna), LOB S.A. (460 pracowników - ul. Magazynowa), Urząd Miasta Leszna (296 pracowników - ul. Kazimierza Karasia) oraz Leszczyńskie Centrum Medyczne VENTRICULUS (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, 188 pracowników¹³ - ul. Słowiańska).

Potencjalnymi pracodawcami są przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zatrudniające do 9 pracowników, działające w zakresie drobnych usług i handlu, wytwórstwa i budownictwa (firmy rodzinne).

Pomimo ogromnego potencjału gospodarczego w obszarze rewitalizacji, obserwuje się słabą kondycję lokalnych przedsiębiorstw. W pustych lokalach nie powstają nowe funkcje, oprócz handlu i gastronomii nie ma pomysłu na inne zagospodarowanie wolnej powierzchni. Rynek nie reaguje dużym zainteresowaniem. Na głównym deptaku miasta – ul. Słowiańskiej, strumienie ludzi przechodzących tamtędy z jednej części miasta do drugiej, z dużych osiedli mieszkaniowych w kierunku dworca PKP, czy do szkół, nie zatrzymują się przy sklepach ze zróżnicowanym asortymentem. Z centrum zniknęło wiele sklepów, np. tradycyjnych „warzywniaków” jest tylko kilka w całej centralnej dzielnicy. Z kolei zakłady rzemieślnicze, oprócz zegarmistrzów, fotografów czy jubilerów albo w większości zanikły albo pochowały się w oficynach. Stąd mieszkańcy coraz rzadziej wybierają centrum miasta jako cel swoich zakupów.

Wniosek nr 10

Na obszarze rewitalizacji przeważają mikro- i małe przedsiębiorstwa, w dużej części zajmujące się działalnością handlową i drobnymi usługami. Ich kondycja słabnie, co objawia się przenoszeniem lub rezygnacją z działalności.

2.3.1.4.1. Wolne lokale komercyjne - zniechęceni właściciele

Jednym z widocznych efektów występujących w obszarze rewitalizacji problemów w sferze gospodarczej są puste lokale użytkowe (handlowe i biurowe). Sporo informacji o przyczynach tej sytuacji oraz stanie pustych lokali Wydział Promocji i Rozwoju Urzędu Miasta Leszna zdobył podczas przeprowadzonych we wrześniu 2016 r. badań ankietowych i bezpośrednich wizyt w niektórych lokalach. Według właścicieli lokali, zmniejsza się liczba klientów w centrum miasta, a przez to i przedsiębiorców chcących prowadzić tutaj działalność, gdyż konsumenci zostali „przejęci” przez centra handlowe, (ale wszyscy zauważają pozytywny wpływ pojawiających się nowych wydarzeń typu Rynki Śniadaniowe), brakuje dogodnych miejsc parkingowych, pojawia się „syndrom bocznych uliczek” (np. ul. Tylnia czy Średnia) na które przechodnie nie zaglądną. Zdaniem właścicieli nieruchomości klientów przyciągają odnowione zadbane ulice (casus ul. Chrobrego), gorzej natomiast się czują w miejscach, gdzie sami mieszkańcy nie dbają o otoczenie. Obserwuje się znaczną przewagę działalności nastawionej na konsumenta, dużo mniej na klienta biznesowego (nie licząc działalności bankowej).

W centrum proces opuszczania lokali postępuje dość szybko. O ile we wrześniu 2016 r. w najbliższych okolicach Rynku było ok. 40 pustych lokali (w tym tylko 4 komunalne), to w grudniu i styczniu 2017 r. przybyło kolejne 10. Procentowo najmniej wolnych lokali jest z kategorii najmniejszych, do 15 m². W pozostałych kategoriach rozkład pustych lokali jest równomierny. Najwięcej lokali stoi pustych od mniej więcej dwóch lat, kilka lokali czeka na najemców niecałe pół roku, z kolei dwa lokale nie są źródłem przychodu już od ponad 4 lat. Dla kilku nowych lokali właściciel nie może znaleźć pierwszego najemcy dłużej niż dziewięć miesięcy. Są też lokale, w których nie przyjmuje się na dłużej żadna

¹² Dane z opisu na stronie internetowej www.lfp.com.pl (odczyt 08.03.2017)

¹³ Dane na podstawie listy 100 największych przedsiębiorców regionu leszczyńskiego za 2016 rok.

działalność, niezależnie od jej charakteru. W nieco szerszym obszarze, położonym w najbliższym sąsiedztwie Rynku, ograniczonym ulicami: al. Jana Pawła II, Królowej Jadwigi, Niepodległości, Krasieńskiego znajduje się około 100 wolnych lokali użytkowych.

Zdjęcie 6. Puste lokale użytkowe

Fot. Miasto Leszno.

Zdecydowana większość właścicieli ocenia stan swoich lokali jako dobry, wymagający jedynie odświeżenia. Lokale różnią się udostępnianymi mediami, ogrzewaniem (w większości wymieniane na gazowe), lub udostępnianym zapleczem socjalnym. Spodziewana wysokość czynszu za 1m rośnie wraz ze standardem lokalu i/lub malejącą powierzchnią lokalu. Najniższa kwota, jaką oczekuje właściciel za lokal to 11 zł brutto za m², sporo ofert zamyka się w kwocie do 20 zł, najwyższe zgłoszone oczekiwanie wynagrodzenie za lokal wynosi 70 zł brutto za 1 m². Z wyliczenia właścicieli wynika, że w lokalu średniej wielkości w dobrym stanie (poprzednim najemcą był bank), stawka 22 zł za m². to minimalna opłata, która wystarcza na pokrycie bieżących kosztów eksploatacyjnych. Aby zapewnić systematyczną modernizację lokali i całej kamienicy (łącznie dwa lokale komercyjne) czynsz powinien wynosić 47 zł/m². Niskimi stawkami, za które są niejako zmuszeni wynajmować swoje lokale, usprawiedliwiają właściciele brak remontów i inwestycji w obrębie budynków. Wspominają czasy sprzed 15-20 lat, kiedy na głównej ulicy handlowej Leszna (Słowiańska) stawka czynszu przekraczała w niektórych lokalach 200 zł/m²a średnia oscylowała około 100 zł/m².

Właściciele w przeważającej większości oceniają zainteresowanie potencjalnych klientów jako niewielkie, niewystarczające. Właściciele, których lokale są dłużej puste, ograniczają aktywność w poszukiwaniu klientów. Często jedyną "zachętą" do zainteresowania lokalem jest informacja na kartce przyklejonej w witrynie ukazującej dawno nie sprzątane wnętrze. Nie poszukują alternatywnych form wynajmu (np. krótkoterminowy), możliwości łączenia czy dzielenia lokali, podnajmu. Właściciele nie dostrzegają większego zainteresowania lokalami po wstawieniu oferty do biur pośrednictwa. Wybór dodatkowych form promocji nie wpływa, ich zdaniem, na zwiększenie zainteresowania. Jeśli

reklamują swoje oferty, umieszczają je na portalach olx.pl, dom.elka.pl, otodom.pl. Podejmują współpracę z każdym najemcą, który się zgłosi, niezależnie od branży. Stąd na niektórych ulicach występują skupiska lombardów, salonów gier, sklepów z używaną odzieżą oraz z asortymentem „wszystko za 5 zł”. Występuje duże nagromadzenie placówek bankowych, aptek, „chwilówek” i pośrednictwa kredytowego – wręcz „modelowy” zestaw usług charakterystycznych dla obszarów zdegradowanych. Właściciele oczekują raczej lokowania u siebie działalności handlowej nie różnicują spodziewanej działalności na przykład na usługową, artystyczną czy rekreacyjną. Brakuje lokali piętrowych.

Fot. Miasto Leszno

Wniosek nr 11

Przybywa pustych lokali użytkowych w centrum, co ma związek z rezygnacją z prowadzenia działalności gospodarczej. Właściciele pustych lokali wykazują niską przedsiębiorczość w poszukiwaniu nowych najemców i małą elastyczność w zakresie warunków najmu.

2.3.1.4.2. Oczekiwania najemców

Najemcy, lub potencjalni najemcy potwierdzają, że szukają przede wszystkim lokali w budynkach zadbanych. Oczekują, w związku z dużą podażą lokali i sporym ryzykiem prowadzenia działalności na Starówce, elastycznego podejścia, regulowanych stawek czynszowych związanych z sezonowością, większego zainteresowania właścicieli stanem lokali. W kilku rozmowach padło wręcz stwierdzenie, że nie chcą angażować sporych środków w adaptację lokali, gdy właściciel przedstawia w umowie krótki okres najmu, nie pozwalający na bezpieczne rozkręcenie działalności i zwrot poniesionych nakładów. Powstaje niebezpieczeństwo, że po krótkim „okresie próbnym” przyjdzie nowy najemca, który zaproponuje trochę wyższy czynsz i przejmie lokal. Oczekiwania najemców potwierdza rzeczywistość – właściciele zadbanych kamienic, podchodzący elastycznie do najemców szybciej zapełniają powierzchnię, nawet mimo deklarowanych wyższych stawek czynszu, odbiegających mocno od średniej.

2.3.1.4.3. Okiem pośredników

Pośrednicy nieruchomości z kolei wskazują na niedopasowanie oferty lokali do potrzeb. Ich klienci w ostatnim czasie najczęściej szukali lokalu w dobrej lokalizacji, z parkingiem, o powierzchni między 10 a 30 mkw. z przeznaczeniem na małe biuro, z dostępem do zaplecza socjalnego (sanitariat i aneks kuchenny). Mniejsze zapotrzebowanie jest na obiekty handlowe (o średniej wielkości 60 mkw.). Mała jest szansa na pozyskanie sieciowych marek, poszukujących zadbanych powierzchni powyżej 100 m². Pośrednicy wskazują, że przy wyborze lokalu na Biuro, Starówka nie wytrzymuje konkurencji z lokalami poza centrum w lepszym standardzie, z dostępem do parkingu, w cenie o połowę niższej.

2.3.1.4.4. Lokale, w których obecnie prowadzony jest biznes

Znaczna część najemców lokali, a także właścicieli, którzy w swojej własności prowadzą biznes (najczęściej handel) obawia się o swój los, notując ciągły spadek obrotów. Działalność gospodarcza jest prowadzona na skraju progu rentowności. Wraz z każdym pustoszejącym lokalem spada zainteresowanie pozostałymi, brakuje pretekstów do odwiedzania kolejnych ulic. Przykładem jest ulica Leszczyńskich, gdzie na 60 lokali, ¼ jest pusta (stan na marzec 2017). Zanika na niej ruch pieszy, idą nią głównie osoby wychodzące z pobliskiego kościoła, parkujące na niej samochody, korzystający z Galerii MBWA, jadłodajni i lokalu prowadzonego przez stowarzyszenia.

Słabą kondycję można wnioskować zarówno ze słów osób prowadzących działalność jak i obserwacji stanu lokali. W części występuje wyposażenie i reklama zewnętrzna w niskim standardzie, obserwowany jest brak inwestowania w rozwój biznesu. Część lokalu bywa wręcz odgradzana i wyłączana przez oszczędność kosztów oświetlenia i ogrzewania. Po zmroku witryny sklepów, reklamujących asortyment są w dużej części również nieoświetlone, nie przyciągając wzroku przechodniów. Sklepy skracają godziny otwarcia, część osób wracających z pracy np. o godz. 17.00 nie ma możliwości zrobienia zakupów.

Maleje znaczenie zrzeszeń kupieckich i rzemieślniczych. Istniejące stowarzyszenie LSH Starówka traci członków. Mimo to podejmuje próby wspólnych działań, które jednak w ocenie kupujących nie są w stanie skutecznie konkurować z galerią handlową czy e-handlem. Organizowanie akcji rabatowej z symbolicznym rabatem -5% czy prowadzona tylko sporadycznie aktywność w mediach społecznościowych, rzadko aktualizowana strona internetowa nie są w stanie przyciągnąć klientów.

Wyraźnie brakuje mechanizmu porozumiewania się i współpracy przedsiębiorców i właścicieli nieruchomości. Nie ma – przez analogię do zorganizowanej galerii handlowej – planowania

przestrzennego rozkładu aktywności, komplementarności działalności i wykorzystania efektu synergii, czy katalogu dobrych praktyk. Brakuje również myślenia w stronę rozwoju rynku i kształtowania popytu, edukowania konsumentów i wykształcania dobrych nawyków. Można to zaobserwować chociażby na przykładzie rynku gastronomicznego, właściciele niektórych restauracji współpracują ze zrzeszeniami restauratorów z Poznania, zamiast wspólnie organizować się i budować rynek – w Lesznie nie ma tak bogatej oferty gastronomicznej, żeby restauracje stanowiły dla siebie konkurencję i zagrożenie. Niedługo może wystąpić również dość znaczny problem związany z sukcesą w firmach. Duża część biznesów prowadzonych w lokalach w centrum to firmy rodzinne, często – szczególnie w przypadku tradycyjnych zakładów rzemieślniczych – budowanych wielopokoleniowo. Zachodzi pytanie, czy w obliczu problemów z rentownością, kolejne pokolenia będą zainteresowane dalszym prowadzeniem rodzinnych firm o danym profilu, czy nowe działania „wejdą” do centrum w miejsce poprzednich.

Wniosek nr 12

Brakuje przedsiębiorców wchodzących do lokali w centrum ze zróżnicowaną ofertą, zdolną przyciągnąć nowe grupy klientów.

2.3.1.4.5. Pochodne szerszych problemów

Przedsiębiorczość mieszkańców Leszna owocuje wieloma ciekawymi i dobrze sprzedającymi się produktami i usługami. Od produktów kojarzących się „od zawsze” z tym miastem – zamki LOB czy pompy, do produktów firm „młodszych”, takich jak producent odzieży Lou, kapeluszy i fascynatorów Oktopus, chust do noszenia dzieci czy mebli z palet. Spora część tych produktów (czy usług np. z branży kreatywnej) jest adresowana do klientów poza Leszнем, bądź też jest sprzedawana w internecie, nie wymaga prowadzenia stacjonarnego punktu sprzedaży. Stąd też brak zainteresowania lokalnych producentów wynajmem lokali w centrum. Firmy też dotąd nie postrzegały centrum miasta jako atrakcyjnego miejsca promocji swoich produktów wśród mieszkańców, na przykład z wykorzystaniem witryn. W rezultacie dobre produkty i usługi, cenione i rozpoznawane poza Leszнем są przez potencjalnych nabywców na miejscu omijane i nie kojarzą się z lokalnymi firmami. Brak jest nawyków konsumenckich promujących poprzez zakupy wybór lokalnych producentów, producenci również – nisko szacując potencjał lokalnego rynku – nie koncentrują tutaj akcji promocyjnych, podkreślających lokalność.

Można zauważyć kierunki zakupowe mieszkańców Leszna i powiatu – w weekendy samochody z miejską rejestracją „PL” widoczne są na parkingach centrów handlowych w Poznaniu i Wrocławiu, samochody z powiatu „PLE” oraz z sąsiednich powiatów, parkują w Lesznie, ale pod galerią na peryferiach miasta.

Przedsiębiorcy, nie tylko z obszaru rewitalizacji, sygnalizują problem z pracownikami. Na obszarze rewitalizacji problem ten widać szczególnie w gastronomii i handlu. Brak wiary w pozyskanie i zatrzymanie wartościowych pracowników jest jednym z hamulców rozwoju nowych firm. Podobnie jak dostęp do kapitału czy informacji, skąd kapitał na rozwój innowacyjnych produktów czy usług można pozyskać. Mimo dość komfortowego położenia między Poznaniem a Wrocławiem – dwoma silnymi ośrodkami „startupowymi”, mało osób korzysta z ich doświadczeń i nie przenosi dobrych praktyk z zakresu choćby tworzenia proinnowacyjnego środowiska. To „zamknięcie się w Lesznie” podkreślane jest nie tylko w tym przypadku.

Wyniki ankiety internetowej, przeprowadzonej przez Wydział Promocji i Rozwoju Urzędu Miasta Leszna wśród mieszkańców Leszna wskazują, że istnieje zapotrzebowanie w mieście na strefę kreatywnej pracy, wnoszącej „nową energię” do zdegradowanego centrum miasta. Są już zresztą widoczne „ogniska” i dobre przykłady, w postaci nowych punktów gastronomicznych czy autorskich

salonów odzieży dla innych grup klientów, np. młodzieży, które jednak nie są dostatecznie nagłaśniane, przysłonięte przez przykłady negatywne.

Wniosek nr 13

Problemy, które sygnalizują przedsiębiorcy z całego miasta, nasilają się na obszarze Starówki. Lokalni przedsiębiorcy spoza obszaru nie traktują centrum jako atrakcyjnej przestrzeni do zaistnienia i promocji.

2.3.2. Analiza lokalnych potencjałów

Analiza lokalnych potencjałów występujących na terenie obszaru rewitalizacji stanowi, w myśl ustawy, niezbędny element pogłębionej diagnozy zjawisk problemowych. Lokalne potencjały to zasoby, które można i trzeba wykorzystać w celu zapobiegania powstawaniu negatywnych zjawisk lub ich eliminacji, to szanse i możliwości zlokalizowane na obszarze, które mogą wspierać proces rewitalizacji.

Lokalne potencjały obszaru rewitalizacji miasta Leszna podzielono ze względu na sfery występowania, na społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne i środowiskowe oraz techniczne.

2.3.2.1. Potencjały w sferze społecznej

2.3.2.1.1. Potencjał demograficzny

Analizując strukturę wiekową ludności, obszar rewitalizacji charakteryzują nieznacznie korzystniejsze wskaźniki od średniej dla całego miasta. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, czyli wieku w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat wynosiła na koniec 2015 r. 2475 osób. Udział procentowy osób w wieku przedprodukcyjnym prezentuje poniższa tabela.

Tabela 6. Udział % osób w wieku przedprodukcyjnym oraz odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej licznie ludności.

Nr	Obszar	Udział % osób w wieku przed-produkcyjnym
0	Śródmieście i Podwale	18,9
10	Część Nowego Miasta i Leszczyńska	17,6
Średnia dla miasta		18,3

Źródło: *Diagnoza wyznaczająca miejskie obszary zdegradowane i obszar rewitalizacji w Lesznie.*

Analiza struktury wiekowej i zwiększony udział dzieci i młodzieży w populacji obszaru rewitalizacji (szczególnie w Śródmieściu i Podwalu) pozwala dostrzec potencjał dla procesu rewitalizacji. Wszelkie działania w sferze społecznej, mające na celu przerwanie zamkniętego cyklu ubóstwa, działania edukacyjne, animacyjne, kulturalne, sportowe, wszystkie tak ważne z punktu widzenia rewitalizacji, mają szanse powodzenia, kiedy skierujemy je do najmłodszych.

2.3.2.1.2. Potencjał aktywności obywatelskiej i kapitał społeczny

Dostępne dane wskazują, że w Lesznie istnieje szereg grup i organizacji, które działają, komunikują się, sygnalizują miastu swoje potrzeby i są aktywne w dążeniach do ich zaspokojenia. Z ich inicjatywy dochodzi do zmian i inwestycji. Szacuje się, że w Lesznie jest zarejestrowanych 269 organizacji pozarządowych, w tym 38 ma status OPP. W internetowej Bazie NGO prowadzonej przez Urząd Miasta Leszna do której wpis jest dobrowolny, na koniec 2016 roku było 198 podmiotów.

Przeprowadzone dotąd działania rewitalizacyjne i aktywizacyjne spotkały się z dobrym odbiorem mieszkańców. Zarówno Rynki Śniadaniowe, Kino ze smakiem i konkursy związane z programem

rewitalizacji, Budżet obywatelski, Inicjatywa Lokalna, inicjatywa Aktywne Obywatelskie Leszno itp. wskazują na rosnącą gotowość do społecznej samoorganizacji.

Ważne dane, dotyczące zasobów dostępnych dla aktywności społecznej, obywatelskiej i partycypacji w Lesznie, zostały zawarte w dokumentach podsumowujących współdziałanie samorządu miasta i organizacji pozarządowych. Chodzi tu o „Sprawozdanie z realizacji Rocznej współpracy organów samorządowych miasta Leszno z organizacjami pozarządowymi oraz z innymi podmiotami działającymi w sferze pożytku publicznego za rok 2015”.

Wynikające z niego wnioski to:

- dzięki długoletniej współpracy organizacje pozarządowe stały się dla miasta partnerem w realizacji zadań publicznych, w których uzyskano pozytywne efekty zarówno w zakresie pomocy społecznej, przeciwdziałania uzależnieniom czy upowszechniania kultury i sportu,
- rośnie liczba inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe z samorządem i innymi organizacjami lub instytucjami,
- wiele spośród zadań – często cyklicznych, ma zasięg międzynarodowy czy ogólnopolski i na trwałe wpisanych jest w kalendarz prestiżowych imprez, doskonale promują one Leszno jako miasto kultury i sportu, otwarte dla realizacji niekonwencjonalnych pomysłów; aktywnie we współpracę włączają się organizacje skupiające osoby niepełnosprawne i starsze, takie przedsięwzięcia zapobiegają wykluczeniu społecznemu tych grup, oferując ciekawe możliwości spędzenia wolnego czasu, integrując społeczność miasta,
- zawarte w opisywanym Sprawozdaniu informacje wskazują, że partnerskie relacje miasta Leszno i organizacji pozarządowych mogą stanowić cenny zasób dla planowanego procesu rewitalizacji.

Waga tego zasobu jest szczególnie wysoka ze względu na fakt, że zwykle podczas takiej współpracy dochodzi do tworzenia powiązań, struktury i kanałów komunikacyjnych fundamentalnych z perspektywy celów rewitalizacji i budowania partycypacji.

2.3.2.1.3. Kapitał kulturowy i wielość instytucji kultury zlokalizowanych na obszarze

W obszarze rewitalizacji zlokalizowane są najważniejsze instytucje kultury w mieście. Choć stanowią duży potencjał obszaru i dotychczas pełniły ważne funkcje dla mieszkańców, kluczowe jest podjęcie działań, w tym inwestycyjnych, które podniosą poziom świadczenia usług, rozszerzą ofertę oraz zwiększą dostępność dla mieszkańców do instytucji kultury. Instytucje kultury mogą być nośnikiem działań animacyjnych w zakresie edukacji kulturalnej, mogą przyczyniać się także do integracji i ożywienia społecznego.

Władze miasta mając świadomość, jak istotne dla procesu rewitalizacji jest wykorzystanie potencjału kulturowego, zaprosiło do współpracy i szerszej dyskusji przedstawicieli instytucji kultury oraz animatorów, artystów, pasjonatów kultury. W okresie od listopada do stycznia 2016 r. odbyło się kilka spotkań, których efektem jest zgłoszenie kilku przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz współudział w tworzeniu programu partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji. Podczas spotkań zwracano uwagę na to, jak ważne jest prowadzenie działalności kulturalnej w naturalnym środowisku życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także animacja i edukacja kulturalna.

Zdjęcie 7. Leszczyńskie instytucje kultury.

Fot. Miasto Leszno

Poniżej po krótko przedstawiono najważniejsze instytucje kultury na obszarze rewitalizacji oraz wskazano na potrzeby niezbędne do realizacji celów i kierunków działań rewitalizacyjnych:

- **Miejska Biblioteka Publiczna im. Stanisława Grochowiaka**, której podstawowym zadaniem jest zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego (MBP pełni funkcję biblioteki powiatowej) oraz upowszechnianie wiedzy, nauki i kultury. Biblioteka organizuje wiele różnorodnych form popularyzujących szeroko rozumianą kulturę, zwłaszcza książkę i czytelnictwo. W 2015 r. w zorganizowanych przez MBP 749 imprezach uczestniczyło 28462 osoby.
Powierzchnia zajmowana przez bibliotekę w budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 3 jest niewystarczająca, co powoduje, że placówka ta nie wykorzystuje w pełni potencjału i nie świadczy wszystkich usług oferowanych użytkownikom w innych, porównywalnych obiektach bibliotecznych. Wskazano nową lokalizację dla Biblioteki – jest to zabytkowy, nieużytkowany obecnie budynek, do niedawna mieszczący Zespół Szkół Ochrony Środowiska. Działalność prowadzona przez Bibliotekę mogłaby wykorzystać potencjał Placu Jana Metziga, zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie.
- **Miejski Ośrodek Kultury**, posiada 3 obiekty, w tym 2 na obszarze rewitalizacji: budynek przy ul. Bolesława Chrobrego 3 z salą widowiskową na 400 miejsc i budynek przy ul. Narutowicza 6 – klub „OBOK” z salą widowiskową na 40 miejsc. W obiektach MOK działają sekcje i koła zainteresowań oraz zespołów Artystycznego Ruchu Amatorskiego MOK, Klub Seniora i Klub Filatelistów. Podstawowym założeniem działalności MOK jest tworzenie warunków dla rozwoju wszelkich form aktywności kulturalnej mieszkańców miasta Leszna, w tym: organizowanie różnego rodzaju imprez artystycznych, upowszechniających różnorodne dziedziny kultury i sztuki (koncerty, spektakle, wystawy, konkursy, turnieje, festiwale, przeglądy o zasięgu lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym), prowadzenie sekcji i klubów zainteresowań oraz zespołów artystycznych, koordynację działań kulturalnych na terenie miasta, promocję i rozwój amatorskiego ruchu artystycznego itp. Po przeniesieniu Miejskiej Biblioteki Publicznej do nowej siedziby, budynek przy ul. Bolesława Chrobrego 3, naturalnie zasili zasoby przestrzenne niezbędne do prowadzenia szerokiego zakresu działalności MOK.
- **Miejskie Biuro Wystaw Artystycznych**, przy ul. Leszczyńskich 5, działa w zakresie promocji, prezentacji, popularyzacji i upowszechniania sztuki współczesnej oraz edukacji kulturalnej. W 2015 r. z różnych form działalności oświatowej skorzystało 6618 osób, a także odnotowano 4983 osób zwiedzających wystawy. Działalność edukacyjna skierowana jest zarówno do dzieci i młodzieży szkolnej, jak i do dorosłych (wykłady, pokazy filmowe, spotkania z artystami). Od kilkunastu lat Galeria MBWA organizuje Młodzieżowe Spotkania ze Sztuką: wystawy, pokazy filmowe, prezentacje młodzieży uczestniczącej w zajęciach z rysunku. Obecna siedziba nie zaspokaja potrzeb lokalowych (także przestrzennych w zakresie prowadzenia działalności plenerowej) MBWA w Lesznie. Daleki od optymalnego stan budynku oraz obecna zabudowa podwórza wymagają szczególnej uwagi w kontekście planowanej rewitalizacji Starego Miasta. Obecnie zainicjowane i prowadzone prace rewitalizacyjne, mogą stać się doskonałą okolicznością do nowego zdefiniowania przyszłości całego budynku wraz z jego podwórzem poprzez przeznaczenie go na działalność MBWA. Pozwoliłoby to na włączenie leszczyńskiej instytucji kultury w kompleksowe działania rewitalizacyjne obejmujące leszczyńską starówkę.
- **Galeria w Ratuszu**, Rynek 1, w której w 2015 r. zorganizowano 4 duże wystawy, które zwiedziło 2246 osób. Ponadto w budynku znajduje sala Reprezentacyjna Ratusza Leszczyńskiego na ok. 100 osób
- **Teatr Miejski w Lesznie**, przy ul. Gabriela Narutowicza 69, rozpoczął działalność we wrześniu 2016 r. Jest finansowany po połowie przez miasto Leszno i marszałka województwa wielko-

polskiego, pod którego podlegało działające tu Centrum Kultury i Sztuki, i który cały majątek przekazał miastu. Łącznie na działania teatru przeznaczane będzie 2,8 mln zł rocznie, z gwarancją na 10 lat. Od września do grudnia odbyło się 7 premier i 48 spektakli, w których wystąpiło około 40 aktorów.

Na tyłach budynku Teatru znajduje się Park Leszczyńskich Satyryków. Bardzo ważne z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych jest otwarcie się Teatru na park, który nie jest obecnie z nim zintegrowany. Poszerzenie obszaru prezentacji oferty artystycznej teatru na teren parku znacznie uatrakcyjniłoby wykorzystanie i społeczną użyteczność tej miejskiej instytucji. Istnieje techniczna możliwość otwarcia tzw. Horyzontu sceny tak, aby była możliwość grania spektakli dla widowni siedzącej na świeżym powietrzu w parku.

- **Muzeum Okręgowe w Lesznie**, plac Jana Metziga 17, prezentuje zbiory historyczne i archeologiczne, portrety XVIII-XIX wieku, malarstwo polskie XIX-XX wieku, portrety trumienne, portrety królów kurkowych, zbiory judaiców, zbiory etnograficzne. W muzeum działa biblioteka muzealna, której zbiory liczą obecnie ponad 11 tys. jednostek inwentarzowych książek, czasopism, dokumentów życia społecznego oraz planów i map. Muzeum Okręgowe w Lesznie, które wpisane jest do Państwowego Rejestru Muzeów, boryka się z problemami lokalowymi. Placówka należy do najstarszych instytucji muzealnych w Wielkopolsce, od 60 lat promuje historię i wielokulturowość regionu leszczyńskiego. Główna siedziba muzeum mieści się w dwóch zabytkowych kamieniczkach, z których jedna jest we władaniu parafii ewangelicko-augsburskiej w Lesznie. Dotychczasowa siedziba nie zapewnia właściwych warunków ekspozycji zbiorów oraz nie pozwala na dostosowanie obiektu dla zwiedzania przez osoby niepełnosprawne.

Oferta wymienionych powyżej instytucji kultury jest skierowana do odbiorcy z całego miasta oraz subregionu. Należy wzbogacić ją o zajęcia organizowane z myślą o odbiorcy z obszaru rewitalizacji lub/i odbiorcy, dla którego uczestnictwo w kulturze ma się przyczynić do inkluzji społecznej. Należy również organizować zajęcia i wydarzenia kulturalne pobudzające lokalne środowisko do działania na rzecz ochrony i wzbogacania pamięci o historii i kulturze miasta. Więcej uwagi trzeba poświęcić zajęciom i promocji rękodzielnictwa i drobnego rzemiosła powiązanego ze sztukami plastycznymi. Stare Miasto jest naturalnym miejscem spotkań środowiska ludzi kultury i jej odbiorców. Animatorzy kultury zatrudnieni czy też zakontraktowani w instytucjach kultury funkcjonujących w obszarze rewitalizacji powinni mieć więcej czasu poświęcić projektom, których zadaniem będzie łączenie lokalnej kultury, historii zapisanej w przestrzeni i materialnych dobrach kultury Leszna z potrzebami społecznego rozwoju mieszkańców obszaru. Jednocześnie należy dążyć do zwiększenia wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji grona odbiorców kultury wysokiej oferowanej przez leszczyńskie instytucje. Samorząd Miasta finansując inwestycje w sferze kultury powinien zobowiązywać prowadzących te instytucje do przeznaczenia części oferty dla mieszkańców, szczególnie seniorów i młodzieży obszaru rewitalizacji.

2.3.2.2. Potencjały w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej

2.3.2.2.1. Potencjał dziedzictwa kulturowego

Potencjał dziedzictwa kulturowego jest niezwykle ważną częścią tożsamości Leszna.

Na terenie miasta Leszna znajduje się 776 zabytków nieruchomości ujętych w gminnej ewidencji zabytków, z czego 199 jest wpisane do rejestru zabytków. Pod względem liczby historycznych obiektów, Leszno należy do największych miast w Wielkopolsce. Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla miasta Leszna zlokalizowane w większości w granicach obszaru rewitalizacji. Przy czym zdecydowana większość obiektów znajduje się w układzie urbanistycznym (nr rejestru 975/A z dnia 20.08.1985 r.), który do alei Jana Pawła II należy do obszaru rewitalizacji. Wśród obiektów zabytkowych o szczególnym znaczeniu znajdują się:

- Stary Rynek z barokowym Ratuszem pośrodku – są zabytkami wpisanymi do rejestru zabytków. To najistotniejsze elementy historycznego układu urbanistycznego i zespołu budowli miasta Leszna, o znaczeniu krajowym dla dziedzictwa kulturowego. Barokowo-klasycystyczny ratusz uznawany jest za jeden z najpiękniejszych ratuszy w Wielkopolsce i kraju. Rynek i Ratusz stanowią salon kulturalny miasta, oferujący imprezy, z których korzystają mieszkańcy, turyści i zainteresowani kulturą z całego kraju. Dlatego konieczne jest dostosowanie obecnej infrastruktury do współczesnych potrzeb.
- Bazylika Mniejsza Kościół p.w. Św. Mikołaja
- Dawna synagoga, obecnie oddział Muzeum Okręgowego, znajdująca się na skraju tzw. dzielnicy żydowskiej
- Pałac Sułkowskich - dawna rezydencja właścicieli miasta. Budynek pałacu to jeden z najbardziej rozpoznawalnych, wręcz symbolicznych obiektów użyteczności publicznej. Stanowi jeden z najcenniejszych zabytków miasta Leszna. W XVIII-wiecznym budynku pałacu Sułkowskich mieści się obecnie siedziba Delegatury Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lesznie oraz Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia i Delegatura Kuratorium Oświaty i Wychowania. Obecnie budynek wykorzystywany jest wyłącznie dla celów administracyjnych i to tylko w 1/3 swojej powierzchni użytkowej.
- dwa nowe rynki założone w pierwszej poł. XVII wieku: tzw. Nowy Rynek – obecnie Plac Jana Metziga oraz tzw. Daleki Nowy Rynek na Przedmieściu Święciechowskim – obecnie Nowy Rynek.

Do rejestru zabytków najwięcej wpisanych jest budynków mieszkalnych (domów, kamienic, willi) - ponad sto (109), z czego większość znajduje się w granicach obszaru rewitalizacji:

- Starym Rynku – 20 obiektów,
- ul. Brackiej – 5 obiektów
- ul. Bolesława Chrobrego – 11 obiektów,
- ul. Leszczyńskich – 11 obiektów,
- ul. Łaziebnej – 6 obiektów,
- ul. Narutowicza – 14 obiektów,
- ul. Słowiańskiej – 12 obiektów
- ul. Wolności – 4 obiekty

Ogromny, niewykorzystany potencjał mają także niezagospodarowane obiekty przemysłowe, będące obiektami zabytkowymi, tj. budynek starej octowni przy Al. Jana Pawła II, budynek dawnej Fabryki Pomp przy ul. Narutowicza, kompleks budynków Młyna Żytniego firmy Schneider&Zimmer przy ul. Przemysłowej oraz zakłady Goplany, zlokalizowane przy ul. Królowej Jadwigi. Z tego względu należy podjąć działania mające na celu przekształcenie tych obszarów i obiektów, umożliwiając wprowadzenie do nich nowych funkcji.

Dziedzictwo kulturowe miasta Leszna wraz kapitałem kulturowym i wielością instytucji kultury stanowią niezwykle potencjał obszaru rewitalizacji. Działania w sferze usług kultury mają istotne znaczenie w rewitalizacji, szczególnie jeśli obszar rewitalizacji obejmuje historycznie i kulturowo cenny obszar miasta. Obcowanie wśród zabytków i pamiątek historii miasta i jego mieszkańców w połączeniu z animacją kulturalną wzmacnia poczucie tożsamości lokalnej, buduje identyfikację z miastem i jego historią, ale także aktywizuje społecznie mieszkańców.

Wśród opinii mieszkańców, zbieranych podczas różnorodnych spotkań, warsztatów, spacerów studyjnych zwracano uwagę na konieczność odbudowania prestiżu Starówki, która obecnie kojarzona jest z miejscem kumulacji wielu negatywnych zjawisk. Wykorzystanie w tym celu faktu nagromadzenia

w centrum ważnych, historycznych obiektów zabytkowych, inwestycje w nie, może wspomóc ten proces.

Zdjęcie 8. Miejskie rynki w obszarze rewitalizacji.

Fot. Miasto Leszno

2.3.2.2.2. Potencjał „struktury” miasta – bliskość

Leszno, jako miasto średniej wielkości, cechuje bliskość i stosunkowa łatwość przemieszczania się. Na potencjał ten zwrócono szczególną uwagę podczas warsztatów prowadzonych w grudniu 2016 r. z przedstawicielami różnych grup społecznych, przypisując mu najwyższą wagę.

Potencjał ten może być wykorzystany przy prowadzeniu wielu działań rewitalizacyjnych, zarówno przestrzennych – tworzenie ciągów pieszych, rowerowych, pieszo-rowerowych, uspokojenie lub wyprowadzenie ruchu samochodowego z centrum miasta, gospodarczych – uatrakcyjnienie działalności gospodarczej w centrum miasta, wsparcie w komercjalizacji lokali użytkowych czy społecznych – bliskość dotarcia do wielu instytucji oferujących różnorodne usługi – społeczne, kulturalne, sportowe, edukacyjne itp.

W potencjałach należy uwzględnić również możliwość przywrócenia połączeń kolejowych Leszna z Głogowem i Warszawą. Władze miasta wraz z sąsiednimi samorządami prowadzą w tej sprawie rozmowy z PKP. Transport kolejowy stanowił będzie alternatywę dla ruchu samochodowego, generowanego do tej pory przez osoby dojeżdżające do Leszna, do pracy i szkoły.

Bezpośrednie połączenie z Warszawą poprawi dostępność miasta dla biznesu, co może przełożyć się na rozwój gospodarczy Leszna.

Na uspokojenie ruchu w mieście wpłynie też budowa ciągów pieszo-rowerowych łączących centrum Leszna z sąsiednimi gminami.

2.3.2.2.3. Potencjał terenów zielonych

Obszar rewitalizacji zlokalizowany jest w centralnej części Leszna, poza terenami chronionymi wyznaczonymi na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.). Znajdują się tu tereny zielone o ogromnym potencjale, choć wymagające sporych nakładów na dostosowanie ich do potrzeb mieszkańców, co opisano w podrozdziale 2.3.1.2.

- Park Johanna Heermanna (1,7 ha)
- park Leszczyńskich Satyryków (1,6 ha)
- Park przy Placu Kościuszki (1,5 ha)
- park przy ul. Dworcowej (w administracji PKP – ok. 1 ha)

Na obszarze tym znajdują się również pomniki przyrody:

- dąb szypułkowy „Bolek” na Placu Metziga¹⁴
- grupa drzew przy kościele św. Jana, przy ulicy Chrobrego¹⁵
- zbiorowy pomnik przyrody w parku miejskim przy Placu Kościuszki w Lesznie, składający się z 117 sztuk drzew 26 gatunków¹⁶

Ważnym zasobem przyrodniczym na obszarze rewitalizacji są także inne tereny zieleni, do których należą planty, aleje (zieleń przyuliczna), zieleńce, skwery.

Tabela 7. Powierzchnia plant/alei w obszarze rewitalizacji.

Nazwa obiektu - ulicy	Pow. w ha
Świętokrzyska	0,57
Słowackiego	0,53
Poniatowskiego	0,51
Kurpińskiego	0,46
Wałowa	0,28
Kraśńskiego	0,54
Jana Pawła II	0,7
	3,07

Źródło: Program ochrony środowiska dla miasta Leszna na lata 2015-2018 z perspektywą do 2022 r.

Tabela 8. Powierzchnia zieleńców w obszarze rewitalizacji.

Nazwa obiektu - ulicy	Pow. w ar.
Berwińskich – Karasia	53,25
Grodzka – Średnia	7,83
Metziga	1,02
Opalińskich	129,28

¹⁴ Rozporządzenie Nr 9/98 Wojewody Leszczyńskiego z 8 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody Dz. Urz. Woj. Leszczyńskiego nr 40, poz. 254 ze zm.

¹⁵ tamże

¹⁶ Uchwała nr XXX/458/2013 z 29 października 2013 roku w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla części drzew ze zbiorowego pomnika przyrody w parku miejskim przy Placu Kościuszki w Lesznie Dz. Urz. z 2011 r. Nr 366, poz. 6585

Wolności (Ofiar Katynia)	3,52
	194,9

Źródło: Program ochrony środowiska dla miasta Leszna na lata 2015-2018 z perspektywą do 2022 r.

W obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest 20% plant i alei oraz 23% zieleńców Leszna.

Wniosek nr

Place miejskie wraz z terenami zielonymi tworzą bazę miejsc idealnych dla wypoczynku i rekreacji mieszkańców Leszna.

2.3.2.2.4. Potencjał wsparcia dla środowiska

W 2014 roku Leszno jako jedyne miasto w województwie wielkopolskim otrzymało 50% dofinansowanie na zmianę sposobu ogrzewania w ramach programu KAWKA. Takie dofinansowanie otrzymało miasto również w 2015 roku. Na działania związane z likwidacją niskiej emisji poprzez zmianę sposobu ogrzewania miasto wydało od 2010 roku prawie 4,8 mln zł, z czego 18% stanowiło dofinansowanie (umorzenia pożyczek i dotacje w ramach programu KAWKA) z WFOŚiGW w Poznaniu¹⁷. Poza współfinansowaniem zadań związanych z ograniczeniem niskiej emisji, Miasto Leszno udziela również dotacji z budżetu na zadania związane z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z terenów nieruchomości położonych w granicach administracyjnych miasta.

2.3.2.3. Potencjały w sferze technicznej, w tym mieszkaniowej

2.3.2.3.1. Potencjał terenów pokolejowych

Miasto Leszno realizuje projekt pn. „Nowe tory – centrum Leszna po kolei” zgłoszony w konkursie dotacji Ministerstwa Rozwoju pt. „Modelowa Rewitalizacja Miast”. Koncepcja rewitalizacji w ramach projektu zakłada stworzenie holistycznego modelu zrównoważonego rozwoju centrum Leszna przy instrumentalnym wykorzystaniu zdegradowanych terenów pokolejowych. Zagospodarowanie tych terenów jest więc warunkiem koniecznym rewitalizacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej Leszna. Tereny te są nadal własnością PKP, natomiast podpisano list intencyjny i przystąpiono do podziału nieruchomości, a w najbliższym czasie nastąpi zakup terenu przez Miasto. Centralnie położone tereny pokolejowe są szansą na ożywienie gospodarcze, stanowią rezerwę terenu, która może przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych (brak mieszkań socjalnych i komunalnych, brak infrastruktury społecznej, realizacja koncepcji mixu społecznego) oraz funkcjonalno-przestrzennych Leszna. Proponowane nowe funkcje terenów pokolejowych oraz śródmiejskich wynikają z potrzeb mieszkalnictwa komunalnego, chronionego i socjalnego, które przekraczają możliwości podażowe miasta. Dodatkowo stale zmniejsza się zasób mieszkań komunalnych (sprzedaż najemcom, rozbiórki i zbywanie zdekapitalizowanych budynków). Dodatkowo deficyt przestrzeni pod działalność społeczną tak ważną dla inkluzji osób zagrożonych wykluczeniem ogranicza możliwości aktywizowania mieszkańców. W pobliżu terenów pokolejowych, o których mowa, znajduje się obecnie schronisko dla bezdomnych mężczyzn. W ramach koncepcji działań w sferze społecznej zakłada się wypracowanie mechanizmów pracy z mieszkańcami schroniska. Wstępnie, podczas jednego ze spacerów studyjnych zorganizowanych przez Urząd Miasta Leszna zgłoszono pomysł utworzenia Industrial Art - miejsca łączącego inkluzję osób wykluczonych przez sztukę z miejscem aktywizacji artystycznej dla dzieci i młodzieży.

¹⁷ Na podstawie Raportu o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2015, str. 26

2.3.2.4. Potencjały w sferze gospodarczej

2.3.2.4.1. Potencjał aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości

Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 ludności – na obszarze rewitalizacji

Nr	Obszar	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 ludności
0	Śródmieście i Podwale	144,9
10	Część Nowego Miasta i Leszczyńska	68,7
Średnia dla miasta		101,5

Źródło: Diagnoza wyznaczająca miejskie obszary zdegradowane i obszar rewitalizacji w Lesznie.

Pod względem gospodarczym Śródmieście i Podwale to obszary o stosunkowo wysokim poziomie przedsiębiorczości, mierzonym liczbą podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na tym terenie. Jest to związane z centro-twórczą funkcją tego obszaru i koncentracją licznych usług. Leszno jako miasto w ogóle, charakteryzuje bardzo duży potencjał gospodarczy. 9 015 działających w Lesznie firm, z różnych branż i o zróżnicowanej wielkości przesądza o tym, że leszczyńska gospodarka jest prężna i elastyczna, dzięki czemu łatwo reaguje na oczekiwania rynku. Dominuje w niej sektor usług, który stanowi 78 % w strukturze gospodarczej miasta oraz jest miejscem pracy dla 62 % pracujących w Lesznie. Z dużym powodzeniem rozwija się sektor małych i średnich firm, co świadczy o dużej przedsiębiorczości mieszkańców oraz dobrych warunkach do rozwoju biznesu.

Leszno wyróżnia się wyższym niż w kraju i województwie wielkopolskim wskaźnikiem przedsiębiorczości. Na terenie Leszna aktywnie działają klastry branżowe: budowlany, spożywczy, informatyczny i poligraficzny, które wzmacniają konkurencyjność zrzeszonych podmiotów na rynku, a także przyczyniają się do rozwoju lokalnej gospodarki. Przedsiębiorcy mogą skorzystać z oferty zlokalizowanych w Lesznie instytucji okołobiznesowych takich jak:

- Inkubator Przedsiębiorczości - działający od 2012 roku, zarządzany przez miejską spółkę Leszczyńskie Centrum Biznesu ma na celu wspieranie nowo utworzonych i działających firm.
- Regionalna Izba Przemysłowo - Handlowa - od 25 lat Izba wspiera w Lesznie mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa oferując swoje usługi szkoleniowe, doradcze i informacyjne.
- Cech Rzemiosł Różnych - już od 60 lat Cech działa na rzecz leszczyńskich rzemieślników, obsługuje kształcenie zawodowe przyszłych czeladników i mistrzów oraz nadzoruje poziom wykonywanych usług rzemieślniczych.

W Lesznie zlokalizowane są dwie strefy inwestycyjne: VASA oraz I.D.E.A. Część drugiej strefy stanowi podstrefa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej "INVEST-PARK". Na terenie obu stref działalność prowadzą firmy, zarówno lokalne, jak i z kapitałem zagranicznym, będące miejscami pracy dla wielu mieszkańców Leszna. W wyniku zgłoszenia do konkursu pt. „Grunt na medal” organizowanego przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych, teren położony w Strefie Inwestycyjnej I.D.E.A. o pow. 6,53 ha zdobył tytuł finalisty. Teren uzyskał wysoką ocenę jury konkursowego i należy do jednych z najlepszych lokalizacji w regionie.

W działaniach promocyjnych Miasto Leszno oferuje m.in. pakiet zachęt dla przyciągnięcia innowacyjnych inwestycji:

- pomoc publiczną z tytułu kosztów nowej inwestycji lub utworzenia nowych miejsc pracy w postaci ulgi w podatku dochodowym dzięki funkcjonowaniu w Lesznie podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST-PARK”,
- zwolnienie z podatku od nieruchomości właścicieli nowo wybudowanych i nabytych budynków lub ich części przeznaczonych pod działalność gospodarczą z określonymi w uchwale Rady Miejskiej Leszna wyjątkami. W 2016r. zwolnienie z podatku od nieruchomości

uzyskało łącznie 19 podmiotów na kwotę 602 351,40 zł (łączna powierzchnia zwolniona z podatku od nieruchomości to 32 301,36 m²).

- niższe stawki podatku od nieruchomości przeznaczonych pod działalność gospodarczą na podstawie dokonanego porównania stawek podatku obowiązujących w Lesznie do stawek obowiązujących w wybranych miastach podobnej wielkości:

*Tabela 10. Porównanie stawek podatku od nieruchomości przeznaczonych pod działalność gospodarczą na rok 2016 (w PLN/m²)**

	Maksymalne krajowe	Leszno	Kalisz	Konin	Ostrów Wlkp.
Grunt	0,89	0,69	0,74	0,85	0,88
Budynki/części budynków	23,13	19,26	20,53	21,76	22,45
Budowle	2%	2%	2%	2%	2%

Źródło: opracowanie własne, * stan na dzień 1.01.2016r.

- dystrybucję broszury dla inwestorów „Jest taka I.D.E.A. Zainwestuj w Lesznie”, prezentującej lokalną gospodarkę i możliwości inwestycyjne, w 3 wersjach językowych,
- prezentację oferty inwestycyjnej na nowym portalu www.leszno.pl – przygotowanie i publikacja informacji w dziale przeznaczonym DLA INWESTORÓW oraz przygotowanie ofert aktualnie dostępnych terenów pod działalność gospodarczą (na koniec 2016 roku było ich 21),
- promocję oferty inwestycyjnej Leszna na stronach internetowych Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych, Centrum Obsługi Inwestora przy Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Wielkopolski, w Elektronicznej Bazie Ofert Inwestycyjnych Województwa Wielkopolskiego oraz na portalu www.inwestorwgminie.pl i www.investingpoland.eu, reklama w rankingu gazety ABC „Największych przedsiębiorstw regionu leszczyńskiego”

2.4. Podsumowanie negatywnych zjawisk i lokalnych potencjałów zidentyfikowanych w obszarze rewitalizacji

Głównym problemem rewitalizowanego obszaru jest **koncentracja negatywnych zjawisk społecznych** w stopniu najwyższym związanych z: ubóstwem, bezrobociem, w tym długotrwałym. Istotnym problemem jest wysoki udział bezrobotnych o III profilu pomocy. Problemy te odzwierciedla wysoki wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Skutkuje to pauperyzacją społeczności zamieszkującej obszar i utratą przez nią zdolności rozwiązywania problemów i wychodzenia z kryzysu. Wymienione negatywne zjawiska społeczne determinują niski poziom bezpieczeństwa publicznego – wysoka liczba przestępstw kryminalnych stwierdzonych w obszarze rewitalizacji. W obszarze rewitalizacji odnotowano korzystną strukturę demograficzną ludności, jednak według prognoz demograficznych liczba dzieci i młodzieży będzie spadać, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie wzrastać, co przełoży się na starzenie się społeczeństwa.

Nasileniu problemów społecznych towarzyszy postępująca **degradacja przestrzenna**. Efektem tych niekorzystnych zjawisk jest niedostatecznie rozwinięta funkcjonalność obszaru wskazanego do rewitalizacji w kontekście jego roli centrum ośrodka subregionalnego i lokalnej obsługi mieszkańców i przedsiębiorców. Z jednej strony problemem, choć również potencjałem obszaru jest dostępność terenów i obiektów pod lokalizację brakujących funkcji. Z drugiej strony na obszarze odnotowuje się bardzo wiele przestrzeni publicznych i obiektów źle zagospodarowanych, co powoduje niedostateczny rozwój określonych funkcji. W obszarze rewitalizacji stwierdzono wysoki udział osób zamieszkujących w lokalach komunalnych, socjalnych i Wspólnot Mieszkaniowych będących w zarządzie MZBK w

Lesznie. Potrzeby mieszkalnictwa komunalnego, chronionego i socjalnego przekraczają możliwości podażowe Miasta. Obecnie na mieszkania oczekuje 320 osób/rodzin. Średni czas oczekiwania na lokal socjalny to 4-5 lat, a komunalny 3 lata. Niska jest jakość mieszkań - 90% budynków komunalnych wybudowano przed 1945r. Konieczna jest ich gruntowna modernizacja.

Funkcjonalność centrum zależy głównie od dobrze zagospodarowanych przestrzeni publicznych pod rozwój usług centrotwórczych, w tym kultury, gastronomii, obsługi ruchu turystycznego, rekreacji i wypoczynku oraz handlu i usług. Brak takich przestrzeni będzie pogłębiał dysfunkcjonalność obszaru, a w konsekwencji prowadził do jego marginalizacji i utraty znaczenia Starego Miasta jako centrum miasta będącego ośrodkiem subregionalnym, a także utraty funkcji istotnych dla rozwoju samego miasta. Ważny potencjał stanowią zlokalizowane w obszarze rewitalizacji instytucje kultury, jednak warunki lokalowe niektórych instytucji np. Miejskiej Biblioteki Publicznej, Muzeum Okręgowego, czy Miejskiego Biura Wystaw Artystycznych nie są właściwe dla ich funkcjonowania, ekspozycji zbiorów oraz nie pozwalają na korzystanie przez osoby niepełnosprawne. W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest kilka obiektów sportowo-rekreacyjnych, co świadczy o potencjale tego obszaru jako terenu rozwoju różnych form aktywności fizycznej i promocji zdrowego stylu życia wśród mieszkańców. Otwarte tereny zieleni to element stymulujący rozwój rekreacji, jednak potencjał parków zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji pozostaje niewykorzystany, ponieważ są one zaniedbane, źle zagospodarowane, brakuje elementów małej architektury i placów zabaw dla dzieci. Również zieleń osiedlowa wymaga odnowy i uzupełnienia nasadzeń oraz małej architektury.

Ogromny, niewykorzystany potencjał mają niezagospodarowane obiekty przemysłowe, a także tereny kolejowe nie służące bezpośrednio celom transportowym i infrastrukturze kolejowej, pozostające nadal własnością PKP. Z tego względu należy podjąć działania mające na celu przekształcenie tych obszarów i obiektów, umożliwiające wprowadzenie do nich nowych funkcji.

Ponadto w obszarze rewitalizacji zlokalizowana jest duża liczba obiektów zabytkowych, wpływających w pewnym stopniu na potencjał turystyczny obszaru. Jednak część obiektów ulega degradacji lub jest źle wykorzystywana, na przykład: Ratusz, plac rynku jest trudnodostępny dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi, pałac Sułkowskich wykorzystywany jest wyłącznie dla celów administracyjnych i to tylko w 1/3 swojej powierzchni użytkowej.

Na fakt niedostatecznie rozwiniętej funkcjonalności obszaru wpływają również **czynniki gospodarcze i techniczne**. W obszarze śródmieścia funkcjonuje duża liczba podmiotów gospodarczych, głównie mikroprzedsiębiorstw, natomiast w północnej części obszaru rewitalizacji zlokalizowane są duże firmy. Lokalna gospodarka nie ma charakteru typowego dla centrum (np. gastronomia i obsługa ruchu turystycznego), co może w konsekwencji prowadzić do utraty atrakcyjności tego obszaru. W analizowanym obszarze jest co prawda wysoka liczba obiektów o funkcji handlowo-usługowej, jednak część z nich jest źle zagospodarowana, jak na przykład Nowy Rynek, lub nieużytkowana (śródmiejska galeria handlowa „Stare Kino”). W obszarze rewitalizacji zlokalizowany jest dworzec kolejowy i dworzec autobusowy oraz ważne arterie komunikacyjne, jak na przykład droga krajowa nr 12, czy Aleje Zygmunta Krasińskiego, ul. Adama Mickiewicza, Aleje Marszałka Józefa Piłsudskiego. W obszarze rewitalizacji zdiagnozowano także zły stan techniczny wielu ulic i chodników, wysokie natężenie ruchu, problem bezpiecznych przejść przez jezdnie dla osób niewidomych i słabowidzących (brak sygnalizacji dźwiękowej), niewystarczającą liczbę dobrze zorganizowanych parkingów buforowych. Ponadto istniejący dworzec autobusowy przy ul. Towarowej jest w złym stanie.

3. UCZESTNICTWO INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI

Kluczowym elementem opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Leszno była partycypacja społeczna. Zaangażowanie mieszkańców, organizacji pozarządowych i innych partnerów społecznych przebiegało na każdym etapie prac nad programem:

1. delimitacji obszarów zdegradowanych i wyborze obszaru rewitalizacji
2. diagnozy obszaru rewitalizacji
3. identyfikacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych
4. uzgodnienia zapisów projektu dokumentu

W celu zapewnienia jak najszerszej partycypacji w procesie rewitalizacji Miasto Leszno podjęło szereg działań obejmujących zarówno aktywne uczestnictwo interesariuszy, tj. przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji, przedsiębiorstw, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych z obszaru rewitalizacji, a przede wszystkim mieszkańców obszarów rewitalizacji i wszystkich zainteresowanych zagadnieniem oraz planami miasta w zakresie rewitalizacji. Miasto Leszno zaprosiło interesariuszy do zgłaszania propozycji planowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych na fiszce projektowej.

3.1. Formy partycypacji w procesie rewitalizacji

Przy opracowywaniu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Leszno wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- a. konsultacje społeczne projektu uchwały wyznaczającej obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji**, prowadzone w formie zbierania uwag w postaci elektronicznej poprzez portal www.konsultacje.leszno.pl oraz w formie spotkania (31 marca 2016 r.) i debat (7 i 22 kwietnia 2016 r.) - mające na celu przekazanie wszystkim grupom interesariuszy podstawowych informacji na temat procesu rewitalizacji, zaprezentowanie wyników delimitacji obszarów problemowych oraz zebranie wniosków i uwag od uczestników
- b. informowanie o trwających pracach nad programem rewitalizacji** – bieżące informacje ukazywały się na stronie internetowej Urzędu Miasta w zakładce „Dla Mieszkańca” – „Rewitalizacja” (<http://www.leszno.pl/Rewitalizacja.html>)
- c.** informacje o pracach nad programem rewitalizacji publikowane były także w formie plakatów i ulotek, a także na stronach internetowych m.in.: <http://glosleszna.pl/>; <http://elka.pl/>; <http://otopanorama.pl/aktualnosci/leszno/> i w radiu Elka
- d. cykl spacerów studyjnych:** 5 listopada 2016 r. południowa część obszaru rewitalizacji, 8 listopada 2016 r. centralna część obszaru rewitalizacji, 17 listopada 2016 r. północna część obszaru rewitalizacji (spotkanie w Sali sesyjnej Urzędu Miasta Leszno), 19 listopada 2016 r. zachodnia część obszaru rewitalizacji (Nowy Rynek). Celem spacerów było badanie opinii interesariuszy, określenie ich potrzeb, identyfikacja problematycznych miejsc i zebranie pomysłów na ich ulepszenie bezpośrednio od uczestników.
- e. konferencja pn. „Rewitalizacja Leszna. Nowe tory - centrum Leszna po kolei”** odbyła się 22 listopada 2016 r. w Galerii Sztuki Muzeum Okręgowego w Lesznie, przy ulicy Narutowicza 31 (w obszarze rewitalizacji). Uczestniczyło w niej ok. 130 osób – mieszkańców, przedstawicieli organizacji, w tym pozarządowych, instytucji, samorządów, zarówno Leszna, regionu jak i

Polski (w tym miasta realizujące projekty w ramach Modelowej rewitalizacji Miast). Konferencja miała charakter edukacyjno-informacyjny, jej celem było przybliżenie słuchaczom pojęcia rewitalizacji, przedstawienie najważniejszych zapisów ustawy o rewitalizacji z 2015 r., prezentacja dobrych praktyk w rewitalizacji innych miast, a także poinformowanie o planach samorządu Leszna dotyczących rewitalizacji. Wraz z materiałami konferencyjnymi każdy uczestnik otrzymał ankietę z prośbą o wskazanie największych problemów obszaru rewitalizacji, sugestii, ale także pomysłów na działania, z tak sformułowaną prośbą o wypełnienie ankiety:

„Jesteś mieszkańcem obszaru rewitalizacji miasta Leszna? Działasz na tym terenie? A może po prostu często tu bywasz, zaobserwowałeś różne zjawiska, problemy, o których chciałbyś nam powiedzieć? Zachęcamy do podzielenia się uwagami, spostrzeżeniami, pomysłami. Twoja opinia będzie bardzo cenna w planowaniu naszych dalszych działań na obszarze rewitalizacji.”

- f. **Szkolenia i warsztaty dla przedstawicieli Urzędu Miasta Leszna, jednostek organizacyjnych oraz innych interesariuszy rewitalizacji** (mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, inicjatorzy przedsięwzięć rewitalizacyjnych itp.) – odbyły się 4 cykle 3-dniowych szkoleń i warsztatów, podczas których przybliżano uczestnikom istotę rewitalizacji, warsztatowo pracowano nad problemami zidentyfikowanymi na obszarze rewitalizacji, jego potencjałami, zgłoszonymi przez interesariuszy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Cykl warsztatów odbył się w listopadzie i grudniu 2016 r.

- g. Spotkania i warsztaty z interesariuszami rewitalizacji w ramach prac nad stworzeniem Programu partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji Leszna** (zadanie w projekcie „Nowe tory – centrum Leszna po kolei”). W stworzeniu Programu brali udział mieszkańcy miasta i jego sympatycy: członkowie grup społecznych i organizacji, wolontariusze, przedsiębiorcy, lokalni liderzy, artyści, przedstawiciele samorządu. W ten sposób powstał interdyscyplinarny, międzysektorowy zespół, który rozrastał się metodą „kuli śniegowej”. Zgodnie z przyjętym założeniem, pracując w metodzie diagnozy w działaniu, podczas spotkań i warsztatów, jego członkowie analizowali społeczne problemy na obszarze, potrzeby i zasoby, wychodząc z różnych perspektyw i przyglądając się możliwościom działania.

- h. Spotkania informacyjne i warsztatowe, zarówno z wydziałami Urzędu Miasta Leszna i jego jednostkami organizacyjnymi**, którzy zgłosili propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ale także z pozostałymi interesariuszami – pomysłodawcami projektów (przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, instytucje, mieszkańcy itp.). Podczas spotkań prezentowano zgłoszone pomysły i warsztatowo pracowano nad ich uszczegółowieniem, powiązaniem. Łącznie odbyły się 3 takie spotkania w lutym 2017 r.
- i. Badania ankietowe i wywiady z właścicielami pustych lokali użytkowych zlokalizowanych w obrębie starówki** przeprowadzone we wrześniu 2016 r.

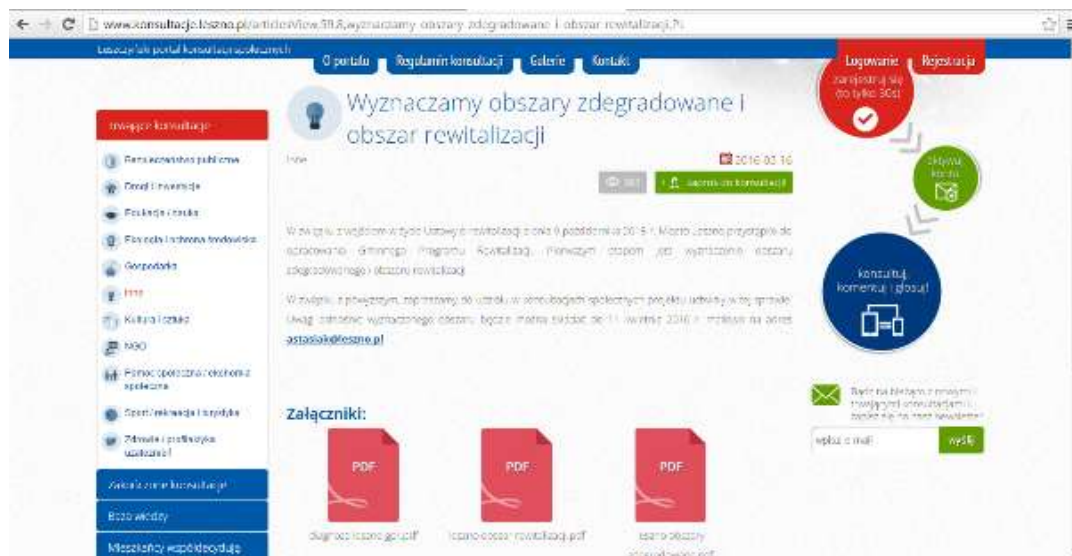
3.1.1. Konsultacje społeczne na etapie wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Na podstawie art. 11 pkt. 3 ustawy o rewitalizacji przeprowadzone zostały konsultacje społeczne mające na celu przekazanie wszystkim grupom interesariuszy podstawowych informacji na temat procesu rewitalizacji, zaprezentowanie wyników delimitacji obszarów problemowych oraz zebranie wniosków i uwag od uczestników. Ogłoszenie o konsultacjach dotyczących wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji zostało opublikowane na oficjalnej stronie internetowej Miasta Leszna, w Biuletynie informacji Publicznej oraz na portalu www.konsultacje.leszno.pl.

Konsultacje społeczne projektu uchwały wyznaczającej obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji, prowadzone były w 3 formach:

- w formie zbierania uwag w postaci elektronicznej poprzez portal www.konsultacje.leszno.pl

- w formie spotkania (31 marca 2016 r.)

- w formie debat (7 i 22 kwietnia 2016 r.)

W procesie konsultacji społecznych, na wniosek jednego z mieszkańców z obszaru rewitalizacji została wyłączona nieruchomość przy ul. Narutowicza 9 o numerze księgi wieczystej PO1L/0000885/7 (działka nr 68, o powierzchni 0,0225 ha).

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji art. 6 ust. 9, konsultacje w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji zostały zakończone publikacją informacji podsumowującej przebieg konsultacji społecznych w Biuletynie Informacji Publicznej: <http://bip.leszno.pl/contents/content/131/982>

Radni Rady Miejskiej uchwałą nr XXIII/280/2016 z dnia 19 maja 2016 r. przyjęli wyznaczone na terenie Miasta Leszna obszary zdegradowane i obszar rewitalizacji. Uchwała ta została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

3.1.2. Konsultacje społeczne na etapie diagnozy

23 czerwca 2016 r. Radni Rady Miejskiej Leszna podjęli uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji: <http://bip.leszno.pl/resolutions/content/1340>

3.1.2.1. Spotkanie informacyjno-konsultacyjne

W celu pogłębienia szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji oraz zebraniu pomysłów na działania rewitalizacyjne zorganizowano spotkanie informacyjno-konsultacyjne. Ogłoszenia o spotkaniu publikowane były przez stronę internetową Miasta Leszna, poprzez ulotki i plakaty, a także w lokalnych mediach: m.in. Głos Leszna, Gazeta ABC, Panorama Leszczyńska, Radio Elka.

Spotkanie informujące o możliwości składania projektów do Gminnego Programu Rewitalizacji odbyło się 10 sierpnia 2016 r. w Ratuszu. W spotkaniu uczestniczyli mieszkańcy Leszna, przedstawiciele organizacji pozarządowych, wspólnot mieszkaniowych, przedsiębiorcy oraz dziennikarze. Mieli możliwość zadawania pytań ekspertom i pogłębienia swojej wiedzy na temat przeprowadzanego w Lesznie procesu rewitalizacji.

Zidentyfikowane przez mieszkańców problemy:

- brak przestrzeni niezabudowanej w centrum, deficyt zieleni, przestrzeni publicznej, dla wspólnie spędzanego czasu z rodziną,
- niechęć nowych, młodych osób do zamieszkania w centrum oraz ucieczka już zamieszkałych,
- brak placówek oświatowych o wysokim standardzie dydaktycznym, kształtującym nowe pokolenia
- większość obecnych placówek przedszkolnych posiada znikomą przestrzeń zieloną,
- brak przestrzeni potrzebnej do prawidłowego rozwoju fizycznego i psychicznego, brak czystych piaskownic, dużego placu zabaw rozwijającego wyobraźnię dziecka, terenu do nauki jazdy rowerem, hulajnogą, brak miejsc umożliwiających kontakt z przyrodą,
- brak bezpieczeństwa na obecnych mikro terenach zielonych chociażby z powodu braku ogrodzenia, czystej przestrzeni (każda mikro zieleń w centrum to teren do wyprowadzania psów!), przesiadywania osób pod wpływem alkoholu,
- dzieci obecnie zamieszkujące centrum, popołudnia i weekendy spędzają głównie na deptaku, na ul. Słowiańskiej.

Proponowane przez mieszkańców rozwiązania:

- wygospodarowanie przestrzeni zielonej, parkowej jako ważny element dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa,
- zachęta dla młodych rodzin do zamieszkania w centrum,
- zorganizowanie nowoczesnej placówki żłobkowo-przedszkolnej o wysokim standardzie edukacyjnym,
- stworzenie bezpiecznej, między innymi ogrodzonej, przestrzeni dla prawidłowego rozwoju dzieci oraz całych rodzin,
- zachęcenie do konstruktywnego spędzania wolnego czasu na powietrzu, wskazania innych możliwości.

3.1.2.2. Spacer studyjne

Celem spacerów była prezentacja obszaru rewitalizacji, a także identyfikacja potencjalnych miejsc problemowych, wymagających interwencji.

3.1.2.2.1. Spacer studyjny nr 1 - 5 listopada 2016 r.

Pierwszy z serii zaplanowanych spacerów studyjnych został zorganizowany 5 listopada 2016r. w rejonie ulicy Starozamkowej i rozpoczął się w Parku im. J. Heermanna. Jedna z uczestniczek spaceru opowiedziała o swoim pomysłach na rewitalizację rejonu parku. Skupiła się na funkcjach związanych z potrzebami rodziców oraz dzieci, w tym dzieci z dysfunkcjami zdrowotnymi, mieszkających i uczących się w centrum miasta. Według niej potrzebne są takie inwestycje i działania, które spowodują, że rodzice oraz dzieci będą chętnie i bezpiecznie korzystać z terenów zieleni oraz terenów rekreacji ruchowej.

Stwierdziła również, że potrzebne jest zwiększenie miejsc w żłobkach. Przestrzeń Parku im. J. Heermanna powinna być urządzona, aby wprowadzić tu funkcje rekreacji osób starszych, dzieci i młodzieży oraz funkcje kultury. Część Parku powinna być przeznaczona pod stworzenie „kreatywnego” placu dla dzieci wyposażonego w urządzenia do rekreacji ruchowej. Przedstawiona przez uczestniczkę koncepcja dotyczy także zbudowania „sali twórczej”. Miałby to być obiekt o funkcjach sportowych, rekreacyjnych oraz organizacji zajęć rozwijających artystycznie. Według wypowiadającej się mieszkańcy Starego Miasta powinni „zarządzać” przestrzenią odnowionych terenów zieleni, a dzieciom powinien towarzyszyć animator. Byłby to ważny element rewitalizacji społecznej.

Inna z uczestniczek spaceru przywołała wspomnienia z dzieciństwa. Opowiedziała, że zanim powstał wiadukt nad torami kolejowymi i zmodernizowane dzisiejsze Aleje Jana Pawła II przestrzeń, o której rozmawiano, wyglądała zupełnie inaczej. Była użytkowana przez dzieci i młodzież mieszkającą i uczące się w okolicy. Funkcjonował tu ogród jordanowski z fontanną, placem zabaw, wypożyczalnią rowerków. Przyznała jednak, że odtworzenie tych funkcji może być trudne ze względu na duży ruch komunikacyjny biegnący wzdłuż Alei Jana Pawła II i Tamy Kolejowej oraz ze względu na funkcjonowanie przy ulicy Cypriana Kamila Norwida składów budowlanych.

Dyskusja, którą następnie toczyli między sobą uczestnicy spaceru, dotyczyła projektu budowy hali sportowo-widowiskowej. Wymieniano argumenty za i przeciw jej zlokalizowaniu przy ul. Norwida.

Przedstawiciel Urzędu Miasta Wydziału Architektury, Planowania Przestrzennego i Budownictwa odniósł się do pomysłu modernizacji Parku im. Heermanna oraz budowy „sali twórczej”. Stwierdził, że obecnie miasto boryka się z trudnościami finansowymi związanymi z dokończeniem odnowy Parku im. J. Jonstona. W planach pozostaje także odnowa Parku im. Leszczyńskich Satyryków. Oba parki położone są w centrum miasta (Park im. J. Jonstona poza obszarem rewitalizacji). Odnośnie planowanej przez miasto budowy hali sportowo-widowiskowej przedstawiciel Urzędu Miasta stwierdził, że projekt hali zakłada funkcje, na których zależy wypowiadającej się wcześniej uczestniczce spaceru, tj. funkcje integracji kulturalnej i sportowej społeczności lokalnej w mniejszych powierzchniowo częściach hali, na które to części obiekt może być dzielony. Wydział Architektury, Planowania Przestrzennego i Budownictwa przygotowuje projekt parków kieszonkowych, czyli odnowy małych skwerów w wielu miejscach.

Uczestnicy spaceru przeszli pod klub Heaven. Według wielu mieszkańców okolicznych ulic działalność klubu jest bardzo uciążliwa ze względu na przejawy wandalizmu i zakłócania porządku publicznego przez młodych klientów lokalu. Uczestniczące w spacerze osoby relacjonowały, w jaki sposób młodzież korzystająca z usług klubu zachowuje się na ulicach miasta. Mieszkańcy stwierdzili również, że służby porządkowe nie radzą sobie z problemem.

Przechodząc ulicami Lipowa i Starozamkowa, uczestnicy spaceru dyskutowali głównie o estetyce kamienic i przestrzeni publicznych. Szerzej rozwinięty wątek w dyskusji dotyczył sztyldów

funkcjonujących w tym rejonie przedsiębiorstw. Według uczestników spaceru jakość i instalowanie sztyldów w nieuporządkowany sposób jest poważnym mankamentem estetyki Starego Miasta Leszna.

Spacer zakończył się w Parku im. J. Jonstona przylegającym bezpośrednio do obszaru rewitalizacji. Rozmawiano o aktywizowaniu młodzieży, realizacji działań, które mogłyby się przyczynić do zwiększenia udziału młodzieży w życiu kulturalnym Miasta. Poruszono również problem zamknięcia placu zabaw przy szkole Podstawowej nr 7, który w ogrodzeniu ma tylko jedną furtkę od strony Al. Jana Pawła II. Jedna z mieszkank okolicznego osiedla zasugerowała całkowite otwarcie placu na teren przyległego do szkoły parku. Zgłoszono również niedogodności komunikacyjne związane z nieprzejezdną ulicą oraz niewystarczającymi miejscami do parkowania, co stanowi duży problem dla rodziców przywożących dzieci zarówno do szkoły, jak i przedszkola.

3.1.2.2.2. Spacer studyjny nr 2 - 8 listopada 2016 r.

Uczestnicy drugiego spaceru studyjnego organizowanego 8 listopada 2016r. zgromadzili się przy Ratuszu Miejskim na Rynku. Dyskusja rozpoczęła się spontanicznie od stanu porządku publicznego na Rynku i szerzej starym mieście. Uczestnicy spaceru zwracali uwagę na hałas, wandalizm oraz grupy osób zakłócających porządek, które przebywają na Rynku, uniemożliwiając pozostałym użytkownikom korzystanie z tej przestrzeni. Brak rozwiązania problemów wandalizmu oraz ogólnego zakłócania porządku, według respondentów, będzie niwelować rezultaty rewitalizacji w odniesieniu do elewacji budynków i małej architektury. Problemem odnoszącym się do funkcji Rynku i jego okolicy według uczestników spaceru jest także niewłaściwe parkowanie samochodów.

Według jednej z mieszkank Rynek w Lesznie nie jest dobrym miejscem do spędzania czasu z małymi dziećmi. Brakuje miejsc, w których można usiąść z dzieckiem, przewinąć je i zająć się innymi czynnościami pielęgnacyjnymi.

Miejski Konserwator Zabytków przedstawił koncepcję zagospodarowania Rynku polegającą na wymianie nawierzchni, drzewostanu oraz instalacji małej architektury. Uczestnicy spaceru zadawali pytania o szczegóły koncepcji. Szersza dyskusja dotyczyła drzewostanu. Z przebiegu dyskusji wynikało, że mieszkańcy nie uczestniczyli w konsultacjach społecznych dotyczących planowanych przez Miasto zmian na Rynku.

Jedna z uczestniczek spaceru zwróciła uwagę na dużą liczbę w okolicach Rynku nieużytkowanych lokali przeznaczonych pod handel i usługi. Przedstawiciele Urzędu Miasta poinformowali o nawiązanej przez Miasto współpracy z firmą, która ma się zająć komercjalizacją powierzchni usługowo-handlowej na leszczyńskiej starówce.

Przemierzając się w kierunku placu Jana Metziga, uczestnicy spaceru poruszyli temat toalet publicznych. Stwierdzili, że problem dostępu do toalet publicznych na Rynku nie jest dostatecznie rozwiązany, mimo że toalety funkcjonują przy Ratuszu.

Stojąc przy placu Jana Metziga dyskutowano o zagospodarowaniu skweru. Mieszkańcy oczekują, że zostanie zmieniona nawierzchnia i odnowiona zieleni. Przedstawicielka Urzędu Miasta przedstawiła plany opracowania koncepcji związanej z placem. Przywołano również plany przeniesienia do jednego z budynków Biblioteki Miejskiej. Uczestnicy spaceru stwierdzili również, że na placu powinno odbywać się więcej wydarzeń kulturalnych (np. wystawy plenerowe, małe koncerty), które ożywią to miejsce. Jedna z uczestniczek spaceru, która mieszkała dawniej przy placu Metziga, przywołała wspomnienia związane z tym miejscem. Stwierdziła, że dawniej dzieci mieszkające w okolicy aktywnie spędzały tu czas, jeżdżąc na wrotkach, bawiąc się. Dodała, że plac wyglądał wówczas inaczej, mieszkańcy okolicznych kamienic spędzali czas na ławeczkach. Obecnie plac nie już tak użytkowany przez mieszkańców pobliskich domów. Dalej dyskusja dotyczyła znajdującego się w pobliżu Muzeum Okręgowego i jego roli w funkcjonalności rejonu placu Metziga. Uczestnicy spaceru podjęli dyskusję na temat stworzenia muzeum żuźla. Pod koniec rozmowy o placu spacerowicze byli zgodni, że plac i skwer znajdujący się przy nim nie wymagają dużych zmian prócz uporządkowania i doświetlenia.

Kolejnym miejscem, w którym zatrzymali się uczestnicy spaceru, aby podyskutować, była ulica Leszczyńskich. Jedna z mieszkank stwierdziła, że ulica zatraciła charakter ulicy handlowej i coraz mniej firm jest zainteresowanych prowadzeniem tu działalności. Według niej przyczyną może być nawierzchnia ulicy oraz źle zorganizowany ruch uliczny. Inny uczestnik stwierdził, że przedsiębiorców odstrasza wysokie czynsze najmu powierzchni. Pogląd ten został zakwestionowany przez innych respondentów. Dyskutujący zgodzili się, że aby ożywić ulicę należy przeprowadzić niewielkie remonty nawierzchni lub jej modernizację poprzez stworzenie przestrzeni współdzielonej. Potrzebne jest także „wprowadzenie” na ulicę wydarzeń kulturalnych.

Uczestnicy spaceru badawczego przeszli na ulicę Bolesława Chrobrego. Wspomniano o złożonym do programu rewitalizacji projekcie adaptacji budynku byłej octowni na funkcje gastronomiczne, handlowe i kulturalne. Następnie jedna z uczestniczek spaceru będąca przedstawicielką organizacji pozarządowej przedstawiła pomysł na projekt dotyczący adaptacji budynku przy ul. Królowej Jadwigi 31 na centrum aktywności obywatelskiej. Przedsięwzięcia miałyby polegać na przystosowaniu budynku pod działalność organizacji pozarządowych w Lesznie, które obecnie nie posiadają jednego większego obiektu. Obiekt miałby być przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Prezentująca projekt przedstawicielka wnioskodawcy na pytanie innej uczestniczki, czy jest zapotrzebowanie na tego typu powierzchnię wśród organizacji pozarządowych, odpowiedziała, że w Lesznie funkcjonuje około 300 organizacji pozarządowych, a na brak miejsca na działalność narzekają głównie organizacje młode, a także grupy nieformalne. Przedstawicielka Urzędu Miasta dodała, że planuje się odnowienie ulic Królowej Jadwigi i Waleriana Wróblewskiego oraz kamienic przy tych ulicach jako projektów komplementarnych.

Przy ulicy Bolesława Chrobrego znajduje się budynek Miejskiej Biblioteki Publicznej. Przedstawicielka Urzędu Miasta uczestnikom spaceru przedstawiła koncepcję przeniesienia biblioteki w inne miejsce (plac Metziga) i zaadaptowanie obiektu przy ul. Chrobrego pod inne usługi kultury. Pomysł został przyjęty z aprobatą.

Spacer studyjny zakończył się dyskusją na temat zaangażowania społeczności lokalnej, szczególnie mieszkańców kamienic Starego Miasta w porządkowanie otoczenia i budynków mieszkalnych. Jeden z uczestników spaceru przedstawił, w jaki sposób jemu udało się zachęcić mieszkańców kamienicy przy ul. Bolesława Chrobrego w uporządkowanie podwórza i klatki schodowej. Uczestnicy spaceru mieli

okazję obejrzyć efekty tych prac. Jest to obecnie pojedyncza inicjatywa związana z miejską akcją „Kolorowe Podwórka”, jednak uznano ją za bardzo obiecującą.

3.1.2.2.3. Spacer studyjny nr 3 – w formie spotkania - 17 listopada 2016 r.

Spotkanie odbyło się w Urzędzie Miasta Leszna przy ul. K. Karasia 15. Jego celem było omówienie problemów i potencjałów północnej części obszaru rewitalizacji w granicach ulic al. J. Piłsudskiego, J. Poniatowskiego, A. Mickiewicza, Śniadeckich i Fabrycznej.

W trakcie spotkania uczestnicy poruszali następujące tematy:

- najwięcej uwag dotyczyło braku parkingów, zbyt małej przestrzeni do wypoczynku, utraty prestiżu Starówki oraz problemów właścicieli kamienic;
- dyskutowano o roli lokalnych liderów w kreowaniu zachowań integrujących sąsiadów oraz konieczności rewitalizacji w sferze społecznej.

3.1.2.2.4. Spacer studyjny nr 4 - 19 listopada 2016 r.

Trzeci spacer studyjny został zorganizowany 19 listopada 2016r. Uczestnicy spaceru zebrali się na Nowym Rynku. Wzięli w nim udział prócz mieszkańców także przedsiębiorcy handlujący na funkcjonującym w tym miejscu targowisku. Dyskusja rozpoczęła się od tematu zagospodarowania Nowego Rynku. Przedstawiciel Urzędu Miasta Wydziału Architektury, Planowania Przestrzennego i Budownictwa poinformował zebranych, że Urząd Miasta ogłosi konkurs na koncepcję architektoniczną zagospodarowania Nowego Rynku. Następnie do końca 2017 r. ma być zlecony projekt budowlany, obejmujący nawierzchnię placu, małą architekturę oraz min. miejsca postojowe. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący ten teren dopuszcza budowę hali targowej. Jeden z obecnych na spotkaniu przedsiębiorców stwierdził, że budowa stałego obiektu może się nie sprawdzić, choćby ze względu na rotacyjne przeznaczenie placu pod funkcje handlowe i inne. Zaniepokojeni przedsiębiorcy zostali uspokojeni, że na placu ma pozostać funkcja targowa. Sami jednak przyznali, że obroty handlujących na targowisku spadają. Dodali, że plac poza dniami targowymi powinien być udostępniany pod organizację innych wydarzeń, np. kulturalnych, w tym uroczystości lokalnych i państwowych.

Uczestnicy spaceru stwierdzili, że popularyzuje się forma sprzedaży produktów spożywczych bezpośrednio przez producentów rolnych. Przywołano wspomnienia, że dawniej tak właśnie handlowano w tym miejscu. Mieszkanka Leszna stwierdziła, że obecnie ze względu na zwiększony ruch na głównych ulicach Starego Miasta utrudniony jest dostęp do targowiska. Problem funkcjonowania placu jest również parkowanie samochodów. Mieszkańcy i przedsiębiorcy narzekali,

że miejsca parkingowe są blokowane. Przedstawiciel Wydziału Architektury, Planowania Przestrzennego i Budownictwa poinformował, że przedmiotem planowanej inwestycji związanej z Nowym Rynkiem jest również połączenie piesze z placem Jana Metziga.

Uczestnicy spaceru ulicą Matejki przeszli na ulicę Towarową biegnącą wzdłuż torów kolejowych i zatrzymali się na wysokości dawnych budynków Młyna Żytniego firmy Schneider & Zimmer. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele inwestora, który planuje adaptację kompleksu pod nowe funkcje, w tym usługowe, biurowe, mieszkaniowe i handlowe. Uczestnicy spaceru odwołali się do historii tego obiektu i wyrazili oczekiwanie, aby obiekt został zmodernizowany z zachowaniem dbałości o jakość. Przy okazji rozmowy o tej inwestycji przedstawiciel Urzędu Miasta poinformował o trwających pracach koncepcyjnych związanych z budową łącznika pomiędzy tzw. Zatorzem i starą częścią miasta. Łącznik miałby powstać mniej więcej na wysokości Młyna i w znaczny sposób przyczynić się do poprawy komunikacji pomiędzy rejonami Leszna oddzielonymi torami kolejowymi. Planuje się również stworzenie węzła przesiadkowego, w skład którego wejdzie dworzec kolejowy i dworzec autobusowy.

Kolejnym miejscem, w którym zatrzymali się uczestnicy spaceru był teren, przy którym znajduje się Schronisko dla Bezdomnych w Lesznie. Przedstawiciel Wydziału Architektury, Planowania Przestrzennego i Budownictwa Urzędu Miasta przedstawił stanowisko władz samorządowych odnośnie zmiany funkcji i w konsekwencji przekształcenia dużego obszaru miasta położonego wzdłuż torów. Obecnie teren ten jest zaniedbany i nieuporządkowany, funkcjonuje tu wiele obiektów pokolejowych. Według władz miasta teren ten powinien być przeznaczony pod funkcje mieszkaniowe, usługowe (w tym społeczne) i przemysłowe. Rewitalizacja terenu powinna przyczynić się do znacznego ożywienia gospodarczego Leszna. W perspektywie kilkudziesięciu lat może powstać „nowa” dzielnica mieszkaniowa, usługowa i przemysłowa. Skomunikowanie tej części miasta ma ułatwić m.in. planowana do wybudowania rama komunikacyjna biegnąc wzdłuż obecnej ulicy Towarowej.

Przedstawicielka Wydziału Promocji i Rozwoju zaprezentowała pomysł Miasta Leszna na przeznaczenie terenu w rejonie ul. Towarowej (w pobliżu Noclegowni) na funkcje integracji społecznej oraz mieszkaniowe. Pomysł zostanie ujęty w formie koncepcji, na której opracowanie Miasto uzyskało dofinansowanie z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna w ramach tzw. modelowej rewitalizacji. Jedna z uczestniczek spaceru stwierdziła, że realizacja takiego pomysłu będzie mogła dojść do skutku pod warunkiem stworzenia odpowiedniej komunikacji pieszej i rowerowej w tym miejscu. Zdaniem innej mieszkanki Leszna lokalizacja nie jest zbyt dobra pod przeznaczenie na funkcje społeczne. Opinii tej nie podzielili pozostali respondenci.

Zarządzający Schroniskiem dla Bezdomnych poinformował, że Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, pod który podlega placówka rozważał przeniesienie do pobliskich nieużytkowanych budynków pokolejowych punktu wydawania posiłków dla ubogich i bezdomnych oraz sortowni odzieży i magazynu na używane meble oraz sprzęt AGD. Uruchomienie tego typu działalności przy Noclegowni

mogłoby być połączone z działaniami aktywizującymi społecznie i zawodowo osoby będące w najtrudniejszej sytuacji, które obecnie korzystają ze Schroniska i innych usług MOPR.

Jedna z uczestniczek spaceru zaproponowała, aby w rejonie ulicy Towarowej, szczególnie w miejscach, gdzie obecnie funkcjonują składowiska różnego rodzaju odpadów nieszkodliwych, stworzyć miejsce aktywizacji artystycznej dla dzieci i młodzieży w oparciu o szeroko rozumiane pojęcie recyklingu.

3.1.2.3. Tworzenie Programu partycypacji społecznej – zestawienie problemów zgłaszanych przez interdyscyplinarny zespół w trakcie spotkań i warsztatów

Podczas spotkań warsztatowych w ramach tworzenia opisanego w pkt. 3.2. g. Programu zdiagnozowano następujące wyzwania i zagrożenia:

- 1) Często „uskrajnione” **spostreżenie przez leszczynian centrum miasta** z perspektywy problemów w sferze społecznej i środowiskowej, gospodarczej i przestrzennej; miejscami „przerysowany” obraz tego terenu i stereotypowe przypisywanie mu jednorodnie negatywnych właściwości (także w mediach):

*„Brak integracji mieszkańców, brak współpracy, ludzie wszystko krytykują, są małostkowi, małomiasteczkowi, w mieście mieszka patologia, „pijacy” śpiący na ławkach, palenie śmieci, ogrzewanie piecowe, a - co za tym idzie - sadza, brudne elewacje, poczucie zagrożenia w przestrzeni publicznej centrum – jest tu niebezpiecznie (dopalacze, hazard, dyskoteki, wandalizm, brak skutecznych interwencji służb, mało służb bezpieczeństwa, za rzadko się pojawiają, niebezpieczna okolica), zła etykieta starówki – złe miejsce, źli ludzie – PATOLOGIA”
„Brak parkingów w centrum, brak toalet w mieszkaniach, samochody jeżdżące po Starym Rynku i w ścisłym centrum są nieporozumieniem, kiepski stan techniczny budynków” Puste witryny sklepowe, lokale, które funkcjonują to sklepy z używaną odzieżą, „wszystko za 4 zł”, lombardy”.*

(w/w. opis powstał podczas spotkań i prac nad Programem partycypacji i pomysłami na rewitalizację i dotyczy problemów obszaru zdegradowanego wyrażanych w publicznej dyskusji, mediach, opinii społecznej - „Co mówią na mieście”?)

- 2) **Trudności** napotykane w pracy, działalności i codziennym życiu przez samych uczestników warsztatów w ramach prac na programem Partycypacji (liderów, osoby aktywne społecznie, reprezentujące instytucje i organizacje):

„Ludzie w Lesznie narzekają, ciężko zaangażować ludzi do działania, malkontenctwo, dużo krytyki, postawa roszczeniowa, słaby stan techniczny budynków, toalety na piętach, zniszczone elewacje, psie nieczystości na ulicach, brak interwencji służb miejskich, brak integracji społecznej, brak monitoringu, ludzie nie identyfikują się ze swoim otoczeniem, nie rozmawiają z sąsiadami, brak parkingu w centrum, nikt nie widzi korzyści w zmianie, inwestycji, jeżeli nie dotyczy jego, osoby stwarzające problemy nie widzą ich, puste lokale w centrum, niszczące budynki, nierówne chodniki, puste ulice po 18:00, brak miejsc przyjaznych dla różnych grup społecznych”.

(w/w. opis także powstał podczas spotkań i prac nad Programem partycypacji i pomysłami na rewitalizację i dotyczy problemów obszaru zdegradowanego widzianych z perspektywy samych uczestników zespołu pracującego nad programem Partycypacji dla centrum Leszna”)

- 3) **Wzajemnie powiązane i zarazem ogromnie zróżnicowane „tematycznie” zagrożenia**, jakich, zdaniem uczestników warsztatów, doświadczają mieszkańcy centrum – kumulacja i wzajemne „napędzanie się” problemów z różnych sfer:

„Nagromadzenie rodzin dysfunkcyjnych, osób z problemami alkoholowymi, zaniedbana przestrzeń publiczna, zły stan techniczny kamienic, w kamienicach sporo jest mieszkań zajmowanych przez osoby z problemami alkoholowymi, przydałaby się akcja/program nakłaniający do zmiany ogrzewania, sprzeczność interesów różnych grup, np. mieszkańcy rynku vs. właściciele ogródków, w kamienicach we wszystkich mieszkaniach powinny być łazienki, brak relacji sąsiedzkich, co wpływa potem na ogólny brak aktywności obywatelskiej i wspólne działania, problem z ruchem samochodowym, brak parkingów dla mieszkańców, brak właściwej reakcji policji/ służb na incydenty i zdarzenia, straszny chaos reklamowy - szyldy, jeśli jedni mieszkańcy chcą coś robić i robią, są tacy, co to niszczą i ostatecznie demotywują do działań, kiepski stan podwórek, nikt o nie dba, nie są wystarczająco oświetlone, nie ma ławeczek, brudne klatki schodowe, trudni sąsiedzi, nawet, jeśli trafi się taka jedna rodzina na dziesięć i tak utrudnia życie i zmiany, przydałaby się większa możliwość uzyskania dofinansowania na remont budynków, postawa wyłącznie roszczeniowa niektórych grup mieszkańców, hałas czasem jest dotkliwy”.

(w/w. opis jest kolejnym, powstałym - jak dwa poprzednie – podczas planowania Programu partycypacji. Tym razem instrukcja dla uczestników brzmiała: „Wejź w buty mieszkańca centrum, zobacz problemy jego oczami,,; warto pamiętać, że w tej grupie były też osoby mieszkające na obszarze zdegradowanym oraz takie, których organizacje, firmy i grupy prowadzą na tym terenie swoje działania społeczne i gospodarcze).

3.1.2.4. Zebrane opinie uczestników konferencji, szkoleń i warsztatów dla przedstawicieli Urzędu Miasta Leszna, jednostek organizacyjnych oraz innych interesariuszy rewitalizacji

Poniżej zagregowano najczęściej pojawiające się podczas warsztatów, konferencji i innych form pracy z interesariuszami, opinie o problemach występujących na obszarze rewitalizacji.

Problemy podzielono na cztery sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną.

PROBLEMY W SFERZE SPOŁECZNEJ

UCIECZKA MŁODYCH

CENTRUM MIASTA NIEATRAKCYJNE DO ZAMIESZKANIA DLA STARYCH I MŁODYCH

„ZŁE SĄSIEDZTWO”

ODPŁYW MIESZKAŃCÓW Z CENTRUM W INNE CZĘŚCI MIASTA

OPÓR WOBEC ZMIAN

KUMULACJA LUDNOŚCI ROMSKIEJ
BRAK EDUKACJI I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

UBÓSTWO
ZAMKNIĘTY KRĄG BIEDY

BEZROBOCIE
NAGROMADZENIE OSÓB TRWALE BEZROBOTNYCH – WIELOPOŁACZY

BRAK POCZUCIA WSPÓLNOTY
NIECHĘĆ DO INTEGRACJI

BRAK KOMPETENCJI WYCHOWAWCZYCH RODZICÓW
RODZINY POKOLENIOWO NIEWYDOLNE WYCHOWAWCZO

NISKIE POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA

PATOLOGIE
ALKOHOLIZM
NABOJMANIA
DOPALACZE
PRZEMOC
WANDALIZM

PRZESTĘPCZOŚĆ
KRADZIEŻE, BÓJKI
AGRESYWNE ZACHOWANIE

BRAK MIEJSC DO SPĘDZANIA CZASU
WOLNEGO PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ

PROBLEMY W SFERZE GOSPODARCZEJ

ZŁA SYTUACJA EKONOMICZNA
SKLEPÓW W CENTRUM

NISKIE PŁACE

BRAK TANICH LOKALI DLA RÓŻNOCZYNNIACZY DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

NIEATRAKCYJNA OFERTA OBIEKTÓW
HANDLOWYCH I USŁUGOWYCH

DUŻO PUSTYCH LOKALI UŻYTKOWYCH

MAŁA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

BRAK ULG I ZACHĘT DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

BRAK KOORDYNACJI I WSPÓŁPRACY
LOKALNYCH PRZEDSIĘBIORCÓW

KONCENTRACJA HANDLU, KTÓRY NIE SŁUŻY CENTRUM MIASTA (NP. PUNKTY SPRZEDAŻY TANIEGO ALKOHOLU)

BRAK DROBNYCH LOKALI (FUNKCJI RZEMIESLNICZYCH W CENTRUM (ARTYSTYCZNEJ TP))

PROBLEMY W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ

NIEWIELE MIEJSC REKREACJI

STAN DRÓG

BRAK MIEJSC PARKINGOWYCH

NIETYTUŁOWA ILOŚĆ PARKINGÓW
SCIEŻEK
ROWEROWYCH

MAŁO ZIELENI

BRAK PLACÓW ZABAW

BRAK MIEJSC WSPÓLNEGO SPĘDZANIA CZASU NA POWIETRZU

PROGI ARCHITEKTONICZNE

NIEŁAD REKLAMOWY

KOMUNIKACJA MIEJSKA
NIETYTUŁOWA ILOŚĆ
RZADKIE KURSOWANIE

MAŁO PRZYJAZNE OTOCZENIE

BRAK PRESTIŻU STARÓWKI

ZA DUŻY RUCH SAMOCHODÓW

PROBLEMY W SFERZE TECHNICZNEJ

ZŁY STAN TECHNICZNY BUDYNKÓW

ZANIEDBANE ELEWACJE
KAMIEŃ I BUDYNKÓW

ZANIEDBANE PODWÓRKA

NISKI STANDARD MIESZKAN
BRAK TOALET

ZADŁUŻENIA CZYNSZOWE

NISKA MOTYWACJA WŁAŚCICIELÓW DO RENOWACJI KAMIEŃ I BUDYNKÓW

PIECE WĘGLOWE W BUDYNKACH

ŚRODOWISKOWE
PALENIE W PIECACH ŚMIEDZAMI
ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA

NIEOCIEPŁONE BUDYNKI

4. PLANOWANIE PROCESU REWITALIZACJI

4.1. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

4.1.1. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Dzięki przeprowadzonej rewitalizacji centrum Miasta odzyskało swój prestiż i świetność. Chętnie spędzają tu czas osoby, które tu mieszkają jak i osoby z innych dzielnic, turyści. Mają miejsce, by się spotkać w przyjaznym otoczeniu, odpocząć po dniu pracy, czy zaplanować ważne spotkanie biznesowe. Tutaj nikt nie boi się chodzić ulicami po zmroku, a dzieci po szkole mogą skorzystać z ciekawej oferty rozwijających warsztatów. Witryny sklepowe zapraszają do wejścia – swoje miejsce na Starówce mają: sprzedawca warzyw i owoców, fryzjer, piekarz, księgowa, prawnik, grafik i twórca firmy tworzącej aplikacje na smartfony. Liczne restauracje i kawiarnie otwierają swoje drzwi już od rana, by każdy mógł wpaść na śniadanie, czy kawę w przerwie załatwiania spraw w urzędzie i u swoich klientów. Leszczynianie chętniej wybierają centrum miasta jako miejsce do zakupów, rekreacji, spędzania czasu wolnego, spacerów niż inne miejskie lub poza miejskie. Znajdziemy tu seniorów, studentów, młodzież szkolną, młode rodziny z dziećmi. Co najważniejsze Ci ostatni nie tylko tu bywają, ale także zamieszkują centrum. Ważnym punktem na mapie miasta stały się dotąd niewykorzystane tereny pokolejowe. Teraz tętnią życiem. Są miejscem zamieszkania dla różnych grup społecznych, miejscem spędzania czasu wolnego, miejscem aktywizacji osób wykluczonych i bezdomnych.

Oczy mieszkańców i odwiedzających centrum cieszą zielone skwery, zadbane place zabaw pełne dzieci i ich rodziców, jak chociażby ten w Parku Heermanna czy w Parku za Teatrem Miejskim. Ważne dla tożsamości mieszkańców Leszna obiekty odzyskały swoją świetność – barokowy Ratusz i rynek są prestiżowym miejscem, w którym nie tylko odbywają się ważne wydarzenia kulturalne, ale także są miejscem codziennych spotkań mieszkańców – czują się tu jak u siebie, odnowiony Plac Jana Metziga stał się miejscem odpoczynku, szczególnie dla rodzin i seniorów, a znajdująca się w bezpośrednim sąsiedztwie Biblioteka nadała mu nowych funkcji, podobnie Nowy Rynek stał się tętniącym życiem targiem, gdzie można kupić świeże owoce i warzywa. Nowe funkcje nadano niszczącym dotąd ważnym obiektom przemysłowym będącym w rękach prywatnych inwestorów – Stara Octownia, Młyny, Fabryka Pomp czy Goplana.

A co najważniejsze – każdy mieszkaniec i przedstawiciel instytucji, organizacji działającej na obszarze rewitalizacji wie, czym jest ten proces, wielu z nich aktywnie uczestniczy w zmianach i inicjuje nowe pomysły – na działania kulturalne, edukacyjne, w sferze społecznej.

Zadbano o najważniejsze potrzeby mieszkańców obszaru, w tym osób wykluczonych. Mieszkania dotąd zaniedbane, stały się ich ostoją. Mają pracę lub inne zajęcia, dzięki czemu odbudowane zostało ich poczucie własnej wartości. Dzięki temu łatwiej jest im angażować się w proces zmian.

4.1.2. Promocja procesu rewitalizacji – hasło przewodnie

Hasło przewodnie procesu rewitalizacji w Lesznie jest następujące:

NOWE TORY – CENTRUM LESZNA PO KOLEI

Hasło, które przyświecać będzie rewitalizacji Leszna jest jednocześnie nazwą projektu, jaki miasto zgłosiło do Ministerstwa Rozwoju w ramach konkursu dotacji „Modelowa rewitalizacja miast”.

Główną osią projektu, a przy tym warunkiem koniecznym do rewitalizacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej i zrównoważonego rozwoju centrum miasta jest zagospodarowanie terenów pokolejowych, co odzwierciedla element hasła „po kolei”. Tory kolejowe i nieużytkowane obecnie tereny pokolejowe dzielą miasto wzdłuż linii północ-południe na dwie niemal równe części, które na długości ponad 3,5 km połączone są tylko jednym przejściem pieszo-rowerowym oraz jednym wiaduktem. To powoduje, że mieszkańcy części zachodniej miasta mają utrudniony dostęp do usług oferowanych w części wschodniej. Centralnie położone tereny pokolejowe są szansą na ożywienie gospodarcze, stanowią rezerwę terenu, która może przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych (brak mieszkań socjalnych i komunalnych, brak infrastruktury społecznej) oraz funkcjonalno-przestrzennych Leszna.

W znaczeniu metaforycznym, zmiany rewitalizacyjne w mieście mają wprowadzić Leszno na nowe tory, stworzyć nową jakość w centrum, a jednocześnie nowe podejście do prowadzenia procesu rewitalizacji. Druga część hasła: „centrum Leszna po kolei” oznacza świadome, zaplanowane prowadzenie działań rewitalizacyjnych, w następujących po sobie etapach. Co za tym idzie, zwraca też uwagę na fakt, iż efekty rewitalizacji nie będą natychmiastowe, zadzieją się krok po kroku - „po kolei”.

Na potrzeby komunikacji procesu rewitalizacji stworzono logo, w którym przyjęto skrócone hasło – odnoszące się bezpośrednio do terminu rewitalizacja:

4.2.Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań

Cel strategiczny 1. **SFERA SPOŁECZNA**

Cel szczegółowy 1.1 Aktywizacja społeczna / inkluzja osób wykluczonych

Kierunki działań:

1. Tworzyć przestrzeń sprzyjającą nabywaniu umiejętności rodzicielskich w rodzinach dysfunkcyjnych
2. Stworzyć warunki sprzyjające rozwojowi dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej
3. Kompleksowo wspierać i aktywizować społecznie i zawodowo osoby bezdomne
4. Podtrzymać kondycję psycho-fizyczną i społeczną seniorów
5. Wspierać rozwój osobisty mieszkańców obszaru rewitalizacji i budować lub odbudować poczucie własnej wartości

Cel szczegółowy 1.2 Rozwój społeczny

Kierunki działań:

1. Tworzyć dogodne warunki rozwoju dla dzieci i młodzieży poprzez modernizację, rozbudowę lub budowę infrastruktury edukacyjnej
2. Tworzyć dogodne warunki rozwoju mieszkańców poprzez poszerzenie oferty sportowej
3. Podnieść poziom świadczenia usług oraz zwiększyć dostępność mieszkańców do instytucji kultury

Cel szczegółowy 1.3 Integracja i informacja

Kierunki działań:

1. Wspierać, aktywizować i integrować lokalne organizacje pozarządowe oraz grupy inicjatywne działające na rzecz mieszkańców
2. Włączać mieszkańców w proces rewitalizacji poprzez prowadzenie kampanii informacyjnej i edukacyjnej, współdziałanie i współdecydowanie
3. Wzmacniać poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców oraz identyfikacji z miejscem zamieszkania

Cel strategiczny 3. **SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA I ŚRODOWISKOWA**

Cel szczegółowy 3.1 Tworzenie atrakcyjnej, wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców

Kierunki działań:

1. Przywrócić świetność centralnych punktów miasta (projekt trzy rynki)

2. Stworzyć miejsca wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców
3. Poprawić warunki obsługi mieszkańców

Cel szczegółowy 3.2 Nadanie funkcji obszarom niezagospodarowanym (pokolejowym, przemysłowym)

Kierunki działań:

1. Opracować koncepcję na zagospodarowanie terenów pokolejowych
2. Zagospodarować nieczynne obiekty przemysłowe, tworząc w nich nowe funkcje

Cel szczegółowy 3.3 Komunikacja / układ komunikacyjny

Kierunki działań:

1. Wzbogacić istniejące ciągi komunikacyjne o dodatkowe funkcje tworzące przestrzeń inkluzywną
2. Uspokoić ruch samochodowy w centrum miasta poprzez stworzenie nowego układu komunikacyjnego i modernizację istniejącego
3. Tworzyć ciągi pieszo-rowerowe poprawiające dostępność do centrum

Cel strategiczny 2. SFERA MIESZKANIOWA

Cel szczegółowy 2.1 Zapewnienie mixu społecznego na obszarze rewitalizacji

Kierunki działań:

1. Poprawić strukturę mieszkańców w centrum poprzez przygotowanie różnorodnej oferty mieszkań

Cel szczegółowy 2.2 Poprawa warunków zamieszkania

Kierunki działań:

1. Podniesienie standardu życia mieszkańców

Cel strategiczny 4. SFERA GOSPODARCZA

Cel szczegółowy 4.1 Rozwój nowych firm

Kierunki działań:

1. Tworzyć system wsparcia dla nowopowstałych firm

Cel szczegółowy 4.2 Zagospodarowanie przestrzeni gospodarczej w centrum

Kierunki działań:

1. Zapobiegać opuszczaniu lokali użytkowych przez obecnych najemców
2. Działać w celu zapewnienia pustych lokali użytkowych będących własnością miasta
3. Współpracować z właścicielami nieruchomości w celu komercjalizacji pustych lokali użytkowych

Cel szczegółowy 4.3 Promować gospodarczo centrum miasta

Kierunki działań:

1. Wprowadzić impuls gospodarczy w centrum miasta

Cel szczegółowy 4.4 Aktywizacja gospodarcza mieszkańców

Kierunki działań:

1. Stworzyć i realizować plan działań wspierających przedsiębiorczość i reintegrację zawodową

4.3. Modelowa Rewitalizacja

Istotną częścią procesu rewitalizacji Leszna jest realizacja projektu pn. „Nowe tory – centrum Leszna po kolei” współfinansowanego w ramach konkursu dotacji „Modelowa rewitalizacja miast” ogłoszonego przez Ministerstwo Rozwoju. Koncepcja rewitalizacji w ramach projektu zakłada stworzenie **holistycznego modelu zrównoważonego rozwoju centrum Leszna przy instrumentalnym wykorzystaniu zdegradowanych terenów pokolejowych**. Model będzie miał charakter zintegrowany, kompleksowo odpowiadający na identyfikowane potrzeby i potencjał obszaru doprowadzając w efekcie do poprawy życia mieszkańców. Sam Pilotaż będzie polegał na dogłębnym zaplanowaniu działań koniecznych do wyprowadzenia centrum ze stanu kryzysowego (GPR rozwinięty następnie w Masterplan i powiązane z nim dokumenty wykonawcze), a także wprost na prowadzeniu działań edukacyjnych oraz nakierowanych na włączanie społeczności lokalnej w proces rewitalizacji.

W ujęciu hasłowym:

Pilotaż = planistyczne + zarządcze + społeczne przygotowanie do fazy realizacyjnej.

Faza realizacyjna ma zaś zniwelować wskazane deficyty:

1. Komunikacyjne, poprzez:

- połączenie funkcjonalne obu części miasta w postaci budowy kładek pieszo-rowerowych nad torami,
- stworzenie ciągów pieszo rowerowych na trasie uczelnie - PKP
- stworzenie sieci dróg rowerowych,
- przeniesienie ruchu z al. Z. Krasińskiego i zintegrowanie transportu w ciągu nowokreowanej ulicy w korytarzu komunikacyjnym wzdłuż torów kolejowych,
- stworzenie multimodalnego węzła łączącego ruch kolejowy, autobusowy oraz samochodowy, wraz z parkingami buforowymi przy centrach przesiadkowych.

- utworzenie woonerfa w ciągu uwolnionej od ruchu kołowego al. Krasińskiego jako uzupełnienie sieci woonerfów istniejących w Lesznie od lat 70-tych
2. Koncentracji negatywnych zjawisk w śródmieściu. Celem jest tu przemieszanie ludności w centrum miasta (mix społeczny) poprzez:
- stworzenie oferty mieszkań o różnym standardzie na terenach pokolejowych i miejskich działkach w centrum: socjalnych, komunalnych, chronionych
 - stworzenie warunków do budowy mieszkań deweloperskich oraz budownictwa społecznego
 - przeniesienie mieszkańców z mieszkań komunalnych o bardzo niskim standardzie w centrum Leszna (w tym na terenach powojkowych) do stosunkowo blisko położonych nowych obiektów
 - remont i/lub sprzedaż zwolnionych w śródmieściu budynków i lokali
3. Małej aktywności gospodarczej i społecznej mieszkańców, poprzez
- Przeznaczenie pomieszczeń w parterach nowo wybudowanych lub wyremontowanych obiektów na lokale dla organizacji pozarządowych, świetlice, spółdzielnie socjalne, co-working, centra aktywności społecznej, miejsca działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
 - współpracę z organizacjami pozarządowymi jako element samoorganizacji mieszkańców
 - zachęty dla najemców lokali użytkowych, tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, ulgi lub zwolnienia w podatku od nieruchomości
 - plan pomocy bezdomnym (na terenach pokolejowych zlokalizowane jest Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn) w myśl autorskiej koncepcji Miserart. Strefa kultury w labiryncie wykluczenia (poprzez sztukę wyjście z bezdomności).
 - skierowanie ruchu samochodowego w korytarz komunikacyjny wzdłuż torów, co uwolni tereny inwestycyjne, które skomunikowane będą z budowaną drogą ekspresową S5.
 - wprowadzenie impulsu wzrostu - rozwój nowych inicjatyw gospodarczych
 - Działania edukacyjne
 - Działania aktywizujące mieszkańców
4. Niska jakość środowiska, poprzez
- przeniesienie ruchu samochodowego z Al. Z. Krasińskiego w korytarz komunikacyjny wzdłuż torów
 - zniwelowanie negatywnego oddziaływania na środowisko (spaliny, hałas), gdyż nowy korytarz komunikacyjny biegł będzie w tzw. klinie napowietrzającym, co ułatwi usuwanie smogu i poprawi jakość powietrza.
 - utworzenie sieci dróg rowerowych wokół miasta i prowadzących do centrum
 - budowę i remont budynków mieszkalnych z elementami budownictwa energooszczędnego
 - dekontaminację podziemnych zbiorników paliwowych PKP leżących w centrum miasta, stanowiących zagrożenie dla zdrowia mieszkańców.

4.4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Zgodnie z ustawą, obowiązkowym elementem gminnego programu rewitalizacji jest opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

4.4.1. Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcie nr 0

Tytuł projektu	„Nowe tory – centrum Leszna po kolei”
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	<p>Szereg działań służących przygotowaniu rewitalizacji w Lesznie w sposób stanowiący przykład dla innych samorządów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Leszna 2. Modelowy pilotaż zakładający działania w sferach: <ul style="list-style-type: none"> - przestrzennej – opracowanie dokumentów koncepcyjnych, dokumentacji technicznej - społecznej – opracowanie dokumentów koncepcyjnych, dokumentacji technicznej - gospodarczej - opracowanie dokumentów koncepcyjnych - zarządczej – opracowanie dokumentów zarządczych 3. Działania edukacyjne (organizacja konferencji, szkoleń i warsztatów, wizyt studyjnych, uczestnictwo w konferencjach dot. Rewitalizacji, opracowanie programu zajęć w szkołach i przedszkolach 4. Działania mające na celu włączenie społeczności lokalnej (opracowanie i przeprowadzenie programu partycypacji społecznej, mikro-granty ma realizację działań rewitalizacyjnych) 5. Promocja i informacja (kampania promocyjna w mediach, produkcja materiałów informacyjnych i promocyjnych)
Stan zaawansowania prac nad projektem	Projekt w trakcie realizacji
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie nr 4 – Opracowanie koncepcji działań w sferze społecznej jako elementu działań rewitalizacyjnych pobudzających aktywność mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>Przedsięwzięcie nr 23 - Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji</p> <p>Przedsięwzięcie nr 24 - Edukacja w procesie rewitalizacji</p> <p>Przedsięwzięcie nr 25 - Program zajęć w szkołach i przedszkolach</p> <p>Przedsięwzięcie nr 28 - Zapewnienie mixu społecznego na obszarze rewitalizacji Leszna</p> <p>Przedsięwzięcie nr 35 - Reanimacja doktora Metziga</p> <p>Przedsięwzięcie nr 36 – Nowy Rynek na nowo</p> <p>Przedsięwzięcie nr 44 - Zagospodarowanie terenów pokolejowych</p> <p>Przedsięwzięcie nr 52 - Tworzenie nowych ciągów pieszych i pieszo-rowerowych łączących różne części miasta</p> <p>Przedsięwzięcie nr 56 - Komercjalizacja pustych lokali użytkowych na obszarze rewitalizacji</p>
Wskaźniki monitoringu:	<p>Wskaźniki produktu:</p> <p>Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Leszna – 1 szt.</p> <p>Opracowanie dokumentów koncepcyjnych – 9 szt.</p> <p>Opracowanie dokumentacji technicznej – 5 rodzajów</p>
Orientacyjny koszt całkowity	<p>4 430 650 zł – całkowita wartość projektu, w tym:</p> <p>Dofinansowanie – 3 987 585 zł</p> <p>Wkład własny Miasta – 443 065 zł</p>
Przewidywany okres realizacji projektu	1.03.2016-31.12.2018

Przedsięwzięcie nr 1

Tytuł projektu	Kluby Rodzinne
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Zadanie polega na utworzeniu Klubów Rodzinnych jako miejsca dla dzieci i ich rodziców mieszkających na terenie Śródmieścia. Przedsięwzięcie polega na przekazaniu dobrych i pozytywnych wzorców rodzinom z trudnościami w codziennym funkcjonowaniu, rodzinom, w których występują problemy uniemożliwiające prawidłowy rozwój rodziny i wywiązywanie się z ich ról społecznych. Rodzinom będzie udzielane wsparcie psychologiczno-pedagogiczne i pomoc w pokonywaniu trudności życia codziennego.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Wstępne rozeznanie i wytypowanie rodzin z problemami i dysfunkcjami oraz wytypowanie rodzin, które pełniłyby funkcję mentora dla rodzin z dysfunkcjami.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 8 – Profilaktyczno-artystyczno-sportowe działania na rzecz młodzieży Przedsięwzięcie nr 26 - Wydarzenia integrujące społeczność lokalną
Wskaźniki monitoringu:	Liczba Klubów Rodzinnych – 2 Powstanie zaadaptowanych lokali na Kluby Rodzinne - 2 Liczba rodzin, którym zostanie udzielone wsparcie – 40
Orientacyjny koszt całkowity	ok. 300 000 zł (środki zewnętrzne)
Przewidywany okres realizacji projektu	2018-2027

Przedsięwzięcie nr 2

Tytuł projektu	Przebudowa i rozbudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania domu zakonnego na Dom Dziecka Caritas im. Św. Rodziny i placówkę opiekuńczo-wychowawczą z zapleczem socjalno-administracyjnym
Podmiot realizujący	Caritas Archidiecezji Poznańskiej, ul. Ostrów Tumski 2, 61-546 Poznań (biuro: ul. Rynek Wildecki 4a, 61-546 Poznań)
Lokalizacja	ul. Paderewskiego 8
Zakres realizowanych zadań	Projekt przewiduje zmianę funkcji obiektu z domu zakonnego na placówkę opiekuńczo-wychowawczą (dwa oddziały domu dziecka oraz świetlica środowiskowa lub inna funkcja). W zakres realizowanych zadań wchodzi między innymi następujące prace: <ul style="list-style-type: none"> • rozbiorcza część budynku, stanowiących dobudowane części, • kompleksowa rozbudowa obiektu o klatkę schodową wraz szybem windowym i windą, stołówkę i części zaplecza kuchennego, • wykonanie wyburzeń i przekuć oraz wymurowanie ścianek działowych w istniejącej części budynku, • wykonanie izolacji termicznej wewnętrznej w zabytkowej części budynku, • naprawa oraz wykonanie nowych instalacji: elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej i wentylacyjnej,

	<ul style="list-style-type: none"> • częściowa wymiana konstrukcji dachu oraz jej naprawa, wykonanie nowego pokrycia dachu, • wymiana stolarki okiennej i częściowo stolarki drzwiowej, wykonanie prac restauracyjnych stolarki drzwiowej oraz montaż nowych okien i drzwi, • wykonanie posadzek oraz wymiana i częściowe odrestaurowanie istniejących parkietów, • naprawa schodów zewnętrznych oraz wewnętrznych, • wykonanie sufitów podwieszanych, tynków i malowań, • rekonstrukcja oraz odrestaurowanie elementów sztukatorskich, • remont elewacji budynku, • dostosowanie i aranżacja wnętrz.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Wszystkie wymagane pozwolenia, w tym budowlane i konserwatorskie są już uzyskane. W ramach inwestycji pozyskano dotychczas pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zakres robót objął prace związane z termomodernizacją budynku. Jest to ok. 30% zakresu robót, które są łącznie do wykonania. W ramach środków pozyskanych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej trwają prace termomodernizacyjne, których zakończenie planowane jest na grudzień 2017 roku.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 1 – Kluby rodzinne
Wskaźniki monitoringu	Wskaźniki produktu: <ul style="list-style-type: none"> • odrestaurowanie 1 zabytkowego budynku Wskaźniki rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych, łącznie dla 28 dzieci, • utworzenie 12 nowych miejsc pracy (kadra placówek opiekuńczo-wychowawczych).
Orientacyjny koszt całkowity	5 500 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2016 - 2018 r.

Przedsięwzięcie nr 3

Tytuł projektu	Centrum Aktywizacji Społecznej
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
Lokalizacja	ul. Towarowa
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie polega na poszerzeniu oferty socjalnej i aktywizacji osób wykluczonych poprzez adaptację i modernizację budynków schroniska dla bezdomnych mężczyzn. Projekt zakłada utworzenie mieszkań rotacyjnych oraz strefy socjalnej, a także przeprowadzenie warsztatów aktywizacyjnych i zawodowych dla osób wykluczonych. Zadania realizowane w ramach projektu będą zgodne z wypracowaną koncepcją i zagospodarowaniem terenu pokolejowego.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Projekt w fazie koncepcyjnej
Komplementarność	Przedsięwzięcie 0 – „Nowe tory – centrum Leszna po kolei” Przedsięwzięcie nr 4 – Opracowanie koncepcji działań w sferze społecznej jako element działań rewitalizacyjnych pobudzających aktywność mieszkańców obszaru rewitalizacji

	Przedsięwzięcie nr 28 – Zapewnienie mixu społecznego na obszarze rewitalizacji Leszna Przedsięwzięcie nr 44 - Zagospodarowanie terenów pokolejowych Przedsięwzięcie nr 60 – Przedsiębiorczość i reintegracja zawodowa
Wskaźniki monitoringu	Powstanie przestrzeni do realizacji zadań nowego centrum usług socjalnych (TAK/NIE)
Orientacyjny koszt całkowity	Wartość całkowita nie jest możliwa do oszacowania na tym etapie, do czasu zidentyfikowania źródeł finansowania i zaplanowania montażu finansowego – część inwestycyjna Prowadzona działalność – ok. 240 000 zł (środki zewnętrzne)
Przewidywany okres realizacji projektu	2020 r. – 2027 r.

Przedsięwzięcie nr 4

Tytuł projektu	Opracowanie koncepcji działań w sferze społecznej jako element działań rewitalizacyjnych pobudzających aktywność mieszkańców obszaru rewitalizacji
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Zadanie polega na opracowaniu koncepcji działań w sferze społecznej, mających na celu pobudzenie aktywności mieszkańców, obejmującej w szczególności m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie Centrum Aktywności Społecznej • plan pomocy bezdomnym (na terenach pokolejowych zlokalizowane jest Schronisko dla Bezdomnych) w myśl autorskiej koncepcji Miserart. Strefa kultury w labiryncie wykluczenia (poprzez sztukę wyjście z bezdomności) • punkt całodobowej opieki dla seniorów. Ważne z punktu widzenia realizacji działań jest określenie potrzeb lokalowych dla poszczególnych elementów koncepcji
Stan zaawansowania prac nad projektem	Prace przygotowawcze polegające na wyborze wykonawcy opracowania
Komplementarność	Przedsięwzięcie 0 – „Nowe tory – centrum Leszna po kolei” Przedsięwzięcie nr 3 - Centrum Aktywizacji Społecznej Przedsięwzięcie nr 5 - Punkt Całodobowej Opieki dla seniorów Przedsięwzięcie nr 19 – Centrum Aktywności Obywatelskiej i Ekonomii Społecznej Przedsięwzięcie nr 20 - Centrum Organizacji Pozarządowych Przedsięwzięcie nr 21 - Leszczyńska Szkoła Aktywności Obywatelskiej Przedsięwzięcie nr 23 – Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 28 – Zapewnienie mixu społecznego na obszarze rewitalizacji Leszna Przedsięwzięcie nr 44 - Zagospodarowanie terenów pokolejowych Przedsięwzięcie nr 60 – Przedsiębiorczość i reintegracja zawodowa
Wskaźniki monitoringu: produktu i rezultatu	Wskaźniki produktu i rezultatu będą możliwe do oszacowania po opracowaniu dokumentów koncepcyjnych
Orientacyjny koszt całkowity	Przedsięwzięcie finansowane ze środków projektu „Nowe tory – centrum Leszna po kolei” (Przedsięwzięcie 0)
Przewidywany okres realizacji projektu	2017

Przedsięwzięcie nr 5

Tytuł projektu	Punkt Całodobowej Opieki dla Seniorów
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	<p>Głównym celem projektu jest stworzenie całodobowego punktu opieki dla seniorów w taki sposób, aby każdy niepełnosprawny senior został otoczony należyłą opieką i pomocą oraz poczuł się komfortowo w każdej sytuacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wytypowanie i adaptacja pomieszczeń celem utworzenia punktu całodobowej opieki w postaci Mieszkania Chronionego, ▪ wytypowanie i adaptacja pomieszczeń celem utworzenia Dziennego Domu Pobytu, ▪ aktywizacja społeczna Seniorów poprzez uczestniczenie i współpracę z Klubami Seniora funkcjonującymi na obszarze objętym procesami rewitalizacyjnymi a także z innymi organizacjami pozarządowymi wspierającymi osoby starsze na terenie miasta Leszna.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Faza koncepcyjna projektu
Komplementarność	Przedsięwzięcie 0 – „Nowe tory – centrum Leszna po kolei” Przedsięwzięcie nr 4 – Opracowanie koncepcji działań w sferze społecznej jako element działań rewitalizacyjnych pobudzających aktywność mieszkańców obszaru rewitalizacji
Wskaźniki monitoringu:	1 nowe miejsce – Dzienny Dom Pobytu dla ok. 15 osób 1 nowe miejsce – 4-pokojowy punkt całodobowej opieki w postaci Mieszkania Chronionego dla 4 osób
Orientacyjny koszt całkowity	Koszt inwestycji – ok. 300 000 zł Koszt funkcjonowania – ok. 4 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2020-2027

Przedsięwzięcie nr 6

Tytuł projektu	Jesteśmy w sieci
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	<p>Przedsięwzięcie polega na przekazywaniu i promocii wiedzy informatycznej poprzez organizację szkoleń i warsztatów praktycznych z zakresu programowania. Projekt ma na celu w dłuższej perspektywie zapobiegać wykluczeniu cyfrowemu oraz pobudzić działania przedsiębiorcze wśród mieszkańców zamieszkujących obszar objęty programem rewitalizacji. W pierwszej kolejności projekt będzie adresowany do osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym do osób niepełnosprawnych.</p>

Stan zaawansowania prac nad projektem	Wstępne wytypowanie budynków szkół posiadających zaplecze komputerowe do realizacji projektu wraz z inwentaryzacją sprzętu i oprogramowania komputerowego.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 7 – damą być... Przedsięwzięcie nr 10 – Adaptacja budynku Gimnazjum nr 1 na potrzeby nowej placówki oświatowej Przedsięwzięcie nr 11 – Przebudowa i adaptacja obiektów oświatowych (SP2, I LO, III LO, ZSE) Przedsięwzięcie nr 58 – Stacja biznes. Strefa kreatywna
Wskaźniki monitoringu:	Opracowanie programu szkoleniowego z zakresu programowania wraz z modułami - 1
Orientacyjny koszt całkowity	300 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2018-2027

Przedsięwzięcie nr 7

Tytuł projektu	DAMĄ BYĆ...
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Kultury
Lokalizacja	ul. Narutowicza 6
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie polega na aktywizacji społecznej dziewcząt i młodych kobiet z rodzin wykluczonych z rejonu rewitalizacji poprzez stworzenie oferty kulturalnej pozwalającej nabyć im podstawową wiedzę społeczną, integrować się z rówieśnikami z innych środowisk społecznych, dostrzec i rozwinąć swoje talenty, nabyć umiejętności, które w przyszłości mogą zaowocować nauką zawodu, zyskać pewność siebie i poprawić jakość życia. Projekt zakłada przeprowadzenie cyklu warsztatów z zakresu szeroko pojętej sztuki użytkowej, sovrir vivre, wizażu w grupach mieszanych.
Stan zaawansowania prac nad projektem	W fazie ustaleń programowych
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 6 – Jesteśmy w sieci Przedsięwzięcie nr 8 - Profilaktyczno-artystyczno-sportowe działania na rzecz młodzieży
Wskaźniki monitoringu:	Liczba uczestniczek warsztatów – 30 rocznie
Orientacyjny koszt całkowity	ok. 360 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2020—2025

Przedsięwzięcie nr 8

Tytuł projektu	Profilaktyczno-artystyczno-sportowe działania na rzecz młodzieży
Podmiot realizujący	Młodzieżowe Centrum Profilaktyki Alternatywa
Lokalizacja	Siedziba organizacji (Aleje Jana Pawła II 6) oraz obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	<p>Przedsięwzięcie ma na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - propagowanie aktywności w formie zajęć kuglarskich, parateatralnych, gitarowych, bębniarskich, survivalu, ju jitsu, wspinaczki i innych - jako sposobu na spędzanie aktywnie wolnego czasu - będącego jednocześnie profilaktyką uzależnień od Internetu i środków psychoaktywnych, zainteresowanie młodzieży z różnych środowisk alternatywną profilaktyką ; - stworzenie atmosfery motywującej do aktywnego udziału w imprezach charytatywno-artystyczno-profilaktycznych i innych formach działań prozdrowotnych oraz kulturalno- oświatowych; - promowanie zdrowego stylu życia, jako alternatywy dla zagrożeń współczesnego świata (używków, Internet itp.); - wspieranie aktywności społecznej i udziału w życiu społecznym poprzez prezentację nabytych umiejętności m.in. umiejętności żonglerskich/ fire show, parateatru- rozwój idei wolontariatu; - zainteresowanie młodzieży sztuką alternatywną, poszerzanie horyzontów kulturalnych przez uczestnictwo w różnych formach artystycznych - zaszczepienie w młodzieży chęci obcowania z kulturą; - rozwój osobisty członków grupy m.in. nauka i doskonalenie umiejętności kuglarskich, rozwój koordynacji wzrokowo ruchowej, parateatralnej, motywacja do samorozwoju, rozwijanie pasji sportowych i innych zainteresowań; - wzmacnianie wiary we własne siły, kształcenie umiejętności prezentowania własnych talentów, przełamywania własnych lęków; - integracja młodzieży uczęszczającej na zajęcia w MCP „Alternatywa” – praca w grupach, nauka współpracy, wypracowywania kompromisu
Stan zaawansowania prac nad projektem	W fazie ustaleń programowych
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie nr 1 – Kluby rodzinne Przedsięwzięcie nr 6 – Jesteśmy w sieci Przedsięwzięcie nr 7 – Damą być.... Przedsięwzięcie nr 9 – Asystent edukacji romskiej Przedsięwzięcie nr 15 - Przebudowa i rewitalizacja boiska przy I Liceum Ogólnokształcącym im. Rodu Leszczyńskich w Lesznie</p>
Wskaźniki monitoringu: produktu i rezultatu	Liczba dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji biorąca udział w zajęciach (rocznie) – 150 osób
Orientacyjny koszt całkowity	Ok. 2 500 000 zł (planuje się pozyskać środki w ramach otwartych konkursów ofert)
Przewidywany okres realizacji projektu	2018 – 2027

Przedsięwzięcie nr 9

Tytuł projektu	Asystent edukacji romskiej
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lesznie
Lokalizacja	Szkoły mieszczące się na obszarze rewitalizacji lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie: Szkoła Podstawowa Nr 1, Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa Nr 3, Szkoła Podstawowa nr 10
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie polega na wprowadzeniu asystenta romskiego do szkół, w których uczą się dzieci romskie. W ramach projektu zakłada się proces budowy dobrego kontaktu pomiędzy rodzicami uczniów a szkołą. Realizacja projektu umożliwi podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz zwiększy ich poczucie bezpieczeństwa, a także przekona do braku dyskryminacji w szkołach.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Przygotowany wykaz wytypowanych Szkół, w których będzie funkcjonował Asystent Edukacji Romskiej.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 6 – Jesteśmy w sieci Przedsięwzięcie nr 7 – Damą być.... Przedsięwzięcie nr 8 – Profilaktyczno –artystyczno- sportowe działania na rzecz młodzieży
Wskaźniki monitoringu: produktu i rezultatu	Liczba asystentów edukacji romskiej - 2 Liczba dzieci romskich objętych pomocą asystenta – 12 Liczba rodzin romskich, w których są dzieci objęte wsparciem asystenta - 4
Orientacyjny koszt całkowity	Ok. 300 000 zł (środki zewnętrzne)
Przewidywany okres realizacji projektu	2018 – 2027

Przedsięwzięcie nr 10

Tytuł projektu	Adaptacja budynku Gimnazjum nr 1 na potrzeby nowej placówki oświatowej
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	pl. Komeńskiego 1
Zakres realizowanych zadań	Planowane działania mają na celu stworzenie nowoczesnej szkoły o zdecydowanie lepszych warunkach niż te, które posiadają szkoły mające swą dotychczasową siedzibę w Śródmieściu. Wiązać będzie się to z koniecznością zmodernizowania obecnej placówki przy placu Komeńskiego, jednak budynek ten najlepiej nadaje się na siedzibę nowej szkoły ze względu na plany budowy przy nim Sali gimnastycznej i posiadane wygodne boisko (których w dotychczasowej lokalizacji nie posiada SP 3). Planowane przedsięwzięcie rewitalizacyjne przewiduje realizację zintegrowanych zadań mających na celu stworzenie optymalnych warunków nauki dla dzieci mieszkających w Śródmieściu poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - wybudowanie nowej sali sportowej (której nie posiada na dzień dzisiejszy żadna ze szkół mających wchodzić w skład Zespołu Szkół) - budowa nowych sal dydaktycznych - wyburzenie starych obiektów - modernizacja/ adaptacja istniejących sal i pomieszczeń lekcyjnych

	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja budynku mająca na celu dostosowanie go dla potrzeb osób niepełnosprawnych (w tym budowa windy) - poprawa warunków sanitarnych placówki - modernizacja dachu i elewacji - wyposażenie sal lekcyjnych w nowoczesną infrastrukturę edukacyjną.
Stan zaawansowania prac nad projektem	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowano koncepcję budowy sali gimnastycznej - zlecono projekt budowlany modernizacji obiektu i budowy sali gimnastycznej
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 6 - Jesteśmy w sieci Przedsięwzięcie nr 11 - Przebudowa i adaptacja obiektów oświatowych (SP 2, I LO, III LO, ZSE)
Wskaźniki monitoringu	Przebudowa i adaptacja obiektów oświatowych wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu- 1 obiekt Liczba osób korzystających z przebudowanego obiektu – uczniowie + nauczyciele nowopowstałej placówki- ok. 400 os.
Orientacyjny koszt całkowity	6 500 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2021 - 2023 r.

Przedsięwzięcie nr 11

Tytuł projektu	Przebudowa i adaptacja obiektów oświatowych (SP 2, I LO, III LO, ZSE)
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	<ul style="list-style-type: none"> - Budynek Szkoły Podstawowej nr 2 w Lesznie, ul. Gabriela Narutowicza 57 - Budynek I LO w Lesznie, ul. Karola Kurpińskiego 1 - Budynek III LO w Lesznie, pl. Tadeusza Kościuszki 5 - Budynek Zespołu Szkół Ekonomicznych w Lesznie, ul. Józefa Poniatowskiego 2
Zakres realizowanych zadań	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - remont fasad - wymiana okien - modernizacja/ adaptacja istniejących sal i pomieszczeń lekcyjnych - renowacja elewacji klinkierowej (I LO, III LO) - ocieplenie i elewacja budynku (SP 2) - modernizacja budynku mająca na celu dostosowanie go dla potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym także budowa windy- (I LO, III LO) - wymiana instalacji wewnętrznej - rewitalizacja terenów zewnętrznych wokół budynków, w tym w szczególności kompleksowa modernizacja boiska szkolnego przy ZSE, które będąc ogólnodostępne służyłoby całej społeczności <p>Podjęte działania pozwolą stworzyć optymalne warunki nauki dla dzieci mieszkających oraz młodzieży uczęszczającej do szkół w Śródmieściu, będącymi interesariuszami programu rewitalizacji.</p>
Stan zaawansowania prac nad projektem	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowano koncepcję budowy sali gimnastycznej - zlecono projekt budowlany modernizacji obiektu i budowy sali gimnastycznej
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 10 – Adaptacja budynku Gimnazjum nr 1 na potrzeby nowej placówki oświatowej Przedsięwzięcie nr 12 – Leszczyńskie Centrum Nauki – adaptacja wieży ciśnień Przedsięwzięcie nr 13 - Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół nr 4 w Lesznie
Wskaźniki monitoringu	Wskaźniki produktu: Liczba przebudowanych obiektów oświatowych wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu- 4 obiekty

	Liczba obiektów dydaktycznych przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych- 2 obiekty
Orientacyjny koszt całkowity	7 300 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2021 - 2024

Przedsięwzięcie nr 12

Tytuł projektu	Leszczyńskie Centrum Nauki – adaptacja wieży ciśnień
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	ul. Księcia Józefa Poniatowskiego
Zakres realizowanych zadań	<p>Przedmiotem projektu jest adaptacja wieży ciśnień, w której powstanie Leszczyńskie Centrum Nauki (LCN) dysponujące infrastrukturą służącą popularyzacji nauki i innowacji wśród 10 900 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W LCN powstaną pracownie: chemiczno-fizyczna, przyrodniczo-biologiczna, informatyczno-matematyczna i języków obcych oraz pracownia do neurodydaktyki i tutoringu. Każda z nich zostanie wyposażona w odpowiednie środki trwałe umożliwiające prowadzenie atrakcyjnych zajęć, w tym opartych na metodzie eksperymentu. Powstanie 9 stanowisk interaktywnych wyjaśniających wybrane zjawiska fizyczne. W obiekcie przewidziano też recepcję, szatnię, biura, zaplecze techniczne i socjalne. W obiekcie będą prowadzone zajęcia pozalekcyjne w formie kółek międzyszkolnych, zajęcia wakacyjne, edukacyjno-wyrównawcze oraz stymulujące potencjał intelektualny dzieci i młodzieży. LCN będzie też wspierać rozwój nauczycieli przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i języków obcych. W obiekcie przewidziano pomieszczenia dla doradców edukacyjno-zawodowych realizujących zadania z zakresu preorientacji zawodowej, tworzenia, wdrażania i monitorowania indywidualnego planu działań, organizacji spotkań informujących o potrzebach lokalnej gospodarki itp. Projekt wpłynie na wzrost jakości kształcenia. Powstanie obiekt wyposażony w dotychczas niedostępną w Lesznie infrastrukturę i wyposażenie. Projekt obejmie również wsparcie uczniów i nauczycieli.</p>
Stan zaawansowania prac nad projektem	<p>Opracowany jest projekt budowlany Na realizację inwestycji wydano pozwolenie na budowę Do wykonania pozostał projekt wykonawczy</p>
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie nr 10 – Adaptacja budynku Gimnazjum nr 1 na potrzeby nowej placówki oświatowej Przedsięwzięcie nr 11 – Przebudowa i adaptacja obiektów oświatowych (SP 2, I LO, III LO, ZSE) Przedsięwzięcie nr 13 - Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół nr 4 w Lesznie Przedsięwzięcie nr 46 – Nowe pompy - przebudowa i adaptacja zabytkowego obiektu Fabryki Pomp pod nowe funkcje gospodarcze</p>
Wskaźniki monitoringu: produktu i rezultatu	Utworzenie Leszczyńskiego Centrum nauki: T/N
Orientacyjny koszt całkowity	4 700 000 zł

Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2021
---	-----------

Przedsięwzięcie nr 13

Tytuł projektu	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół nr 4 w Lesznie
Podmiot realizujący	Miasto Leszna
Lokalizacja	ul. Karola Kurpińskiego 2
Zakres realizowanych zadań	<p>Projekt polega na kompleksowej modernizacji energetycznej budynku użyteczności publicznej - Zespołu Szkół nr 4 w Lesznie o powierzchni użytkowej 2 976,78 m². W ramach robót zaplanowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocieplenie ścian zewnętrznych budynku, - ocieplenie stropodachu, - wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, - modernizację instalacji oświetlenia pomieszczeń - wymiana źródeł światła na energooszczędne w technologii LED, - modernizację instalacji c.o. - wymiana grzejników wraz z montażem zaworów termostatycznych, - instalację OZE - w postaci jednostki wytwarzania energii elektrycznej na potrzeby własne, - instalacja fotowoltaiczna z panelami na dachu (80 modułów, moc 20,8 kWp), - w ramach systemu monitorowania i zarządzania energią zainstalowane zostanie oprogramowanie dla systemu OZE, które posiadać będzie: monitoring ogólnej wielkości produkcji energii; monitoring bieżącej wielkości produkcji; informacje odnośnie zaoszczędzonej emisji CO₂; informacje o ilości drzew jakie udało się zaoszczędzić (nie wycinać), aby wyprodukować daną wielkość energii; informacje o aktualnym napięciu na modułach i ich mocy; możliwość zasłaniania poszczególnych paneli i obserwowania spadku mocy i produkcji.
Stan zaawansowania prac nad projektem	<p>Dla zadania uzyskano pozwolenie na budowę - decyzja nr 90/2016 z dnia 30.03.2016r.</p> <p>Ponadto, dla zadania wydane zostało pozwolenie nr 17772016/A Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu Delegatura w Lesznie z dnia 22.03.2016 r. na prowadzenie robót budowlanych na obszarze wpisanym do rejestru zabytków historycznego zespołu budowlanego</p>
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie nr 10 – Adaptacja budynku Gimnazjum nr 1 na potrzeby nowej placówki oświatowej</p> <p>Przedsięwzięcie nr 11 - Przebudowa i adaptacja obiektów oświatowych (SP 2, I LO, III LO, ZSE)</p> <p>Przedsięwzięcie nr 13 - Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół nr 4 w Lesznie</p> <p>Przedsięwzięcie nr 12 - Leszczyńskie Centrum Nauki – adaptacja wieży ciśnień</p>
Wskaźniki monitoringu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 1 szt. - szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych – 208,19 ton ekwiwalentu CO₂/rok, - ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej 38,53 MWh/rok, - ilość zaoszczędzonej energii cieplnej – 2 851,91GJ/rok.

Orientacyjny koszt całkowity	3 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2021-2023

Przedsięwzięcie nr 14

Tytuł projektu	Rozszerzenie oferty sportowej w centrum miasta Leszna poprzez poprawę infrastruktury i wyposażenia kortów tenisowych przy sali sportowej Ćwiczenia
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
Lokalizacja	ul. Grota Roweckiego 20
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie polega na: 1) Naprawie ogrodzenia kortów wraz z usytuowania nowych wejść na obiekt, 2) Zakupie nowego wyposażenia (siatki wraz ze słupkami oraz liniami plastikowymi wyznaczającymi pole gry oraz szczotek do konserwacji nawierzchni, 3) Zakupie mączki ceglanej i glinki do uzupełnienia nawierzchni kortów, 4) Nauce gry i doskonaleniu umiejętności w tenisie ziemnym poprzez prowadzenie szkółek i organizację różnego rodzaju zawodów
Stan zaawansowania prac nad projektem	Wysłano zapytania ofertowe do wybranych podmiotów w celu zakupu wyposażenia.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 8 - Profilaktyczno-artystyczno-sportowe działania na rzecz młodzieży Przedsięwzięcie nr 15 - Przebudowa boiska przy I Liceum Ogólnokształcącym im. Rodu Leszczyńskich w Lesznie Przedsięwzięcie nr 40 - Przestrzeń parkowa jako ważny element w uzdrowieniu Starówki – park Heermanna Przedsięwzięcie nr 51 - Modernizacja dróg: Strzelecka, Lipowa, Obrońców Lwowa, Norwida, Al. Krasieńskiego, Śniadeckich, Fabryczna, Wilkowicka, DK 12 Przedsięwzięcie nr 53 - Parking buforowy w Śródmieściu
Wskaźniki monitoringu:	Zmodernizowane korty tenisowe T/N
Orientacyjny koszt całkowity	500 000 zł - modernizacja infrastruktury około 280 000 zł - funkcjonowanie
Przewidywany okres realizacji projektu	2020 r. – 2021 r. modernizacja infrastruktury 2021 r. – 2027 r. prowadzenie szkółek i organizacja imprez.

Przedsięwzięcie nr 15

Tytuł projektu	Przebudowa boiska przy I Liceum Ogólnokształcącym im. Rodu Leszczyńskich w Lesznie
Podmiot realizujący	Projekt: Stowarzyszenie Przyjaciół I LO w Lesznie Wykonanie: Miasto Leszno
Lokalizacja	ul. K. Kurpińskiego 1

Zakres realizowanych zadań	Opis zaplanowanych w ramach projektu działań: Projektowana przebudowa ma za zadanie polepszyć warunki użytkowania placu gry w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa i uatrakcyjnienia placu boiskowego dla użytkowników. Zaplanowano wykonanie nowej, elastycznej nawierzchni oraz ciągu z trybunami z murem odcinającym plac gry od boiska szkolnego. Bieżnia ma zostać wyposażona w nową nawierzchnię oraz barierki ograniczające. Zaplanowano również uporządkowanie zieleni okalającej bieżnię.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Opracowana została koncepcja przebudowy boiska wraz ze wstępnym kosztorysem.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 8 - Profilaktyczno-artystyczno-sportowe działania na rzecz młodzieży Przedsięwzięcie nr 14 - Rozszerzenie oferty sportowej w centrum miasta Leszno poprzez poprawę infrastruktury i wyposażenia kortów tenisowych przy sali sportowej Ćwiczenia
Wskaźniki monitoringu	Zmodernizowane boisko T/N
Orientacyjny koszt całkowity	705 546 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017

Przedsięwzięcie nr 16

Tytuł projektu	Modernizacja budynku przy Pl. Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Pl. Jana Metziga 25
Zakres realizowanych zadań	<p>Przedsięwzięcie polega na wzbogaceniu oferty kulturalnej poprzez dostosowanie/modernizację budynku przy Pl. Jana Metziga 25 na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie.</p> <p>Na poszczególnych kondygnacjach usytuowane zostaną m.in. czytelnia naukowa oraz czytelnia prasy, pokój Stanisława Grochowiaka, osobne wypożyczalnie dla: dorosłych, dzieci i młodzieży, duży i przestronny hall z przestrzeniami ekspozycyjnymi, pomieszczenia ze zbiorami regionalnymi, informatorium, informacja turystyczna z księgarnią regionalną, kawiarnia, toalety, w tym dla osób niepełnosprawnych oraz osobne wc dla małych dzieci, niezbędne magazyny podręczne, część administracyjno-biurowa, pokój dla matki z dzieckiem. W obiekcie nie zabraknie powierzchni takich jak: sala wielofunkcyjna, foyer, sala konferencyjna, muzeum drukarstwa, poligrafia, drukarnia. Rozważa się również zaprojektowanie powierzchni półotwartej, lecz zadaszonej - altany, ogrody pod gołym niebem.</p> <p>Dopełnieniem całości mogłoby stać się obserwatorium.</p> <p>Zmiana lokalizacji siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie przyczyni się do zwiększenia dostępności miejskiej i powiatowej instytucji kultury, którą jest Biblioteka dla wszystkich użytkowników, w tym przede wszystkim dla osób niepełnosprawnych oraz mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Działalność prowadzona przez Bibliotekę będzie wykorzystywała potencjał Placu Metziga.</p>

Stan zaawansowania prac nad projektem	Wnioskodawca jest w posiadaniu obszernego projektu koncepcyjnego dot. modernizacji zabytkowego budynku przy Pl. Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie. Kolejnym etapem jest opracowanie dokumentacji projektowej dla przedmiotowego zadania.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 23 - Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 26 - Wydarzenia integrujące społeczność lokalną Przedsięwzięcie nr 35 - Reanimacja doktora Metziga
Wskaźniki monitoringu:	Rezultatem będzie Powstanie przestrzeni do realizacji zadań biblioteki. Wskaźnik rezultatu jest binarny (Tak/ Nie) Wartość bazowa =nie Wartość referencyjna=tak
Orientacyjny koszt całkowity	20 270 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017 - 2019

Przedsięwzięcie nr 17

Tytuł projektu	Renowacja i adaptacja zabytkowego budynku wraz z podwórzem przy ul. Leszczyńskich 5 z przeznaczeniem na prowadzenie działalności kulturalnej przez Miejskie Biuro Wystaw Artystycznych w Lesznie
Podmiot realizujący	Miejskie Biuro Wystaw Artystycznych
Lokalizacja	ul. Leszczyńskich 5 (wraz z przyległym podwórzem od strony ul. Zielonej)
Zakres realizowanych zadań	Zakres prac obejmuje cały – wpisany do rejestru zabytków – budynek znajdujący się przy ul. Leszczyńskich 5 wraz z przyległym podwórzem: 1) nowa i większa przestrzeń wystawiennicza i magazynowa (w miejscu obecnej przybudówki – nowa przestrzeń /przeszkłona/, która umożliwiłaby symboliczne przywrócenie historycznej sieni przejazdowej), ewentualne nadbudowanie budynku o przeszkloną przestrzeń, 2) swobodny dojazd do podwórza (stworzenie dojazdu do posesji od ul. Zielonej dla samochodów przewożących m.in. wystawy organizowane w Galerii Miejskiego Biura Wystaw Artystycznych w Lesznie), 3) miejsca parkingowe (do 4 miejsc postojowych na podwórzu m.in. dla gości Galerii MBWA), 4) wzbogacenie podwórza w zieleń (zwłaszcza w części północnej działki), 5) nowa przestrzeń umożliwiająca prowadzenie działalności edukacyjnej i plenerowej (m.in. dla dzieci, dorosłych, artystów), 6) uporządkowanie przestrzeni podwórka z różnego rodzaju zabudowań, które charakteryzują się w dużym stopniu przypadkowością i brakiem podstawowych zasad estetyki i funkcjonalności. Wykonanie prac umożliwi prowadzenie działań z zakresu edukacji i prezentacji sztuki współczesnej w warunkach wg standardów zapewniających komfort tak dla uczestników, jak i organizatorów oraz wysoką jakość świadczonych usług.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Wstępne poparcie Władz Miasta dot. podejmowania starań wykorzystania przedmiotowej nieruchomości w całości na działalność MBWA (znak sprawy: GN.7115.1.2016 z dnia 4 kwietnia 2016 roku).
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 34 - Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku Ratusza Przedsięwzięcie nr 49 - Zieloną do góry

	Przedsięwzięcie nr 57 – Galeria Piekarnia
Wskaźniki monitoringu:	Rezultatem będzie modernizacja i poszerzenie przestrzeni do realizacji zadań MBWA. Wskaźnik rezultatu jest binarny (Tak/ Nie) Wartość bazowa =nie Wartość referencyjna=tak
Orientacyjny koszt całkowity	1 500 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2021-2023

Przedsięwzięcie nr 18

Tytuł projektu	Adaptacja dawnego pałacu Sułkowskich na nową siedzibę Muzeum Okręgowego
Podmiot realizujący	Wojewoda Wielkopolski Prezydent Miasta Leszno Marszałek Województwa Wielkopolskiego
Lokalizacja	pl. Tadeusza Kościuszki 4
Zakres realizowanych zadań	Opis zaplanowanych w ramach projektu działań <ol style="list-style-type: none"> 1. Remont więźby dachowej i uzupełnienie pokrycia dachu. 2. Konstrukcyjne wzmocnienie istniejących stropów. 3. Remont instalacji centralnego ogrzewania i wodociągowo-kanalizacyjnej. 4. Zamontowanie nowych instalacji bezpieczeństwa budynku: przeciwpożarowej i ochrony. 5. Likwidacja miejsc porażonych wilgocią. 6. Przystosowanie budynku dla osób niepełnosprawnych.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Opracowano wstępny projekt adaptacji budynku
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 11 - Przebudowa i adaptacja obiektów oświatowych (SP 2, I LO, III LO, ZSE) Przedsięwzięcie nr 26 - Wydarzenia integrujące społeczność lokalną Przedsięwzięcie nr 38 - Modernizacja parku przy pl. Tadeusza Kościuszki w Lesznie
Wskaźniki monitoringu	Adaptacja i poszerzenie przestrzeni do realizacji zadań Muzeum Okręgowego Wskaźnik rezultatu jest binarny (Tak/ Nie) Wartość bazowa = nie Wartość referencyjna = tak
Orientacyjny koszt całkowity	15 000.000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2021

Przedsięwzięcie nr 19

Tytuł projektu	Centrum Aktywności Obywatelskiej i Ekonomii Społecznej
Podmiot realizujący	Miasto Leszno (MZBK) - w zakresie przygotowania obiektu Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP - w zakresie prowadzenia działalności Centrum
Lokalizacja	Ul. Królowej Jadwigi 31

Zakres realizowanych zadań	<p>Przygotowanie obiektu na Centrum Aktywności Obywatelskiej i Ekonomii Społecznej</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie projektu adaptacji budynku. 2. Remont dachu oraz wymiana instalacji hydraulicznych, elektrycznych, ogrzewanie itd. 3. Wymiana okien i drzwi. 4. Elewacja zewnętrzna. 5. Adaptacja miejsca do stworzenia Centrum Aktywności Obywatelskiej i Ekonomii Społecznej - remont pomieszczeń dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, uwzględniający potrzeby podmiotów ekonomii społecznej, w szczególności organizacji pozarządowych. 6. Wyposażenie – zapewnienie niezbędnego sprzętu – stołów, biurek, szaf, komputerów, rzutników niezbędnych do realizacji działań przez podmioty ekonomii społecznej, w szczególności organizacje pozarządowe. <p>Prowadzenie działalności Centrum:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie potrzeb podmiotów ekonomii społecznej z terenu Miasta Leszno i subregionu oraz mieszkańców pod kątem ekonomii społecznej 2. Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie tworzenia i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w szczególności poprzez: animację, doradztwo, szkolenia, spotkania, konsultacje społeczne, inne wynikające z potrzeb podmiotów ekonomii społecznej. 3. Przyznawanie dotacji na rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej w podmiotach ekonomii społecznej tzw. przedsiębiorstwach społecznych. 4. Integracja środowiska podmiotów ekonomii społecznej i organizacji pozarządowych 5. Użyczenie pomieszczeń i sprzętu centrum na spotkania w ramach działalności inicjatywnej, statutowej, na akcje społeczne, szkolenia, konferencje, imprezy okolicznościowe itp. 6. Prowadzenie szkoleń wolontariuszy we współpracy z organizacjami. 7. Organizacja kawiarenek obywatelskich, paneli dyskusyjnych. 8. Możliwość spotkań grup nieformalnych, Rady Działalności Pożytku Publicznego. 9. Stworzenie biblioteki, czytelnicy z zakresu funkcjonowania organizacji pozarządowych.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Faza początkowa, ustalenie zakresu prac z Miejskim Zakładem Budynków Komunalnych.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 3 - Centrum Aktywizacji Społecznej Przedsięwzięcie nr 20 - Centrum Organizacji Pozarządowych Przedsięwzięcie nr 54 – Pieniądze na start Przedsięwzięcie nr 60 – Przedsiębiorczość i reintegracja zawodowa
Wskaźniki monitoringu	Funkcjonujące Centrum Aktywności Obywatelskiej i Ekonomii Społecznej TAK/NIE
Orientacyjny koszt całkowity	2 000 000
Przewidywany okres realizacji projektu	2018

Przedsięwzięcie nr 20

Tytuł projektu	Centrum Organizacji Pozarządowych
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Al. Jana Pawła II 21 a

Zakres realizowanych zadań	<p>Utworzenie miejsca pełniącego rolę centrum aktywności lokalnej i inkubatora inicjatyw obywatelskich oraz zapewnienie wszechstronnego wsparcia podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego, czyli m.in.: stowarzyszeniom, fundacjom, klubom sportowym, spółdzielniom socjalnym, a także animacja lokalnej społeczności poprzez wspieranie rozwoju i profesjonalizacji organizacji pozarządowych, działających na rzecz Miasta Leszna i jego mieszkańców.</p> <p>Dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p>Parter budynku: Utworzenie infrastruktury dla NGO-sów, grup nieformalnych:</p> <p>a) 1 sala administracyjno-biurowa b) 1 sala – na spotkania, szkolenia, warsztaty c) 1 sala wykładowa /konferencyjna mieszcząca do 40 osób; d) szafki na dokumenty NGO, e) tablica ogłoszeń</p> <p>Piętro budynku: Utworzenie w Centrum biur (Biura Pełnomocnika ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz Zespołu ds. Programów i Organizacji Pozarządowych).</p>
Stan zaawansowania prac nad projektem	<p>Wnioskodawca jest w posiadaniu budynku.</p> <p>Opracowanie dokumentacji projektowej dla przedmiotowego zadania.</p>
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie nr 19 - Centrum Aktywności Obywatelskiej i Ekonomii Społecznej</p> <p>Przedsięwzięcie nr 21 – Leszczyńska Szkoła Aktywności Obywatelskiej</p> <p>Przedsięwzięcie nr 22 – Targi NGO</p>
Wskaźniki monitoringu: produktu i rezultatu	<p>Funkcjonujące Centrum Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej T/N</p>
Orientacyjny koszt całkowity	200 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019

Przedsięwzięcie nr 21

Tytuł projektu	Leszczyńska Szkoła Aktywności Obywatelskiej
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	<p>Projekt zakłada uczestnictwo 30 przedstawicieli z 10 organizacji pozarządowych oraz 20 mieszkańców z obszaru rewitalizacji działających na rzecz Miasta Leszna i/lub jego Mieszkańców w Leszczyńskiej Szkole Aktywności Obywatelskiej.</p> <p>Oferty wsparcia otwarta co umożliwi korzystanie z niej większej od zaplanowanej ilości przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz mieszkańców, co może przyczynić się do zwiększenia potencjału reprezentowanych przez nich organizacji czy zwiększenie liczby organizacji pozarządowych w mieście.</p> <p><u>Działania szkoleniowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Indywidualne doradztwo i konsultacji w zakresie: pozyskiwania środków finansowych, zarządzania projektem, prawnych aspektów funkcjonowania organizacji, księgowości w organizacjach pozarządowych, zakładania organizacji pozarządowych • Przygotowanie Indywidualnego Planu Rozwoju Organizacji • Wsparcie kadrowe, polegającego na: pozyskiwaniu i przygotowywaniu wolontariuszy do współpracy z organizacjami i instytucjami, przygotowywaniu organizacji do podjęcia współpracy z wolontari-

	<p>szami, pośrednictwie w nawiązywaniu współpracy z wolontariuszami w ramach wolontariatu długoterminowego oraz akcyjnego, animacji środowiska lokalnego, organizacji działań promujących wolontariat i działalność społeczną.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkolenia/warsztaty grupowe • Animowanie liderów społeczności lokalnych– szkolenia dla osób chętnych do zaangażowania się w działania na rzecz swojego środowiska lokalnego. Prelekcje, warsztaty, ćwiczenia grupowe, symulacje, filmy edukacyjne, dobre praktyki. • Darmowa strona dla Organizacji <p><u>Działania mające na celu animowanie społeczności na obszarze rewitalizacji.</u></p> <p>Kawiarenki /Seminaria Obywatelskie Leszczyński Bank Dobrych Praktyk Leszczyński Bank Czasu Debaty społeczne Happeningi</p>
Stan zaawansowania prac nad projektem	Etap koncepcyjny
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 19 - Centrum Aktywności Obywatelskiej i Ekonomii Społecznej Przedsięwzięcie nr 20 - Centrum Organizacji Pozarządowych Przedsięwzięcie nr 22 – Targi NGO
Wskaźniki monitoringu:	Liczba organizacji objętych działaniami projektu – 10
Orientacyjny koszt całkowity	210 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2020-2022

Przedsięwzięcie nr 22

Tytuł projektu	Targi NGO
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Do udziału w Targach zaproszone zostaną organizacje pozarządowe, jak również grupy nieformalne, instytucje, firmy prowadzące działalność pożytku publicznego, gotowe do aktywnej promocji swojej działalności. W ramach Targów zostanie także wydany folder informacyjny o uczestnikach imprezy.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Projekt w fazie koncepcyjnej
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 19 - Centrum Aktywności Obywatelskiej i Ekonomii Społecznej Przedsięwzięcie nr 20 - Centrum Organizacji Pozarządowych Przedsięwzięcie nr 21 – Leszczyńska Szkoła Aktywności Obywatelskiej
Wskaźniki monitoringu:	Liczba zorganizowanych targów - 3
Orientacyjny koszt całkowity	90 000 zł

Przewidywany okres realizacji projektu	2020-2022
---	-----------

Przedsięwzięcie nr 23

Tytuł projektu	Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	<p>Zadania realizowane w ramach programu partycypacji społecznej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stworzenie interdyscyplinarnego Zespołu Wykonawczego z udziałem Koordynatorów Programu, przedstawicieli grup i organizacji społecznych, Animatorów-wolontariuszy, przedstawicieli instytucji publicznych, przedsiębiorców i ekspertów w zakresie animacji społecznej i partycypacji; diagnoza lokalna z udziałem społeczności i ekspertów 2) cykle terenowych działań aktywizacyjnych, konsultacyjnych, informacyjnych i promocyjnych na obszarze zdegradowanym wraz z monitoringiem i ewaluacją – tzw. Karawany Wydarzeń współtworzone z mieszkańcami – wędrujące namioty, spotkania konsultacyjne itp. 3) uruchomienie tematycznych Grup Roboczych (m.in.: rozwój biznesu, bezpieczeństwo, kultura, jakość życia, potrzeby seniorów, dzieci i młodzież, przestrzeń i zieleń miasta, zdrowie, pomoc społeczna) 4) zaplanowanie i (opcjonalnie) wprowadzenie rozwiązań systemowych na rzecz włączenia społecznego (na bazie pomysłów: Industrial Art, Centrum Wsparcia Rodzin - mix społeczny, Ogród Społeczny w centrum Leszna, Centrum Aktywizacji Społecznej) 5) Włączenie dzieci i młodzieży - warsztaty w szkołach, aktywizacja dzieci i młodzieży, konkurs dla młodzieży na akcje promujące rewitalizację w społeczności miasta i poza nią – szerzej opisane w przedsięwzięciu – Program zajęć w szkołach 6) uczenie się na doświadczeniu, dzielenie zasobami i planowanie dalszych działań - "Antykonferencja" i "Giełda wymiany zasobów" 7) Mikrogranty na realizację działań rewitalizacyjnych
Stan zaawansowania prac nad projektem	<p>Opracowany „Program partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji Leszna w ramach projektu „Nowe tory – centrum Leszna po kolei””- grudzień 2016 r.</p> <p>Opracowany „Program edukacyjny dla dzieci w wieku 5-9 lat” – grudzień 2016 r.</p>
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie 0 – „Nowe tory – centrum Leszna po kolei”</p> <p>Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne zakładające konieczność włączenia interesariuszy w proces planowania, współdecydowania</p>
Wskaźniki monitoringu	Zrealizowany Program partycypacji społecznej: tak/nie
Orientacyjny koszt całkowity	Przedsięwzięcie finansowane ze środków projektu pt. Nowe Tory – Centrum Leszna po kolei” (Przedsięwzięcie „0”)
Przewidywany okres realizacji projektu	2017 - 2018

Przedsięwzięcie nr 24

Tytuł projektu	Edukacja w procesie rewitalizacji
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	<p>Narzędzia wykorzystywane do prowadzenia działań edukacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konferencje • Cykl szkoleń i warsztatów dla urzędników/przedstawicieli jednostek miejskich, różnych grup społecznych • Wizyty studyjne • Udział urzędników w konferencjach dot. rewitalizacji w charakterze prelegentów i słuchaczy • Spotkania w szkołach – lekcje dotyczące rewitalizacji • Wymiana doświadczeń w ramach partnerstwa obszaru funkcjonalnego – cykle spotkań • Baza wiedzy online jako miejsce publikacji raportów • Raporty ewaluacyjne • Pakiet działań nakierowanych na propagowanie idei rewitalizacji w Lesznie (konkursy, streetworking, działania wzbudzające zainteresowanie tematem rewitalizacji) • Planowane w zakresie partycypacji społecznej działania również są czynnikiem edukującym lokalną społeczność Infopunkt oraz mobilne punkty konsultacyjne (akcje informacyjne i PR procesu rewitalizacji)
Stan zaawansowania prac nad projektem	<p>Opracowany „Program partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji Leszna w ramach projektu „Nowe tory – centrum Leszna po kolei””- grudzień 2016 r.</p> <p>Opracowany „Program edukacyjny dla dzieci w wieku 5-9 lat” – grudzień 2016 r.</p>
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie 0 – „Nowe tory – centrum Leszna po kolei”</p> <p>Przedsięwzięcie nr 23 - Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji</p> <p>Przedsięwzięcie nr 25 - Program zajęć w szkołach i przedszkolach</p>
Wskaźniki monitoringu	Liczba zrealizowanych poszczególnych form/narzędzi edukacji - 10
Orientacyjny koszt całkowity	Przedsięwzięcie finansowane ze środków projektu pt. Nowe Tory – Centrum Leszna po kolei” (Przedsięwzięcie „0”)
Przewidywany okres realizacji projektu	2017 - 2018

Przedsięwzięcie nr 25

Tytuł projektu	Program zajęć w szkołach i przedszkolach
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji

<p>Zakres realizowanych zadań</p>	<p>Zajęcia w szkołach podzielono na dwie grupy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Program zajęć w szkołach i przedszkolach skierowany dla najmłodszych dzieci 2) Zajęcia skierowane do starszych dzieci i młodzieży <p>Ad. 1)</p> <p>Przyjęty sposób realizacji programu zakłada przeprowadzenie cyklu warsztatów. Metodologia w głównej mierze opiera się na pracy metodami aktywizującymi, metodzie projektu edukacyjnego oraz pracy warsztatowej.</p> <p>Grupa docelowa to dzieci w wieku 6-9 lat tj. późnoprzedszkolnym (6-7 latki) i wczesnoszkolnym (klasy 0-III) uczęszczające do placówek na terenie objętym rewitalizacją.</p> <p>Proponowany cykl warsztatów obejmuje trzy spotkania warsztatowe o różnorodnym charakterze trwające ok. 45-90 minut (w zależności od grupy wiekowej i charakteru warsztatów).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pierwsze warsztaty pt. „Kamienica Oli” - Celem jest zapoznanie dzieci z pojęciem rewitalizacji oraz wyjaśnienie procesów jej towarzyszących w kontekście miasta i najbliższego otoczenia dziecka – w tym przypadku kamienicy, w której zachodzą różnorodne zjawiska, problemy, na które dzieci muszą znaleźć rozwiązanie • Drugie warsztaty pt. „Zaprojektuj swój kawałek świata” Celem jest zachęcenie uczniów/uczennic do wykazywania inicjatywy obywatelskiej. Dzieci przygotowują projekty zmian przestrzeni w swoim otoczeniu • Trzecie warsztaty pt. „W poszukiwaniu idealnego miejsca” Celem jest kształtowanie tożsamości lokalnej wśród uczniów/uczennic. Spotkanie zakłada zaproszenie gościa – np. prezydenta oraz spacer, którego głównym celem jest znalezienie miejsca na realizację projektu dzieci z warsztatów nr 2. <p>Pierwszy etap realizacji programu nastąpi w 2017 r. Planowana jest jego kontynuacja w latach kolejnych.</p> <p>Ad 2)</p> <p>Zajęcia skierowane do dzieci i młodzieży mają na celu nie tylko wzbudzenie zainteresowania tematyką rewitalizacji, ale przede wszystkim mobilizowanie do aktywnego działania na jej rzecz.</p> <p>W ramach niniejszych działań edukacyjnych planuje się realizację dwóch zasadniczych aktywności, które wzajemnie się uzupełniają:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie własnej „wersji” ulotek i informacji promocyjnych nt. - czym jest rewitalizacja i jak przebiega w Lesznie oraz upowszechnianie stworzonych przez dzieci i młodzież materiałów • konkurs dla młodzieży na akcje promujące rewitalizację w społeczności miasta i poza nią. Celem tego konkursu będzie zebranie propozycji dotyczących akcji terenowych z wykorzystaniem Wędrownych Namiotów – ważnego elementu w ramach Programu Partycypacji Społecznej w procesie rewitalizacji Leszna. <p>W ramach realizacji programu planuje się spotkania informacyjne na terenie szkół i szkolenie kadry pedagogicznej przygotowujące nauczycieli do udziału w zadaniach.</p>
<p>Stan zaawansowania prac nad projektem</p>	<p>Opracowany „Program partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji Leszna w ramach projektu „Nowe tory – centrum Leszna po kolei”” - grudzień 2016 r. Opracowany „Program edukacyjny dla dzieci w wieku 5-9 lat” – grudzień 2016 r.</p>

Komplementarność	Przedsięwzięcie 0 – „Nowe tory – centrum Leszna po kolei” Przedsięwzięcie nr 23 - Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 24 - Edukacja w procesie rewitalizacji
Wskaźniki monitoringu	Liczba przeprowadzonych zajęć w szkołach – 72 Liczba grup szkolnych i przedszkolnych objętych programem - 24
Orientacyjny koszt całkowity	Przedsięwzięcie finansowane ze środków projektu pt. Nowe Tory – Centrum Leszna po kolei” (Przedsięwzięcie „0”)
Przewidywany okres realizacji projektu	2017

Przedsięwzięcie nr 26

Tytuł projektu	Wydarzenia integrujące społeczność lokalną
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	<p>Zadania realizowane w ramach wydarzeń integrujących społeczność lokalną (rocznie):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 6 edycji Rynków Śniadaniowych 2) 6 edycji Kina ze smakiem 3) 3 edycje urodzin kamienicy/ święta ulicy <p>W 2016r. Miasto zainicjowało imprezy adresowane do mieszkańców, głównie obszaru rewitalizacji. Były to Rynki Śniadaniowe oraz Kino ze smakiem. Wydarzenia te odbywały się na trzech głównych placach miejskich zlokalizowanych w centrum miasta. Organizacja wydarzeń tego rodzaju jest odpowiedzialnością na zgłaszane zapotrzebowanie mieszkańców, aby tworzyć warunki do spotkań i miłego spędzania wolnego czasu wśród znajomych, sąsiadów. Imprezy sprzyjają integracji lokalnej społeczności, ale też wspierają przestrzenny i gospodarczy aspekt rewitalizacji centrum Leszna – odbywają się w miejscach dotąd niewykorzystanych i angażują lokalnych producentów i restauratorów.</p>
Stan zaawansowania prac nad projektem	Gotowe koncepcje wydarzeń
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 23 - Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 34 - Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku Ratusza Przedsięwzięcie nr 35 - Reanimacja doktora Metziga Przedsięwzięcie nr 36 - Nowy Rynek na nowo Przedsięwzięcie nr 38 - Modernizacja parku przy pl. Tadeusza Kościuszki w Lesznie Przedsięwzięcie nr 39 - Modernizacja budynku Teatru Miejskiego i Parku Leszczyńskich Satyryków Przedsięwzięcie nr 40 - Przestrzeń parkowa jako ważny element w uzdrowieniu Starówki – park Heermanna Przedsięwzięcie nr 48 – Zagospodarowanie Al. J. Słowackiego w Lesznie wraz z przyległymi wałami fortyfikacyjnymi Przedsięwzięcie nr 49 - Zieloną do góry!
Wskaźniki monitoringu	Liczba zorganizowanych wydarzeń rocznie: 15
Orientacyjny koszt całkowity	1 200 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2020 - 2027

Przedsięwzięcie nr 27

Tytuł projektu	Kolorowe Podwórka
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Akcja Kolorowe Podwórka polega na włączaniu się finansowym miasta w inicjatywy zgłoszone przez mieszkańców dotyczące poprawy estetyki ich najbliższego otoczenia. Zadanie realizowane w ramach Programu może obejmować m.in. drobne prace remontowe oraz budowę i rozbudowę obiektów małej architektury (w tym obiektów ogrodowych, rekreacji codziennej - piaskownice, huśtawki, drabinki). Program adresowany jest do grup mieszkańców, zamieszkujących nieruchomości, w której co najmniej 60% lokali stanowi własność miasta.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Zasady wsparcia inicjatyw w ramach akcji Kolorowe Podwórka publikowane są w formie ogłoszenia Prezydenta Miasta Leszna
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 23 - Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 28 – Zapewnienie mixu społecznego na obszarze rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 30 – Remonty budynków mieszkalnych Przedsięwzięcie nr 44 – Zagospodarowanie terenów pokolejowych
Wskaźniki monitoringu	Liczba Kolorowych Podwórek rocznie: 5
Orientacyjny koszt całkowity	400 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2020 - 2027

Przedsięwzięcie nr 28

Tytuł projektu	Zapewnienie mixu społecznego na obszarze rewitalizacji Leszna
Podmiot realizujący	Miasto Leszno Miejski Zakład Budynków Komunalnych
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Projekt obejmuje: <ol style="list-style-type: none">1. Opracowanie koncepcji mixu społecznego z uwzględnieniem przestrzennego rozkładu mieszkańców zapewniającego optymalny rozwój obszaru rewitalizacji2. Inwentaryzacja z oceną stanu technicznego mieszkaniowych zasobów komunalnych, w tym socjalnych dla wskazania niezbędnych z punktu widzenia procesu rewitalizacji prac remontowych i modernizacyjnych, a także określenie dostępnych komunalnych przestrzeni na obszarze pilotażowym3. Dokumentacja techniczna projekt budowlano-wykonawczy dla modernizacji ok. 120 kamienic jako element niezbędny do przeprowadzenia procesu rewitalizacji Leszna (dokładna ilość zostanie określona po zinwentaryzowaniu zasobów). Zakłada się jednak, że dla połowy – ok. 60 kamienic zostanie opracowany pełnobrańowy projekt budowlano-wykonawczy z uzyskaniem pozwolenia na budowę. Dla pozostałych 60 kamienic zaplanowano opracowanie dokumentacji w formie Programu Funkcjonalno-Użytkowego, który zostanie

	wykorzystany w procedurach udzielania zamówień na roboty budowlane w formule „zaprojektuj-wybuduj”
Stan zaawansowania prac nad projektem	W trakcie opracowania koncepcji mixu społecznego z uwzględnieniem rozkładu przestrzennego mieszkańców zapewniającego optymalny rozwój obszaru rewitalizacji
Komplementarność	Przedsięwzięcie 0 – „Nowe tory – centrum Leszna po kolei” Przedsięwzięcie nr 26 - Wydarzenia integrujące społeczność lokalną Przedsięwzięcie nr 27 – Kolorowe podwórka Przedsięwzięcie nr 29 – Integracja, rozwój relacji i pogłębianie więzi społecznych - Domy Wielopokoleniowe Przedsięwzięcie nr 30 – Remonty budynków mieszkalnych Przedsięwzięcie nr 44 – Zagospodarowanie terenów pokolejowych
Wskaźniki monitoringu	Wskaźniki produktu i rezultatu będą możliwe po opracowaniu dokumentów koncepcyjnych i technicznych.
Orientacyjny koszt całkowity	Przedsięwzięcie finansowane ze środków projektu pt. Nowe Tory – Centrum Leszna po kolei” (Przedsięwzięcie „0”)
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2018

Przedsięwzięcie nr 29

Tytuł projektu	Integracja, rozwój relacji i pogłębianie więzi społecznych - Domy Wielopokoleniowe
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie polega na: <ol style="list-style-type: none"> 1. Odnowieniu i wyremontowaniu 3 kondygnacyjnej kamienicy pod okiem konserwatora zabytków. Remont będzie obejmował: <ul style="list-style-type: none"> - osuszenie starych murów i izolowanie ich. - wymiana i wzmocnienie stropów, - ocieplenie elewacji, wymiana stolarki i instalacji, - w razie konieczności nastąpi nowy podział lokali i zamontowanie windy, - zagospodarowanie dziedzińca, który ma być funkcjonalny i objęty terenami zielonymi (cele rekreacyjne z wykorzystaniem społeczności lokalnej - aktywizacja), 2. Zdiagnozowaniu przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lesznie skali problemu występowania samotnych osób starszych i osób niepełnosprawnych, wytypowaniu takich osób / rodzin i wykazaniu dlaczego dana jednostka powinna zostać umieszczona w domu wielopokoleniowym. 3. Sporządzeniu przez Biuro Gospodarki Lokalowej wzoru <i>Wniosku o umieszczenie w domu wielopokoleniowym</i> oraz ustalenie poprzez Uchwałę Rady Miasta Leszna kryteriów wyboru osób uprawnionych do zamieszkania oraz ich przydział. 4. Wsparcie, monitoring i realizacja potrzeb wynikających z funkcjonowania domu wielopokoleniowego – zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lesznie
Stan zaawansowania prac nad projektem	Przygotowana inwentaryzacja zasobów komunalnych. Opracowana dokumentacja techniczna z pozwoleniami na budowę. Przygotowywanie <i>Wniosku o umieszczenie w domu wielopokoleniowym</i> oraz przygotowanie Uchwały Rady Miasta Leszna ustalającej kryteria wyboru osób uprawnionych do umieszczenia w domu wielopokoleniowym.

Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 3 - Opracowanie koncepcji działań w sferze społecznej jako element działań rewitalizacyjnych pobudzających aktywność mieszkańców obszaru rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 5 - Punkt Całodobowej Opieki dla Seniorów Przedsięwzięcie nr 28 - Zapewnienie mixu społecznego na obszarze rewitalizacji Leszna Przedsięwzięcie nr 30 - Remonty budynków mieszkalnych Przedsięwzięcie nr 44 - Zagospodarowanie terenów pokolejowych
Wskaźniki monitoringu:	Liczba wyremontowanych budynków/mieszkań pod budynek wielopokoleniowy (w powiązaniu z inwentaryzacją, wieloletnim programem gospodarowania lokalami, gminnym programem opieki nad zabytkami) - 1 Liczba osób/rodzin potrzebujących, które zamieszkają w domu wielopokoleniowym – ok. 20 - czy zostanie projekt zrealizowany w całości i przyniesie zamierzony efekt (TAK/NIE)
Orientacyjny koszt całkowity	Trudny do określenia na obecnym etapie i będzie on wynikał z przygotowanych dokumentacji.
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2027

Przedsięwzięcie nr 30

Tytuł projektu	Remonty budynków mieszkalnych
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie polega na remontach budynków mieszkalnych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • w oparciu o inwentaryzację zasobów komunalnych modernizacja budynków i mieszkań, • remonty części wspólnych budynków, • wymiana pokryć dachowych, • wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, • renowacja elewacji, • przebudowa systemów grzewczych, • wymiana oświetlenia na energooszczędne (części wspólne), • docieplenie dachów, ścian i stropów, • audyty energetyczne, • zagospodarowanie podwórek (cele rekreacyjne z wykorzystaniem społeczności lokalnej - aktywizacja)
Stan zaawansowania prac nad projektem	Opracowana dokumentacja techniczna dla części budynków.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 27 – Kolorowe podwórka Przedsięwzięcie nr 28 - Zapewnienie mixu społecznego na obszarze rewitalizacji Leszna Przedsięwzięcie nr 31 - Rozbiórka starego budynku i budowa nowego obiektu w ścisłej zabudowie śródmiejskiej Przedsięwzięcie nr 34 - Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku Ratusza Przedsięwzięcie nr 35 - Reanimacja doktora Metziga Przedsięwzięcie nr 36 - Nowy Rynek na nowo Przedsięwzięcie nr 38 - Modernizacja parku przy pl. Tadeusza Kościuszki w Lesznie Przedsięwzięcie nr 49 - Zieloną do góry!

Wskaźniki monitoringu:	Liczba wyremontowanych budynków (w powiązaniu z inwentaryzacją, wieloletnim programem gospodarowania lokalami, gminnym programem opieki nad zabytkami)
Orientacyjny koszt całkowity	Trudny do określenia na obecnym etapie
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2027

Przedsięwzięcie nr 31

Tytuł projektu	Rozbiórka starego budynku i budowa nowego obiektu w ścisłej zabudowie śródmiejskiej
Podmiot realizujący	NOTECH Budowa Urzędzeń Przemysłowych Bogusław Nocek IDEA IMPORT-EXPORT Agata Dymkiewicz
Lokalizacja	ul. Narutowicza 12
Zakres realizowanych zadań	Rozbiórka istniejącej zabudowy Budowa nowego obiektu
Stan zaawansowania prac nad projektem	Projekt budowlany w trakcie opracowania
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 30 - Remonty budynków mieszkalnych
Wskaźniki monitoringu:	Nowy budynek mieszkalno – usługowy – 1 szt.
Orientacyjny koszt całkowity	2 500 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2019

Przedsięwzięcie nr 32

Tytuł projektu	Rozbudowa sieci ciepłej w obszarze rewitalizacji
Podmiot realizujący	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o. o.
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Rozbudowa sieci ciepłej 2cxdn200/355(315) wybudowanej w rejonie ul. Grunwaldzkiej w stronę ul. Dąbrowskiego, a następnie rozbudowa sieci w kierunku pl. Komeńskiego, ul. Chrobrego i pl. Metziga. Rozbudowa sieci ciepłej 2cxdn200/355(315) wybudowanej w rejonie ul. Kurpińskiego w roku 2016 w stronę ul. Wałowej gdzie sieć zostanie rozdzielona na dwa odgałęzienia: pierwsze odgałęzienie sieci 2cxdn150/250 zostanie skierowane w stronę ul. Skarbowej, a drugie 2cxdn150/250 w stronę ul. Marcinkowskiego i ul. Przemysłowej.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Etap koncepcji
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 30 - Remonty budynków mieszkalnych
Wskaźniki monitoringu:	Długość rozbudowanej sieci: Wartość bazowa – 0 m Wartość referencyjna – 1 800 m

Orientacyjny koszt całkowity	4 200 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2020

Przedsięwzięcie nr 33

Tytuł projektu	Wymiana sieci napowietrznej na sieć ciepłą preizolowaną na odcinku od ronda Kombatantów do rodna Podwale
Podmiot realizujący	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o. o.
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Wymiana sieci napowietrznej 2cxdn500/630 i 2cxdn450/560 ułożonej na niskiej i wysokiej estakadzie wzdłuż ulicy Mickiewicza, al. Piłsudskiego, ulicy Fabrycznej na odcinku 830mb na sieć preizolowaną 2cxdn500/710(630) i 2cxdn450/630(560).
Stan zaawansowania prac nad projektem	Etap koncepcji
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 30 - Remonty budynków mieszkalnych
Wskaźniki monitoringu:	Zmniejszenie strat ciepła na przesyle: Wartość bazowa – 0% Wartość referencyjna – 5% Długość wymienionej sieci: Wartość bazowa – 0 m Wartość referencyjna – 830 m
Orientacyjny koszt całkowity	4 150 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2020

Przedsięwzięcie nr 34

Tytuł projektu	Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku Ratusza
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Rynek
Zakres realizowanych zadań	<p>W ramach projektu planuje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> Zagospodarowanie i przebudowę płyty Rynku wraz z renowacją elewacji Ratusza: <ul style="list-style-type: none"> - renowacja elewacji Ratusza, - remont centralnej części płyty Rynku i przebudowa stref wzdłuż pierzei płyty Rynku oraz fragmentów ulic doprowadzających, - modernizacja szaleatów miejskich, - budowa kanału teletechnicznego, sieci wodno-kanalizacyjnej, - wyposażenie Rynku w elementy małej architektury, - wykonanie zieleni. Modernizację pomieszczeń Ratusza o przeznaczeniu kulturalnym (sala kameralna, tzw. sala ślubów, galeria Miejskiego Biura Wystaw Artystycznych – jednostki kultury) poprzez ich remont i przebudowę instalacji: co, elektro-energetycznej, wentylacyjnej i klimatyzacyjnej.

	<p>3. Nadzór inwestorski nad realizacją zadań określonych w pkt 1 i 2.</p> <p>4. Zakup i montaż Infokiosku wraz z niezbędnym, dziedzinowym oprogramowaniem.</p> <p>5. Zakup zadaszanej, modułowej sceny mobilnej wraz z nagłośnieniem.</p> <p>6. Zakup gablot zewnętrznych.</p> <p>7. Promocję projektu.</p> <p>W przyjętej koncepcji zmian urbanistyczno-architektonicznych i technicznych dot. przebudowy płyty Rynku i renowacji Ratusza nawiązuje się do historycznych rozwiązań, uwzględniając zasady uniwersalnego projektowania.</p> <p>Ponadto, planuje się przystosowanie pomieszczeń na jednej z kondygnacji na potrzeby Miejskiego Konserwatora Zabytków i Wydziału Promocji i Rozwoju, koordynującego proces rewitalizacji w Lesznie. Dzięki temu w centralnej części obszaru rewitalizacji powstanie „Centrum Rewitalizacji”.</p>
Stan zaawansowania prac nad projektem	zadanie zostanie realizowane w trybie zaprojektuj i wybuduj
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie nr 26 - Wydarzenia integrujące społeczność lokalną</p> <p>Przedsięwzięcie nr 35 - Reanimacja doktora Metziga</p> <p>Przedsięwzięcie nr 36 - Nowy Rynek na nowo</p> <p>Przedsięwzięcie nr 37 - Dzielnica kultury – rewaloryzacja dzielnicy żydowskiej w Lesznie</p> <p>Przedsięwzięcie nr 49 - Zieloną do góry!</p>
Wskaźniki monitoringu: produktu i rezultatu	<p>Liczba instytucji kultury objętych wsparciem – 1 szt.</p> <p>Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem – 2 szt.</p> <p>Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne- 15000 odwiedzin/rok</p>
Orientacyjny koszt całkowity	10 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2018

Przedsięwzięcie nr 35

Tytuł projektu	Reanimacja doktora Metziga
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	plac Jana Metziga
Zakres realizowanych zadań	<p>Przedsięwzięcia polega na opracowaniu koncepcji zagospodarowania placu Jana Metziga w Lesznie oraz przygotowaniu dokumentacji technicznej.</p> <p>Miasto Leszno ogłosiło konkurs architektoniczno-urbanistyczny na opracowanie koncepcji zagospodarowania dwóch placów miejskich: Nowego Rynku i placu Jana Metziga w Lesznie oraz powiązań funkcjonalno – przestrzennych pomiędzy nimi. Ogłoszenie wyników konkursu planowane jest na koniec września 2017 r. W jego wyniku wyłoniony zostanie autor (zespół autorski), który otrzyma zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki na opracowanie projektu urbanistyczno - architektonicznego zagospodarowania Nowego Rynku i placu Jana Metziga w Lesznie.</p> <p>Celem Konkursu jest uzyskanie możliwie najbardziej uniwersalnej i mobilnej przestrzeni zarówno dla placu Jana Metziga, jak i dla Nowego Rynku, pozwalającej na ich różnorodną aranżację w odniesieniu do nadrzędnego charakteru tych miejsc, w zależności od potrzeb funkcjonalno - użytkowych, pór roku itp. Zgodnie z przeprowadzonymi wśród mieszkańców konsultacjami, Plac</p>

	<p>Metziga ma pełnić funkcję wypoczynku i rekreacji w centrum miasta, uzupełnioną o funkcję kultury. Docelowo zmodernizowany plac Metziga ma być strefą spotkań zachęcającą do interakcji i przebywania w niej – przestrzenią generującą przepływy ludzi w różnym wieku i budzącą zainteresowanie. Zagłębienie się w temat funkcjonowania placu Jana Metziga jako miejsca publicznego, ma skupiać się na poszukiwaniu rozwiązań dostosowanych do dzisiejszych jak również przyszłych potrzeb mieszkańców i użytkowników. Takie oczekiwania stawiane są wobec nowego zagospodarowania placu Jana Metziga.</p>
Stan zaawansowania prac nad projektem	<p>Ogłoszony w dniu 30.03.2017 r. Konkurs na opracowanie koncepcji zagospodarowania Nowego Rynku i placu Jana Metziga w Lesznie oraz powiązań funkcjonalno-przestrzennych pomiędzy nimi – w trakcie przygotowania</p> <p>Ogłoszenie wyników konkursu: 29 września 2017 r.</p> <p>Na dalszym etapie: zaproszenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki na opracowanie projektu architektoniczno-budowlanego zagospodarowania Placu Metziga (projekt budowlany, wykonawczy, kosztorysy, szczegółowe specyfikacje wykonania i odbioru robót budowlanych).</p>
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie 0 – „Nowe tory – centrum Leszna po kolei”</p> <p>Przedsięwzięcie nr 16: Modernizacja budynku na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie</p> <p>Przedsięwzięcie nr 26 - Wydarzenia integrujące społeczność lokalną</p> <p>Przedsięwzięcie nr 30 - Remonty budynków mieszkalnych</p> <p>Przedsięwzięcie nr 34 - Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku Ratusza</p> <p>Przedsięwzięcie nr 36 - Nowy Rynek na nowo</p> <p>Przedsięwzięcie nr 50 – Zmiana ładu komunikacyjnego w Śródmieściu</p> <p>Przedsięwzięcie nr 53 - Parking buforowy w Śródmieściu</p> <p>Przedsięwzięcie nr 58 – Stacja kreatywna. Strefa biznes.</p>
Wskaźniki monitoringu:	<p>Wskaźnik produktu:</p> <p>Koncepcja zagospodarowania placu Jana Metziga – 1 szt.</p> <p>Dokumentacja techniczna zagospodarowania placu Jana Metziga – 1 komplet</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Uatrakcyjnienie placu dla mieszkańców i innych interesariuszy (przedsiębiorcy, NGO, Muzeum Okręgowe, Biblioteka Publiczna, parafia św. Krzyża)</p>
Orientacyjny koszt całkowity	382 400,00 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017 – 2018

Przedsięwzięcie nr 36

Tytuł projektu	
Nowy Rynek na nowo	
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Nowy Rynek
Zakres realizowanych zadań	<p>Przedsięwzięcia polega na opracowaniu koncepcji zagospodarowania Nowego Rynku w Lesznie oraz przygotowaniu dokumentacji technicznej.</p> <p>Miasto Leszno ogłosiło konkurs architektoniczno-urbanistyczny na opracowa-</p>

	<p>nie koncepcji zagospodarowania dwóch placów miejskich: Nowego Rynku i placu Jana Metziga w Lesznie oraz powiązań funkcjonalno – przestrzennych pomiędzy nimi. Ogłoszenie wyników konkursu planowane jest na koniec września 2017 r. W jego wyniku wyłoniony zostanie autor (zespół autorski), który otrzyma zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki na opracowanie projektu urbanistyczno - architektonicznego zagospodarowania Nowego Rynku i zagospodarowania placu Jana Metziga w Lesznie.</p> <p>Celem Konkursu jest uzyskanie możliwie najbardziej uniwersalnej i mobilnej przestrzeni zarówno dla placu Jana Metziga, jak i dla Nowego Rynku, pozwalającej na ich różnorodną aranżację w odniesieniu do nadrzędnego charakteru tych miejsc, w zależności od potrzeb funkcjonalno - użytkowych, pór roku itp. Zgodnie z przeprowadzonymi wśród mieszkańców konsultacjami, Nowy Rynek ma pełnić głównie funkcję handlową uzupełnioną o dodatkowe funkcje.</p> <p>Docelowo zakłada się modernizację targowiska na Nowym Rynku – remont nawierzchni i poprawę funkcjonalności przy zachowaniu dotychczasowej dominującej funkcji handlowej, standaryzację stoisk handlowych, wprowadzenie uporządkowanej zieleni, wytworzenie przestrzeni przyjaznej dla mieszkańców i użytkowników. Nowy plac targowy powinien być próbą zbudowania inkluzywnej przestrzeni publicznej, która będzie atrakcyjna zarówno w czasie handlu, jak i w czasie kiedy nie będzie w niej prowadzony. Plac Nowy rynek z powodzeniem mógłby budować swoją tożsamość kontrastując odmiennymi usługami z centralnym placem miasta – Rynkiem.</p>
Stan zaawansowania prac nad projektem	<p>Ogłoszony w dniu 30.03.2017 r. Konkurs na opracowanie koncepcji zagospodarowania Nowego Rynku i placu Jana Metziga w Lesznie oraz powiązań funkcjonalno-przestrzennych pomiędzy nimi – w trakcie przygotowania</p> <p>Ogłoszenie wyników konkursu: 29 września 2017 r.</p> <p>Na dalszym etapie: zaproszenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki na opracowanie projektu architektoniczno-budowlanego zagospodarowania Nowy Rynek (projekt budowlany, wykonawczy, kosztorysy, szczegółowe specyfikacje wykonania i odbioru robót budowlanych).</p>
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie 0 – „Nowe tory – centrum Leszna po kolei”</p> <p>Przedsięwzięcie nr 26 - Wydarzenia integrujące społeczność lokalną</p> <p>Przedsięwzięcie nr 30 - Remonty budynków mieszkalnych</p> <p>Przedsięwzięcie nr 34 - Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku Ratusza</p> <p>Przedsięwzięcie nr 35 – Reanimacja doktora Metziga</p> <p>Przedsięwzięcie nr 50 – Zmiana ładu komunikacyjnego w Śródmieściu</p> <p>Przedsięwzięcie nr 53 - Parking buforowy w Śródmieściu</p>
Wskaźniki monitoringu:	<p>Wskaźnik produktu:</p> <p>Koncepcja zagospodarowania Nowego Rynku – 1 szt.</p> <p>Dokumentacja techniczna zagospodarowania placu Jana Metziga – 1 komplet</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Uatrakcyjnienie placu dla mieszkańców i innych interesariuszy (przedsiębiorcy, deweloperzy itp.) – uzyskanie optymalnego mixu społecznego</p>
Orientacyjny koszt całkowity	382 400,00 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017 – 2018

Przedsięwzięcie nr 37

Przedsięwzięcie nr 37	
Tytuł projektu	Dzielnica kultury – rewaloryzacja dzielnicy żydowskiej w Lesznie
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar dawnej dzielnicy żydowskiej – Plac Powstańców, ulice: Wałowa, Grodzka, Więzienna, Średnia, Tylna
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie polega na wzmocnieniu funkcji kulturalnej centrum miasta poprzez świadome zaaranżowanie przestrzeni i wykorzystanie potencjału dawnej dzielnicy żydowskiej w Lesznie. Przestrzenie publiczne dawnej dzielnicy żydowskiej w Lesznie stwarzają wyjątkowe możliwości organizacji życia kulturalnego. Odpowiednio wykorzystane stanowią będą miejsce integracji społecznej, lepszej identyfikacji z miastem, wzrostu poczucia tożsamości i świadomości społecznej. Rewitalizacja obszaru dawnej dzielnicy żydowskiej leżącego w samym sercu leszczyńskiej starówki gwarantuje podniesienie standardu życia mieszkańców, wzbogacenie oferty dla obywateli miasta i przyjezdnych, wzmocnienie pozycji miasta jako regionalnego ośrodka kulturalnego i turystycznego. Szczegółowy zakres zadań zostanie określony w koncepcji programowo-przestrzennej.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Wnioskodawca jest w posiadaniu „ <i>Planu szczegółowego i rewaloryzacji dawnej dzielnicy żydowskiej na Starym Mieście w Lesznie</i> ” – opracowanie 1985 r. wymaga aktualizacji Koncepcja programowo-przestrzenna rewaloryzacji dzielnicy żydowskiej w Lesznie – planowane opracowanie 2018 r.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 30 - Remonty budynków mieszkalnych Przedsięwzięcie nr 34 - Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku Ratusza Przedsięwzięcie nr 50 – Zmiana ładu komunikacyjnego w Śródmieściu Przedsięwzięcie nr 52 – Tworzenie nowych ciągów pieszych i pieszo-rollerowych łączących różne części miasta Przedsięwzięcie nr 53 - Parking buforowy w Śródmieściu
Wskaźniki monitoringu:	Wskaźnik produktu: Zmodernizowany plac – 1 szt., zmodernizowane ulice – 5 szt. Wskaźnik rezultatu: Uatrakcyjnienie zdefiniowanego historycznie i przestrzennie fragmentu centrum miasta dla mieszkańców i innych interesariuszy (instytucje kultury, NGO, przedsiębiorcy, deweloperzy itp.) – uzyskanie optymalnego mixu społecznego.
Orientacyjny koszt całkowity	Ok. 60 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2018-2027

Przedsięwzięcie nr 38

Przedsięwzięcie nr 38	
Tytuł projektu	Modernizacja parku przy pl. Tadeusza Kościuszki w Lesznie
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Plac T. Kościuszki

Zakres realizowanych zadań	<p>W ramach przedsięwzięcia planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie planu zagospodarowania parku i otoczenia • Rewaloryzację stawów z fontanną • Przebudowę nawierzchni alei parkowych i nasadzenie zieleni • Budowę instalacji wodno – kanalizacyjnych • Budowę/przebudowę instalacji elektrycznych, w tym oświetlenia • Zastosowanie elementów małej architektury
Stan zaawansowania prac nad projektem	Wnioskodawca jest w posiadaniu koncepcji zagospodarowania parku oraz dokumentacji technicznej na I etap prac.
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie nr 18 - Adaptacja dawnego pałacu Sułkowskich na nową siedzibę Muzeum Okręgowego</p> <p>Przedsięwzięcie nr 26 - Wydarzenia integrujące społeczność lokalną</p> <p>Przedsięwzięcie nr 30 - Remonty budynków mieszkalnych</p>
Wskaźniki monitoringu:	Wskaźnik produktu: Zmodernizowany park – 1 szt.
Orientacyjny koszt całkowity	2 895 000
Przewidywany okres realizacji projektu	2018-2027

Przedsięwzięcie nr 39

Tytuł projektu	Modernizacja budynku Teatru Miejskiego i Parku Leszczyńskich Satyryków
Podmiot realizujący	Miasto Leszno Teatr Miejski w Lesznie
Lokalizacja	park Leszczyńskich Satyryków w obrębie ulic Narutowicza, Frankiewicza, Zaczysze
Zakres realizowanych zadań	<p>Przedsięwzięcie polega na realizacji następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - otwarcie tylnej części ściany sceny Teatru Miejskiego w Lesznie - ogrodzenie terenu parku Leszczyńskich Satyryków - budowa letniej widowni - budowa letniej estrady koncertowej - organizacja letniej kawiarni plenerowej - budowa tężni solankowej w miejscu boiska piłki nożnej
Stan zaawansowania prac nad projektem	Etap koncepcyjny – dokumentacja na otwarcie sceny w stronę parku
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 26 - Wydarzenia integrujące społeczność lokalną
Wskaźniki monitoringu:	<p>Liczba zabytków nieruchomych objętych programem – 1 szt.</p> <p>Wzrost liczby osób korzystających z obiektów objętych wsparciem rocznie: Wartość bazowa – 0 Wartość referencyjna - 30 tys.</p>
Orientacyjny koszt całkowity	Trudny do określenia na obecnym etapie
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2018

Przedsięwzięcie nr 40

Przedsięwzięcie nr 40	
Tytuł projektu	Przebież parkowa jako ważny element w uzdrowieniu Starówki – park Heermanna
Podmiot realizujący	Inicjatywa oddolna - Zofia Skrzypczak-Czekajło, Miasto Leszno Miejski Zakład Zieleni
Lokalizacja	Park im. J Hermanna, teren Zieleni Miejskiej przy ul. Obrońców Lwowa i ul. Cypriana Kamila Norwida oraz Przedszkole Miejskie nr.4 wraz z obejściem
Zakres realizowanych zadań	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • Zorganizowanie ciekawej przestrzeni parkowej, z różnorodnością roślinną, dla wszystkich grup społecznych. • Zorganizowanie placówki przedszkolno-żłobkowej według obowiązujących dzisiaj norm, o wysokim standardzie edukacyjnym. • Edukację pozaszkolną poprzez przyrodę (obecnie syndrom deficytu przyrody). • Stworzenie ogrodu miejskiego, oranżerii, kreatywnego placu zabaw • Uatrakcyjnienie centrum miasta poprzez „wolną” przestrzeń, przyrodę - jako zachętą dla potencjalnych nowych mieszkańców. • Stworzenie przestrzeni do realizacji innych projektów kulturalno-edukacyjnych
Stan zaawansowania prac nad projektem	Sporządzenie wstępnej diagnozy. Zmiana zagospodarowania terenu.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 8 - Profilaktyczno-artystyczno-sportowe działania na rzecz młodzieży Przedsięwzięcie nr 35 - Reanimacja doktora Metziga Przedsięwzięcie nr 36 - Nowy Rynek na nowo Przedsięwzięcie nr 26 - Wydarzenia integrujące społeczność lokalną Przedsięwzięcie nr 50 – Zmiana ładu komunikacyjnego w Śródmieściu Przedsięwzięcie nr 51 - Modernizacja dróg: Strzelecka, Lipowa, Obrońców Lwowa, Norwida, Al. Krasińskiego, Śniadeckich, Fabryczna, Wilkowicka, DK 12 Przedsięwzięcie nr 53 - Parking buforowy w Śródmieściu
Wskaźniki monitoringu:	Stworzenie przestrzeni parku miejskiego i Centrum wypoczynkowo-edukacyjnego – 1 szt.
Orientacyjny koszt całkowity	Koszt inwestycji trudny do oszacowania
Przewidywany okres realizacji projektu	2020-2023 r.

Przedsięwzięcie nr 41

Przedsięwzięcie nr 41	
Tytuł projektu	Poprawa jakości obsługi mieszkańców poprzez termomodernizację budynku MOPR
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	ul. Janusza Korczaka 5
Zakres realizowanych zadań	W ramach projektu planowana jest termomodernizacja budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie – dostosowanie jego funkcjonalności do stawianych przed pomocą społeczną zadań.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Etap koncepcyjny
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 4 - Opracowanie koncepcji działań w sferze społecznej jako element działań rewitalizacyjnych pobudzających aktywność mieszkańców

	obszaru rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 5 – Punkt Całodobowej Opieki dla Seniorów
Wskaźniki monitoringu:	Liczba budynków po termomodernizacji – 1
Orientacyjny koszt całkowity	700 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2021-2023

Przedsięwzięcie nr 42

Tytuł projektu	Termomodernizacja budynków Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Lesznie
Podmiot realizujący	Wojewódzki Szpital Zespolony w Lesznie
Lokalizacja	ul. Kiepury 17
Zakres realizowanych zadań	Termomodernizacja, w ramach kompleksowej modernizacji budynków Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Lesznie - modernizacja energetyczna budynków szpitalnych polegająca na demontażu, utylizacji płyt azbestowych, wykonanie powiązanej z tym termomodernizacji budynków szpitalnych, częściowa wymiana stolarki okiennej, drzwi zewnętrznych oraz częściowa termomodernizacja dachów, przebudowa systemów grzewczych, systemów wentylacji i klimatyzacji oraz systemów chłodzących, wymiana oświetlenia na energooszczędne, termomodernizacja wraz z przebudową wejścia głównego. W ramach zadania będą realizowane działania promocyjne dla mieszkańców obszaru Miasta Leszna, objętego planem rewitalizacji.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Etap koncepcyjny
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 5 – Punkt Całodobowej Opieki dla Seniorów Przedsięwzięcie nr 51 - Modernizacja dróg: Strzelecka, Lipowa, Obrońców Lwowa, Norwida, Al. Krasińskiego, Śniadeckich, Fabryczna, Wilkowska, DK 12
Wskaźniki monitoringu:	liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji: do 10 powierzchnia budynków objętych termomodernizacją: do 11 252,87 m ² , roczne zmniejszenie zapotrzebowania na energię – do 44,9 %
Orientacyjny koszt całkowity	31 600 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2026

Przedsięwzięcie nr 43

Tytuł projektu	Modernizacja budynków i terenów przyległych Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Lesznie
Podmiot realizujący	Wojewódzki Szpital Zespolony w Lesznie
Lokalizacja	ul. Kiepury 17
Zakres realizowanych zadań	Projekt obejmuje: - adaptację pomieszczeń do nowych pojawiających się potrzeb, - modernizację i remonty (w tym wymiany) sieci i instalacji wodno-kanalizacyjnej, instalacji wentylacyjnej, gazów medycznych, elektrycznej z oświetleniem, teletechnicznych, - zmiany układu funkcjonalnego budynków z dostosowaniem do aktualnych potrzeb i warunków funkcjonowania obiektu jako zorganizowanej całości,

	<p>- dostosowanie do współczesnych standardów poczekalni, sanitariatów i układu komunikacyjnego szpitala - poprawa estetyki i funkcjonalności,</p> <p>- prace remontowe i modernizacyjne w pomieszczeniach związanych bezpośrednio z udzielaniem świadczeń medycznych, to jest gabinety lekarskie, gabinety zabiegowe, sale chorych w oddziałach,</p> <p>- działania poprawiające przyjazność kompleksu dla osób w nim przebywających krótko i pracujących w nim - informacja i jej przejrzystość,</p> <p>- działania promocyjne dla mieszkańców obszaru Miasta Leszna, objętego planem rewitalizacji.</p> <p>- modernizację terenów zielonych i dróg w otoczeniu szpitala polegająca na naprawach i przebudowie dróg wewnętrznych i parkingów wraz z ich oświetleniem, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odtworzeniu trawników, poprawie kondycji terenów zielonych z udostępnieniem ich dla pacjentów.</p> <p>- przeniesienie lądowiska dla helikoptera wraz z bezpośrednim dostępem do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego.</p> <p>Dopuszcza się możliwość realizacji zadania w etapach.</p>
Stan zaawansowania prac nad projektem	Etap koncepcyjny
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 5 – Punkt Całodobowej Opieki dla Seniorów Przedsięwzięcie nr 51 - Modernizacja dróg: Strzelecka, Lipowa, Obrońców Lwowa, Norwida, Al. Krasińskiego, Śniadeckich, Fabryczna, Wilkowska, DK 12
Wskaźniki monitoringu:	powierzchnia zabudowy budynków objętych rewitalizacją: do 15.287 m ²
Orientacyjny koszt całkowity	50 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2026

Przedsięwzięcie nr 44

Tytuł projektu		Zagospodarowanie terenów pokolejowych
Podmiot realizujący	Miasto Leszno we współpracy z organizacjami pozarządowymi i miejskimi jednostkami (m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Miejski Zakład Budynków Komunalnych)	
Lokalizacja	ul. Towarowa	
Zakres realizowanych zadań	<p>Projekt obejmuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie koncepcji architektoniczno-urbanistycznej obszaru pokolejowego (ul. Towarowa) wraz z inwentaryzacją zagrożeń środowiskowych występujących na obszarze pokolejowym 2. Opracowanie dokumentacji technicznej wzorcowego obiektu energooszczędnego umiejscowionego na obszarze pokolejowym jako element wspierający proces rewitalizacji Leszna 	
Stan zaawansowania prac nad projektem	Wykup terenów pokolejowych przez Miasto – nieruchomość została podzielona, w 2017 roku nastąpi finalizacja wykupu	
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie 0 – „Nowe tory – centrum Leszna po kolei”</p> <p>Przedsięwzięcie nr 3 - Centrum Aktywności Społecznej</p> <p>Przedsięwzięcie nr 4 - Opracowanie koncepcji działań w sferze społecznej jako element działań rewitalizacyjnych pobudzających aktywność mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>Przedsięwzięcie nr 5 – Punkt Całodobowej Opieki dla Seniorów</p> <p>Przedsięwzięcie nr 23 - Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji</p> <p>Przedsięwzięcie nr 28 - Zapewnienie mixu społecznego na obszarze rewitalizacji</p>	

	<p>Przedsięwzięcie nr 29 - Integracja, rozwój realizacji i pogłębianie więzi społecznych – Domy Wielopokoleniowe</p> <p>Przedsięwzięcie nr 47 – Nowe młyny</p> <p>Przedsięwzięcie nr 50 – Zmiana ładu komunikacyjnego w Śródmieściu</p> <p>Przedsięwzięcie nr 51 - Modernizacja dróg: Strzelecka, Lipowa, Obrońców Lwowa, Norwida, Al. Krasińskiego, Śniadeckich, Fabryczna, Wilkowska, DK 12</p> <p>Przedsięwzięcie nr 52 - Tworzenie nowych ciągów pieszych i pieszo-rowerowych łączących różne części miasta</p> <p>Przedsięwzięcie nr 60 – Przedsiębiorczość i reintegracja zawodowa</p>
Wskaźniki monitoringu:	Wskaźniki produktu: Zagospodarowany teren po rewitalizacji - 1
Orientacyjny koszt całkowity	Przedsięwzięcie finansowane ze środków projektu pt. Nowe Tory – Centrum Leszna po kolei” (Przedsięwzięcie „0”)
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2018

Przedsięwzięcie nr 45

Tytuł projektu	Rewitalizacja starej octowni – przebudowa obiektu przemysłowego na budynek o przeznaczeniu usługowo-handlowo-kulturowym.
Podmiot realizujący	Alicja Wielebska - osoba fizyczna, 64-100 Leszno, ul. Dąbrowskiego 3A
Lokalizacja	Aleje Jana Pawła II 13
Zakres realizowanych zadań	<p>Przedmiotem projektu jest przebudowa obiektu przemysłowego pod działalność komercyjną (handlowo-usługowo-gastronomiczną) oraz działalność kulturalną. Planuje się całkowite odrestaurowanie zabytkowej elewacji budynku. Przebudowa polegać będzie na: wyburzeniu istniejących ścianek działowych, skuciu tynków i demontażu starych okien, drzwi i innych zbędnych elementów. Wykonane zostanie wzmocnienie stropów oraz zainstalowane zostaną nowe elementy konstrukcyjne, wzmacniające istniejącą konstrukcję. Zostanie rozprowadzona nowa instalacja elektryczna, gazowa, wodno-kanalizacyjna. Zainstalowana zostanie wentylacja, centralne ogrzewanie i klimatyzacja. Dach zostanie przebudowany, tj. będą przełożone i uzupełnione dachówki, elementy dachu krytego papą zostaną wymienione na nowe. Kopała dachu zostanie naprawiona. Wykonane zostaną nowe obróbki blacharskie oraz rynny i rury spustowe. Postawione zostaną nowe ścianki działowe, zamontowana stolarka okienna i drzwiowa.</p> <p>Zostaną odtworzone elementy dekoracyjne i konserwatorskie.</p> <p>Wykonane będą nowe tynki, nowe posadzki i elementy wykończeniowe.</p> <p>Wykonany zostanie plac parkingowy z elementami małej architektury.</p> <p>W efekcie wymienionych prac, powstanie infrastruktura, która pozwoli na skoncentrowanie w „Octowni” zarówno lokali handlowo-usługowych i gastronomicznych, jak i przestrzeni, w której będzie można prowadzić różne formy działalności kulturalnej i społecznej(skierowanych m.in. dla dzieci i osób starszych).</p>
Stan zaawansowania prac nad projektem	<p>1. Decyzja 559/III/2007 z dnia 11.09.2007. - pozwolenie na budowę bezterminowe, prowadzone prace odnotowywane się w Dzienniku Budowy</p> <p>2. Pozwolenie Nr 693/2014/A z dnia 29.11.2014 (Pozwolenie konserwatorskie)- ważne do dnia 31.12.2018</p>
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie nr 10 – Adaptacja budynku Gimnazjum nr 1 na potrzeby nowej placówki oświatowej</p> <p>Przedsięwzięcie nr 46 - Nowe pompy – przebudowa i adaptacja zabytkowego obiektu Fabryki Pomp pod nowe funkcje gospodarcze</p> <p>Przedsięwzięcie nr 47 – Nowe młyny</p> <p>Przedsięwzięcie nr 51 - Modernizacja dróg: Strzelecka, Lipowa, Obrońców Lwowa, Norwida, Al. Krasińskiego, Śniadeckich, Fabryczna, Wilkowska, DK 12</p>

	Przedsięwzięcie nr 54 - Pieniądze na start Przedsięwzięcie nr 55 – Wsparcie biznesu na obszarze rewitalizacji
Wskaźniki monitoringu:	Liczba budynków zabytkowych poprzemysłowych zaadaptowanych na działalność gospodarczą i kulturalną – 1 szt.
Orientacyjny koszt całkowity	10 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017 - 2020

Przedsięwzięcie nr 46

Tytuł projektu	Nowe pompy – przebudowa i adaptacja zabytkowego obiektu Fabryki Pomp pod nowe funkcje gospodarcze
Podmiot realizujący	Elżbieta Osthushenrich ul. Niepodległości 49, 64-100 Leszno
Lokalizacja	ul. Narutowicza 36
Zakres realizowanych zadań	Projekt obejmuje następujące elementy: <ul style="list-style-type: none"> • remont kapitalny obiektu, • przebudowa z rozbudową, • termomodernizacja, wyposażenie obiektu do realizacji nowych funkcji gospodarczych – usługowo-handlowe.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Koncepcja funkcji miejsca, porządkowanie stanu prawnego.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 11 - Przebudowa i adaptacja obiektów oświatowych (SP 2, I LO, III LO, ZSE) Przedsięwzięcie nr 12 - Leszczyńskie Centrum Nauki – adaptacja wieży ciśnień Przedsięwzięcie nr 45 - Rewitalizacja starej octowni – przebudowa obiektu poprzemysłowego na budynek o przeznaczeniu usługowo-handlowo-kulturowym. Przedsięwzięcie nr 47 – Nowe młyny Przedsięwzięcie nr 48 - Zagospodarowanie Al. J. Słowackiego w Lesznie wraz z przyległymi wałami fortyfikacyjnymi Przedsięwzięcie nr 52 - Tworzenie nowych ciągów pieszych i pieszo-rowerowych łączących różne części miasta Przedsięwzięcie nr 54 - Pieniądze na start Przedsięwzięcie nr 55 – Wsparcie biznesu na obszarze rewitalizacji
Wskaźniki monitoringu:	Liczba budynków zabytkowych poprzemysłowych zaadaptowanych na działalność gospodarczą – 1 szt.
Orientacyjny koszt całkowity	20 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017 - 2019

Przedsięwzięcie nr 47

Tytuł projektu	Nowe Młyny
Podmiot realizujący	Rafał Malepszy
Lokalizacja	ul. Przemysłowa

Zakres realizowanych zadań	Adaptacja dawnych budynków Młyna Żytniego firmy Schneider& Zimmer polegająca na rozbudowie, nadbudowie i przebudowie ze zmianą sposobu użytkowania na obiekty zamieszkania zbiorowego, budowie centrum kongresowo-biurowego- kulturalnego, garażu podziemnego, zaprojektowaniu zagospodarowania terenu oraz budowie infrastruktury technicznej i drogowej pod nowe funkcje społeczno-gospodarcze.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Prace projektowe , koncepcja architektoniczna, program prac konserwatorskich
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 44 – Zagospodarowanie terenów pokolejowych Przedsięwzięcie nr 45 - Rewitalizacja starej octowni – przebudowa obiektu przemysłowego na budynek o przeznaczeniu usługowo-handlowo-kulturowym. Przedsięwzięcie nr 46 – Nowe pompy – przebudowa i adaptacja zabytkowego obiektu Fabryki Pomp pod nowe funkcje gospodarcze Przedsięwzięcie nr 51 - Modernizacja dróg: Strzelecka, Lipowa, Obrońców Lwowa, Norwida, Al. Krasińskiego, Śniadeckich, Fabryczna, Wilkowska, DK 12 Przedsięwzięcie nr 52 - Tworzenie nowych ciągów pieszych i pieszo-rowerowych łączących różne części miasta Przedsięwzięcie nr 54 - Pieniądze na start Przedsięwzięcie nr 55 – Wsparcie biznesu na obszarze rewitalizacji
Wskaźniki monitoringu:	Liczba zaadaptowanych do nowych funkcji obiektów przemysłowych - 1
Orientacyjny koszt całkowity	120 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017 - 2022

Przedsięwzięcie nr 48

Tytuł projektu	Zagospodarowanie Al. J. Słowackiego w Lesznie wraz z przyległymi wałami fortyfikacyjnymi
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Al. Juliusza Słowackiego
Zakres realizowanych zadań	<p>W ramach zadania planuje się wykonać nowe zagospodarowanie Alei J. Słowackiego w Lesznie wraz z przyległymi wałami fortyfikacyjnymi zapewniające poprawę jakości środowiska miejskiego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> -podkreślenie wartości historycznej i przyrodniczej, -podniesienie walorów użytkowych, -stworzenie sprzyjających warunków dla rekreacji i wypoczynku mieszkańców. <p>Zakłada się przeprowadzenie następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozbiórka istniejącej (częściowo) nawierzchni asfaltowej oraz oświetlenia ulicznego; – uporządkowanie zieleni na powierzchni wałów tj. rekultywacja zniszczonych fragmentów grzbietu i stoków, usunięcie dzikiej roślinności średniowysokiej, nasadzenia roślinności, – rekultywacja terenu dawnej fosy (częściowe profilowanie terenu, założenie trawnika) – wykonanie nowych dróg (drogi pieszej o szer. 3 m, o nawierzchni mineralnej; drogi rowerowej o szer. 2 m, o nawierzchni asfaltowej) – montaż małej architektury (ławki, kosze na śmieci i pojemniki na psie odchody) – oświetlenie.

Stan zaawansowania prac nad projektem	Obecnie opracowywana jest dokumentacja projektowo-kosztorysowa dla przedmiotowego zadania
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 11 - Przebudowa i adaptacja obiektów oświatowych (SP 2, I LO, III LO, ZSE) Przedsięwzięcie nr 12 - Leszczyńskie Centrum Nauki – adaptacja wieży ciśnień Przedsięwzięcie nr 46 – Nowe pompy – przebudowa i adaptacja zabytkowego obiektu Fabryki Pomp pod nowe funkcje gospodarcze Przedsięwzięcie nr 52 - Tworzenie nowych ciągów pieszych i pieszo-rowerowych łączących różne części miasta
Wskaźniki monitoringu:	Powierzchnia terenów zieleni objętych pracami w ramach projektu – 1,28 ha
Orientacyjny koszt całkowity	2 500 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2022

Przedsięwzięcie nr 49

Tytuł projektu	Zieloną do góry!
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	ul. Zielona, ul. Bracka
Zakres realizowanych zadań	<p>Przedsięwzięcie polega na modernizacji i nowej organizacji ulic Zielonej i Brackiej w oparciu o ich różnorodną specyfikę. Bracka, główna ulica prowadząca do Rynku, ma zwartą zabudowę pierzejową, w której zachowało się pięć budynków zabytkowych. Ulica Zielona, o luźniejszej zabudowie, stanowi historyczne zaplecze wschodniej pierzei rynkowej. Jej naturalną cechą jest wgląd do wnętrza parceli: w ich podwórza i ogrody. Trzy z nich - znajdujące się na dwóch końcach i w środku projektowanego odcinka - stanowią potencjalne nowe, zielone przestrzenie publiczne:</p> <p>Nowa organizacja przestrzeni tych ulic powstaje w oparciu o ich odmienną specyfikę:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekspozycję i podkreślenie budynków zabytkowych ruchliwej ulicy Brackiej, - wytworzenie trzech kameralnych skwerów/ogrodów w kwartałach "zielonej" ulicy Zielonej i zintegrowanie ich z przestrzenią publiczną ulicy. <p>Wyznaczone miejsca stają się punktem wyjścia dla stworzenia enklaw pieszych, wydzielonych z ulic i wolnych od ruchu kołowego. Są to pola wyznaczone odmienną posadzką oraz aranżacją zieleni i elementów małej architektury (ławki, donice, oświetlenie). Stanowią implementację idei <i>woonerf</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - służą mieszkańcom i innym użytkownikom jako punkty spotkań i rekreacji, ogródki gastronomiczne, itp.; - spowalniają ruch kołowy poprzez deformację toru jazdy samochodów. <p>Inwentaryzacja i waloryzacja funkcji parterów ulic, przesądza o profilu poszczególnych enklaw pieszych: sąsiedzkiego miejsca spotkań, miejsca odpoczynku, lub też ogródka gastronomicznego lub pola ekspozycji witryny sklepowej.</p> <p>Do wyrażenia różnych charakterów ulic, wykorzystano zamknięty katalog kilku modułowych, prostych elementów: płyt chodnikowych, kostki brukowej, ławek, donic.</p>

Stan zaawansowania prac nad projektem	Wnioskodawca jest w posiadaniu koncepcji architektoniczno-urbanistycznej zagospodarowania ulic Zielonej i Brackiej. Trwa procedura na opracowanie dokumentacji projektowej dla przedmiotowego zadania.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 17 – Renowacja i adaptacja zabytkowego budynku wraz z podwórzem z przeznaczeniem na prowadzenie działalności MBWA Przedsięwzięcie nr 30 – Remonty budynków mieszkalnych Przedsięwzięcie nr 34 - Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku Ratusza Przedsięwzięcie nr 50 – Zmiana ładu komunikacyjnego w Śródmieściu
Wskaźniki monitoringu:	Wskaźniki produktu: Zmodernizowana ulica – 2 szt. Wskaźniki rezultatu: Uatrakcyjnienie przestrzeni Starego Miasta dla mieszkańców i innych użytkowników (przedsiębiorcy, deweloperzy, gastronomia itp.)
Orientacyjny koszt całkowity	Ok. 5 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2020 – 2027

Przedsięwzięcie nr 50

Tytuł projektu	Zmiana ładu komunikacyjnego w śródmieściu
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	<p>Przedsięwzięcie polega na odtworzeniu, utrwaleniu lub wytworzeniu powiązań funkcjonalno-przestrzennych pomiędzy obszarami śródmieścia rozdzielonymi arterią komunikacyjną - Alejami Zygmunta Krasińskiego.</p> <p>W ramach zadania przewiduje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> analizę roli i modelu dla przyszłego funkcjonowania Alei Zygmunta Krasińskiego, obejmującego: <ul style="list-style-type: none"> stworzenie funkcjonalnej i przyjaznej przestrzeni dla wszystkich jej użytkowników i uczestników, utworzenie woonerfa w ciągu uwolnionej od ruchu kołowego al. Krasińskiego jako uzupełnienie sieci woonerfów istniejących w Lesznie od lat 70-tych, wprowadzenie stref ruchu uspokojonego, poprawa bezpieczeństwa wszystkich użytkowników drogi, a więc zarówno pieszych, jak i rowerzystów oraz kierowców, przystosowanie ciągów komunikacyjnych w centrum miasta do potrzeb osób o ograniczonej zdolności poruszania się, osób starszych i niepełnosprawnych, stworzenie systemu komunikacji w centrum, z uwzględnieniem modernizacji ulic Słowiańskiej i Waleriana Wróblewskiego, stworzenie multimodalnego węzła łączącego ruch kolejowy, autobusowy oraz samochodowy, wraz z parkingami buforowymi przy centrach przesiadkowych, wyprowadzenie ruchu wzdłuż torów kolejowych.

Stan zaawansowania prac nad projektem	Wnioskodawca jest w posiadaniu obszernego projektu pn. „ <i>Koncepcja rozwiązań transportowych wspierających rewitalizację obszaru śródmieścia w Lesznie</i> ” – marzec 2016 r. Konkurs na opracowanie koncepcji zagospodarowania Nowego Rynku i placu Jana Metziga w Lesznie oraz powiązań funkcjonalno-przestrzennych pomiędzy nimi – w trakcie przygotowania Ogłoszenie wyników konkursu: 29 września 2017 r.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 34 - Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku Ratusza Przedsięwzięcie nr 35 – Reanimacja doktora Metziga Przedsięwzięcie nr 36 - Nowy Rynek na nowo Przedsięwzięcie nr 44 – Zagospodarowanie terenów pokolejowych Przedsięwzięcie nr 47 – Nowe młyny Przedsięwzięcie nr 49 - Zieloną do góry! Przedsięwzięcie nr 51 - Modernizacja dróg: Strzelecka, Lipowa, Obrońców Lwowa, Norwida, Al. Krasińskiego, Śniadeckich, Fabryczna, Wilkowicka, DK 12 Przedsięwzięcie nr 52 - Tworzenie nowych ciągów pieszych i pieszo-rowerowych łączących różne części miasta Przedsięwzięcie nr 53: Parking buforowy w Śródmieściu
Wskaźniki monitoringu:	Wskaźniki produktu: dokumentacja nowego układu komunikacyjnego – 1 komplet Wskaźniki rezultatu: Spowolnienie i ograniczenie ruchu samochodowego w centrum miasta. Likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych oraz zagrożeń związanych z komunikacją drogową.
Orientacyjny koszt całkowity	1 500 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2018 – 2027

Przedsięwzięcie nr 51

Tytuł projektu	Modernizacja dróg: Strzelecka, Lipowa, Obrońców Lwowa, Norwida, Al. Krasińskiego, Śniadeckich i Fabryczna, Wilkowicka, DK 12
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji poszerzony o sieć dróg w granicach miasta
Zakres realizowanych zadań	Zadanie polega na modernizacji ważnych dla procesu rewitalizacji ciągów komunikacyjnych: <ul style="list-style-type: none"> a) Strzelecka, Lipowa, Obrońców Lwowa, Norwida, Al. Krasińskiego, Śniadeckich i Fabryczna, b) Wilkowicka – budowa wiaduktu nad torami kolejowymi stanowiącego łącznik pomiędzy częścią zachodnią a centrum miasta, c) DK 12. Modernizacja układu komunikacyjnego dotyczy częściowo obszaru rewitalizacji, natomiast ulica Strzelecka i część DK 12 wykraczają poza obszar. Jednak z uwagi na efektywność planowanych działań, nie uwzględnienie ich w całościowym, sieciowym przedsięwzięciu byłoby nieracjonalne.

Stan zaawansowania prac nad projektem	Zadanie wpisane do Wieloletniej Prognozy Finansowej. Opracowany został projekt przebudowy ul. Strzeleckiej i ul. Wilkowickiej. W roku 2017 rozpoczyna się prace związane z przebudową ul. Strzeleckiej. W roku 2018 planuje się rozpoczęcie robót budowlanych związanych z przebudową ul. Wilkowickiej.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 40 - Przestrzeń parkowa jako ważny element w uzdrowieniu Starówki – park Heermanna Przedsięwzięcie nr 50 – Zmiana ładu komunikacyjnego w Śródmieściu Przedsięwzięcie nr 52 - Tworzenie nowych ciągów pieszych i pieszo-rowerowych łączących różne części miasta Przedsięwzięcie nr 53: Parking buforowy w Śródmieściu
Wskaźniki monitoringu:	Wskaźnik produktu: Zmodernizowane ciągi komunikacyjne – 3 szt.
Orientacyjny koszt całkowity	134 287 057 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2027

Przedsięwzięcie nr 52

Tytuł projektu	Tworzenie nowych ciągów pieszych i pieszo-rowerowych łączących różne części miasta
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	<p>Zadanie składa się z dwóch elementów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Odtworzenie, utrwalenie lub wytworzenie powiązań funkcjonalno-przestrzennych pomiędzy obszarami miasta rozdzielonymi linią kolejową. W efekcie ma powstać nowy ciąg pieszy - estakada nad linią kolejową bądź tunel podziemny pod linią kolejową. Projekt ma na celu połączenie Dworca PKP i PKS z głównymi punktami usług oświatowych (szkoły średnie i wyższe), zapewnienie bezpieczeństwa oraz poprawę funkcjonalności ruchu pieszych na rewitalizowanym terenie. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się: <ol style="list-style-type: none"> a) dokonanie diagnozy stanu faktycznego, poprzez rozpoznanie realnego stanu infrastruktury oraz analizę prowadzonych działań kierunkowych w sferze planistycznej i inwestycyjnej – zlecenie opracowania „Studium wykonalności przejść pieszych łączących Centrum Leszna z dworcem głównym PKP i dzielnicą Zatorze – opracowanie wariantowe ” b) opracowanie dokumentacji technicznej budowy przejść dla zintegrowania dwóch części Leszna jako element procesu rewitalizacji 2) Opracowanie koncepcji ciągów pieszych, rowerowych, pieszo-rowerowych - analiza istniejących ciągów pieszo-rowerowych oraz możliwość budowy nowych ciągów pieszo-rowerowych w celu połączenia północnej części miasta z południową, zachodnią z wschodnią. <p>Zakres koncepcji:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) połączenie funkcjonalne różnych części miasta tzn. północ-południe oraz wschód-zachód (jako przedłużenie ciągu łączącego centrum Leszna z dworcem głównym i dzielnicą Zatorze) b) zniwelowanie deficytów komunikacyjnych poprzez stworzenie sieci tras rowerowych, utworzenie ciągów pieszych, rowerowych i pieszo-rowerowych, wskazanie punktów Bike&Ride, wyznaczenie miejsc dla stacji do samodzielnej naprawy rowerów oraz przestrzeni parkingo-

	<p>wej dla rowerów,</p> <p>c) stworzenie odpowiednich warunków dla ruchu rowerowego – utworzenie spójnego systemu ciągów rowerowych o układzie wynikającym z rozkładu potencjalnego ruchu uwzględniając bezpieczeństwo wszystkich użytkowników ruchu oraz – ekonomiczne uzasadniony i społecznie akceptowany – poziom komfortu jazdy,</p> <p>d) zniesienie barier architektonicznych utrudniających komunikację rowerową i pieszą tj. m.in.: (obniżenie krawężników na przejazdach rowerowych i przejściach dla pieszych, likwidacja miejsc postojowych kolidujących z wyznaczonymi ciągami pieszo – rowerowymi itp.).</p> <p>e) stworzenie dedykowanych stref dla pieszych i rowerów,</p> <p>f) nacisk na bezpieczeństwo rowerzystów także z uwzględnieniem działań dotyczących ruchu samochodowego występującego razem z ruchem rowerowym, w tym zmniejszenie dozwolonej prędkości pojazdów poruszających się w centrum miasta,</p> <p>g) zwiększenie powierzchni przeznaczonych dla pieszych w ciągach komunikacyjnych, redukcja prędkości pojazdów w strefach o dużym natężeniu ruchu pieszego zwiększająca bezpieczeństwo i wygodę pieszych, ograniczenie ruchu samochodowego w obszarach miasta o walorach turystycznych na rzecz ruchu pieszego i rowerowego.</p> <p>h) Opracowanie spójnego systemu identyfikacji wizualnej dla oznakowania pionowego i poziomego tras pieszych, rowerowych, pieszo-rowerowych.</p>
Stan zaawansowania prac nad projektem	Prace przygotowawcze do realizacji zadania
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie 0 – „Nowe tory – centrum Leszna po kolei”</p> <p>Przedsięwzięcie nr 12 - Leszczyńskie Centrum Nauki – adaptacja wieży ciśnień</p> <p>Przedsięwzięcie nr 44 – Zagospodarowanie terenów pokolejowych</p> <p>Przedsięwzięcie nr 47 – Nowe młyny</p> <p>Przedsięwzięcie nr 48 - Zagospodarowanie Al. J. Słowackiego w Lesznie wraz z przyległymi wałami fortyfikacyjnymi</p> <p>Przedsięwzięcie nr 50 – Zmiana ładu komunikacyjnego w Śródmieściu</p>
Wskaźniki monitoringu:	<p>Opracowanie „Studium wykonalności przejść pieszych łączących Centrum Leszna z dworcem głównym PKP i dzielnicą Zatorze – opracowanie wariantowe” – 1 szt.</p> <p>Dokumentacja techniczna budowy przejść – 1 komplet</p> <p>Opracowanie Koncepcji ciągów pieszych, rowerowych, pieszo-rowerowych – 1 szt.</p>
Orientacyjny koszt całkowity	Przedsięwzięcie finansowane ze środków projektu pt. Nowe Tory – Centrum Leszna po kolei” (Przedsięwzięcie „0”)
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2018

Przedsięwzięcie nr 53

Tytuł projektu	Parking buforowy w Śródmieściu
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Teren między ulicami Cypriana Kamila Norwida, Tamą Kolejową, Grota Roweckiego i gen. Józefa Kustronia
Zakres realizowanych zadań	<p>Projekt zakłada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę parkingu dla ok 100 - 200 samochodów osobowych,

	<ul style="list-style-type: none"> modernizację ul. gen. Józefa Kustronia
Stan zaawansowania prac nad projektem	Prace na etapie koncepcyjnym
Komplementarność	<p>Przedsięwzięcie nr 40 - Przestrzeń parkowa jako ważny element w uzdrowieniu Starówki – park Heermanna</p> <p>Przedsięwzięcie nr 50 – Zmiana ładu komunikacyjnego w Śródmieściu</p> <p>Przedsięwzięcie nr 51 - Modernizacja dróg: Strzelecka, Lipowa, Obrońców Lwowa, Norwida, Al. Krasińskiego, Śniadeckich, Fabryczna, Wilkowicka, DK 12</p> <p>Przedsięwzięcie nr 35 – Reanimacja doktora Metziga</p> <p>Przedsięwzięcie nr 36 – Nowy Rynek na nowo</p>
Wskaźniki monitoringu:	Budowa parkingu buforowego dla samochodów osobowych zapewni większą ilość miejsc parkingowych w rejonie Nowego Rynku, Rynku.
Orientacyjny koszt całkowity	Opracowanie projektu budowlanego – 20 000 zł. Realizacja robót budowlanych – 1 400 000 zł.
Przewidywany okres realizacji projektu	2020-2022

Przedsięwzięcie nr 54

Tytuł projektu	Pieniądze na start
Podmiot realizujący	Leszczyńskie Centrum Biznesu Sp. z o.o.
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	<p>Przedmiotem projektu jest wsparcie os. bezrobotnych w wieku powyżej 29 lat z subregionu leszczyńskiego chcących założyć pozarolniczą działalność gospodarczą i należących do jednej z grup: długotrwale bezrobotni, w wieku 50+, kobiety, o niskich kwalifikacjach. Preferowane będą osoby zamierzające prowadzić działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji. Osoby te zostaną wyłonione w procesie rekrutacji obejmującym ocenę złożonych formularzy rekrutacyjnych i diagnozę kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej. Po zakwalifikowaniu do udziału w projekcie i podpisaniu stosownych umów zostanie przeprowadzona diagnoza potrzeb szkoleniowo- doradczych, na podstawie której zostanie stworzony indywidualny plan szkoleniowo-doradczy przygotowujący do rozpoczęcia działalności gospodarczej. Zajęcia będą prowadzone przez doświadczonych trenerów w grupach 10-14 os. w wymiarze 20-40 godz., po 8 godz. dziennie. Zakres tematyczny obejmie moduły szkoleniowe dotyczące np.: aspektów prawnych, podatkowych i finansowych prowadzenia działalności gospodarczej, modeli biznesowych, biznes planów, podstaw marketingu, sprzedaży, negocjacji, autoprezentacji. Każdy z uczestników skorzysta z min. 4 godz. doradztwa indywidualnego oraz otrzyma dostęp do platformy e-learningowej. Uczestnicy projektu przygotowują biznes plany, które będą oceniane przez Komisję Oceny Wniosków. Podmioty, które otrzymają najwięcej punktów w danej turze oceny, nie mniej niż 60%, uzyskają dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Podmioty te skorzystają ze wsparcia pomostowego przez 12 miesięcy od faktycznego rozpoczęcia działalności gospodarczej obejmującego wsparcie pomostowe finansowe oraz wsparcie szkoleniowo-doradcze specjalistyczne, o charakterze indywidualnym i grupowym dopasowane do indywidualnych potrzeb podmiotu. Zakłada się pozyskanie środków finansowych na realizację projektu z WRPO</p>

	2014+.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Przygotowana koncepcja projektu i zatwierdzona przez Urząd Marszałkowski fizyka projektowa. Ogłoszenie konkursu na dofinansowanie planowane jest przez Instytucję Zarządzającą WRPO 2014+ w II kwartale 2017
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 3 - Centrum Aktywizacji Społecznej Przedsięwzięcie nr 55 - Wsparcie biznesu na obszarze rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 58 - Stacja biznes. Strefa kreatywna Przedsięwzięcie nr 60 – Przedsiębiorczość i reintegracja zawodowa
Wskaźniki monitoringu: produktu i rezultatu	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej – 60 Odsetek przedsiębiorców pozytywnie oceniających wsparcie rozwojowe otrzymane po utworzeniu działalności gospodarczej w ramach programu (specyficzny)- 60 Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie (osoby) – 60 Liczba osób objętych wsparciem aktywizacji zawodowej w programie (osoby) - 100 Liczba usług rozwojowych skierowanych do przedsiębiorstw powstałych w ramach programu (szt.) - 2
Orientacyjny koszt całkowity	3 800 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2018-2019

Przedsięwzięcie nr 55

Tytuł projektu	Wsparcie biznesu na obszarze rewitalizacji
Podmiot realizujący	Leszczyńskie Centrum Biznesu Sp. z o.o. Przy współpracy ze Stowarzyszeniem LSH Starówka
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Przedmiotem projektu jest wsparcie podmiotów gospodarczych działających na obszarze rewitalizowanym poprzez usługi finansowe, doradcze i szkoleniowe. Usługi finansowe obejmują: preferencyjne pożyczki z funduszu pożyczkowego LCB o oprocentowaniu 1%, informacje o możliwych innych źródłach dofinansowania działalności gospodarczej, przygotowanie wniosków o dotacje i pożyczki z innych dostępnych źródeł. Usługi doradcze obejmują: audyt potrzeb firmy, prawo i podatki w firmie, marketing, marketing w sieci, ochrona środowiska, innowacje i transfer technologii, ochrona własności intelektualnej, rekrutacja pracowników, wdrożenie nowego pracownika, rozwój pracowników w firmie, przygotowanie biznes planów i studiów wykonalności itp. Ostateczny zakres usług uzależniony jest od potrzeb beneficjentów końcowych. Usługi szkoleniowe zostaną dostosowane do potrzeb uczestniczących w nich podmiotów. Mogą one dotyczyć np. wykorzystania kanałów internetowych do efektywniejszej promocji firmy, nowych trendów w sprzedaży osobistej, komunikacji i autoprezentacji, zarządzania zasobami ludzkimi itp. Realizacja projektu wymaga intensywnej promocji usług, w tym poprzez dotarcie do podmiotów gospodarczych, rozpoznanie ich potrzeb i zaproponowanie pakietu wsparcia.
Stan zaawansowania prac nad projektem	Opracowany projekt
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 3 - Centrum Aktywizacji Społecznej Przedsięwzięcie nr 54 – Pieniądze na start Przedsięwzięcie nr 58 - Stacja biznes. Strefa kreatywna

	Przedsięwzięcie nr 60 – Przedsiębiorczość i reintegracja zawodowa
Wskaźniki monitoringu: produktu i rezultatu	Liczba spotkań z przedsiębiorcami służących zdiagnozowaniu ich potrzeb – 60/rok Liczba przedsiębiorców korzystających z oferowanego wsparcia - 38/rok Liczba zrealizowanych usług doradczych - 30 /rok Liczba zrealizowanych usług finansowych - 20 /rok, w tym 10 pożyczek/ rok Liczba zrealizowanych usług szkoleniowych - 2/ rok
Orientacyjny koszt całkowity	490 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2023

Przedsięwzięcie nr 56

Tytuł projektu	Komercjalizacja pustych lokali użytkowych na obszarze rewitalizacji
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	<p>Opracowanie ekspertyzy dotyczącej lokali miejskich oraz doradztwa w zakresie zagospodarowania lokali użytkowych, w tym lokali, których właścicielami są osoby prywatne – w obszarze rewitalizacji dla zapewnienia rozwoju gospodarczego.</p> <p>Szczegółowy zakres zadań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ekspertyza w zakresie lokali miejskich: <ol style="list-style-type: none"> a. Wizualna analiza stanu technicznego lokali b. Kategoryzacja lokali pod względem: lokalizacji, stanu technicznego, funkcji wraz z propozycją stawek czynszu dla poszczególnych kategorii c. Określenie procedury komercjalizacji dla lokali miejskich d. Rekomendacje dalszych działań prowadzących do skomercjalizowania lokali miejskich 2) Doradztwo dla właścicieli lokali prywatnych w formie spotkań grupowych oraz indywidualnych konsultacji. Doradztwo ma na celu: <ol style="list-style-type: none"> a. wskazanie zasad współpracy właścicieli b. określenie działań niezbędnych do skomercjalizowania lokali <p>Zakres dalszych działań mających na celu komercjalizację pustych lokali użytkowych będzie możliwy do określenia po realizacji opracowania.</p> <p>Zakłada się także wprowadzenie zachęt dla najemców lokali użytkowych, tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, ulgi lub zwolnienia w podatku od nieruchomości.</p>
Stan zaawansowania prac nad projektem	Podpisana umowa z firmą specjalizującą się w komercjalizacji powierzchni i lokali użytkowych
Komplementarność	Przedsięwzięcie 0 – „Nowe tory – centrum Leszna po kolei” Przedsięwzięcie nr 34 – Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku Ratusza Przedsięwzięcie nr 54 – Pieniądze na start Przedsięwzięcie nr 55 – Wsparcie biznesu na obszarze rewitalizacji

	Przedsięwzięcie nr 57 – Galeria Piekarnia Przedsięwzięcie nr 58 - Stacja biznes. Strefa kreatywna Przedsięwzięcie nr 60 – Przedsiębiorczość i reintegracja zawodowa
Wskaźniki monitoringu	Wskaźniki produktu i rezultatu będą możliwe po opracowaniu dokumentów koncepcyjnych
Orientacyjny koszt całkowity	Przedsięwzięcie finansowane ze środków projektu pt. Nowe Tory – Centrum Leszna po kolei” (Przedsięwzięcie „0”)
Przewidywany okres realizacji projektu	2017

Przedsięwzięcie nr 57

Tytuł projektu	GALERIA „PIEKARNIA”
Podmiot realizujący	Inicjatywa oddolna - Zofia Skrzypczak-Czekajło MZBK w Lesznie, MOK w Lesznie
Lokalizacja	ul. Leszczyńskich 9-11
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie polega na realizacji następujących działań: - przystosowanie przestrzeni do tworzenia dla Sekcji Leszczyńskich Plastyków (21 osób) - wyjście ze sztuką na ulicę terenu rewitalizacji, plenery - „zarażanie” tworzeniem mieszkańców terenu rewitalizacji - organizacja wystaw mieszkańcom tworzącym sztukę - adaptacja pustostanu poprzez działania kulturalne!
Stan zaawansowania prac nad projektem	Użyczenie lokalu od MZBK na rzecz MOKu i oddanie do użytku Sekcji Leszczyńskich Plastyków działających przy MOKu, prowadzonej przez Zofię Skrzypczak-Czekajło
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 23 - Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 56 - Komercjalizacja pustych lokali użytkowych na obszarze rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 58 - Stacja biznes. Strefa kreatywna
Wskaźniki monitoringu:	- utworzenie przestrzeni do działań twórczych, galerii - 1 - przestrzeń dla stałej liczby uczestników, przynajmniej 21 osób
Orientacyjny koszt całkowity	Remont lokalu- koszt trudny do oszacowania
Przewidywany okres realizacji projektu	2017r.

Przedsięwzięcie nr 58

Tytuł projektu	Stacja biznes. Strefa kreatywna
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Pl. J. Metziga 1
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • stworzenie miejsca pracy wspólnej, miejsca na prowadzenie warsztatów i spotkań, • impuls do współpracy między rzemieślnikami i „tradycyjnym” biznesem a startupami, • tworzenie i animowanie społeczności osób aktywnych i przedsiębiorczych, • wykorzystanie synergii wynikającej ze współpracy firm,

	<ul style="list-style-type: none"> • promowanie leszczyńskich produktów i usług poprzez stworzenie brandu „made in Leszno”, • zainteresowanie pracodawców, dużych firm współpracą ze specjalistami z branż kreatywnych • utworzenie infopunktu rewitalizacji
Stan zaawansowania prac nad projektem	Umowa o współpracy umożliwiająca korzystanie z lokalu, prace związane z przystosowaniem lokalu do nowych funkcji i wyposażenie, pozyskiwanie partnerów biznesowych wśród firm lokalnych i regionalnych, poszukiwanie pierwszych klientów, doprecyzowanie koncepcji, projektowanie usług i harmonogramu.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 35 – Reanimacja doktora Metziga Przedsięwzięcie nr 54 – Pieniądze na start Przedsięwzięcie nr 55 – Wsparcie biznesu na obszarze rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 57 – Galeria Piekarnia Przedsięwzięcie nr 60 – Przedsiębiorczość i reintegracja zawodowa
Wskaźniki monitoringu:	Powstanie przestrzeni do realizacji nowych zadań (TAK/NIE)
Orientacyjny koszt całkowity	Ok. 330 000 PLN
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2027

Przedsięwzięcie nr 59

Tytuł projektu	Dziedzictwo Leszczyńskich Przedsiębiorców
Podmiot realizujący	Małgorzata Lewandowska – Bajon Adrianna Lewandowska
Lokalizacja	Paderewskiego 9
Zakres realizowanych zadań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja zabytkowej kamienicy na potrzeby utworzenia centrum pamięci o leszczyńskich przedsiębiorcach, których majątki firmy zostały znacjonalizowane. 2. Opracowanie koncepcji związanej z dziedzictwem leszczyńskich przedsiębiorców.
Stan zaawansowania prac nad projektem	W trakcie opracowania dokumentacji projektowej.
Komplementarność	Przedsięwzięcie nr 2 – Przebudowa i rozbudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania domu zakonnego na Dom Dziecka Caritas im. Św. Rodziny i placówkę opiekuńczo-wychowawczą z zapleczem socjalno-administracyjnym Przedsięwzięcie nr 38 – Modernizacja parku przy pl. Tadeusza Kościuszki w Lesznie
Wskaźniki monitoringu:	Liczba zmodernizowanych zabytkowych kamienic na potrzeby utworzenia centrum pamięci o leszczyńskich przedsiębiorcach - 1
Orientacyjny koszt całkowity	ok. 4 200 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2019

Przedsięwzięcie nr 60

Tytuł projektu	Przedsiębiorczość i reintegracja zawodowa
Podmiot realizujący	Miasto Leszno
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Opracowanie planu działań wspierających przedsiębiorczość i reintegrację zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji. Plan ma zakładać ewentualne tworzenie lub wsparcie spółdzielni społecznych, podmiotów ekonomii społecznej, Centrum Integracji Społecznej, a także określenie potrzeb lokalowych do prowadzenia działalności społecznej. Zakres realizacji działań wspierających przedsiębiorczość i reintegrację zawodową będą możliwe do określenia po opracowaniu koncepcji.
Stan zaawansowania prac nad projektem	
Komplementarność	Przedsięwzięcie 0 – „Nowe tory – centrum Leszna po kolei” Przedsięwzięcie nr 3 - Centrum Aktywizacji Społecznej Przedsięwzięcie nr 4 - Opracowanie koncepcji działań w sferze społecznej jako element działań rewitalizacyjnych pobudzających aktywność mieszkańców obszaru rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 44 – Zagospodarowanie terenów pokolejowych Przedsięwzięcie nr 54 - Pieniądze na start Przedsięwzięcie nr 55 - Wsparcie biznesu na obszarze rewitalizacji Przedsięwzięcie nr 58 - Stacja biznes. Strefa kreatywna
Wskaźniki monitoringu:	Wskaźniki produktu i rezultatu będą możliwe po opracowaniu dokumentów koncepcyjnych
Orientacyjny koszt całkowity	Przedsięwzięcie finansowane ze środków projektu pt. Nowe Tory – Centrum Leszna po kolei” (Przedsięwzięcie „0”)
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2018

4.4.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zgodnie z Ustawą, niniejszy Program charakteryzuje grupy pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które posłużą realizacji kierunków działań opisanych w rozdziale 4.2. Pogrupowane poniżej charakterystyki dotyczą przedsięwzięć zarówno publicznych, jak i prywatnych, co do których na obecnym etapie nie można określić precyzyjnych ram.

Grupa 1: przedsięwzięcia wspierające aktywizację społeczną i zawodową, wynikające między innymi z Planu Działań wspierających przedsiębiorczość i reintegrację zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji w szczególności:

- programy skierowane na inkluzję osób wykluczonych,
- inicjatywy rozwijania istniejących i tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej zatrudniających mieszkańców obszaru rewitalizacji,

Grupa 2: przedsięwzięcia wspierające rozwój społeczny, wynikające z koncepcji działań w Sferze Społecznej, w szczególności:

- inicjatywy edukacyjne dla dzieci i młodzieży, będące uzupełnieniem programu nauczania realizowanego podczas zajęć szkolnych,
- usługi z dziedziny kultury (w tym realizujące Program Kontenery Kultury) oraz edukacji nieformalnej wspierającej rozwój osobisty realizowane przez sektor pozarządowy oraz

instytucje miejskie, w tym działania sportowe nakierowane na mieszkańców obszaru rewitalizacji,

- akcje informacyjne podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska,

Grupa 3: przedsięwzięcia wspierające integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji:

- włączające mieszkańców obszaru rewitalizacji w planowanie, projektowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej,
- wzmacniające poczucie tożsamości lokalnej oraz identyfikacji z miejscem zamieszkania

Grupa 4: przedsięwzięcia wspierające tworzenie wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców, w szczególności:

- polegające na zagospodarowaniu miejskich placów: Nowego Rynku i Placu Jana Metziga
- realizujące koncepcję mixu społecznego, poprzez przeprowadzenie remontów zinventaryzowanych kamienic miejskich,
- inicjatywy wspólnot mieszkaniowych i właścicieli nieruchomości w zakresie podnoszenia jakości obiektów oraz otaczającej ich przestrzeni
- działania polegające na zagospodarowaniu terenów i obiektów przemysłowych,
- realizujące założenia koncepcji architektoniczno – urbanistycznej obszaru pokolejowego,
- nadające nowe funkcje obiektom niezagospodarowanym,
- inicjatywy tworzenia preferencji dla ruchu pieszo – rowerowego, poprzez realizację założeń koncepcji nowych ciągów w obszarze rewitalizacji,
- realizujące koncepcję rozwiązań transportowych wspierających rewitalizację obszaru Śródmieścia w Lesznie,
- realizujące założenia nowego ładu komunikacyjnego w Śródmieściu,
- nastawione na realizację programów skierowanych na poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego, w zakresie rozwoju systemu monitoringu oraz lokalnych systemów bezpieczeństwa, z zachowaniem dostępu do przestrzeni publicznych.

Grupa 5: przedsięwzięcia aranżujące przestrzeń publiczną z uwzględnieniem spójności i wzbogacenia kulturowego, w szczególności:

- związane z zagospodarowaniem terenów zielonych,
- inicjatywy w zakresie inwentaryzacji oraz oznakowania elementów zabytkowych obiektów objętych ochroną konserwatorską na obszarze rewitalizacji wraz z cyklem informacyjnych spotkań i warsztatów,
- mające na celu uporządkowanie przestrzeni reklamowej wraz z dostosowaniem jej do wytycznych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego na danym terenie oraz opracowanie koncepcji wyglądu szyldów reklamowych w obszarze rewitalizacji,
- opracowanie wytycznych w zakresie kształtowania przestrzeni przyjaznej dla mieszkańców,

Grupa 6: przedsięwzięcia poprawiające warunki zamieszkania oraz prowadzenia działalności gospodarczej i publicznej, z zachowaniem jakości środowiska, w szczególności:

- poprawiające jakość obsługi mieszkańców poprzez budowę nowej siedziby Urzędu Miasta,
- remonty, modernizacje i termomodernizacje zasobów mieszkaniowych oraz usługowo – handlowych,
- budowa wzorcowego obiektu energooszczędnego umiejscowionego na obszarze pokolejowym, zgodnie z opracowaną w ramach przedsięwzięcia „Zagospodarowanie terenów pokolejowych” dokumentacją,
- kontynuujące realizację działań wynikających z ekspertyzy w ramach komercjalizacji pustych lokali użytkowych w obszarze rewitalizacji,
- remonty bazy edukacyjnej o znaczeniu dla osiągnięcia celów społecznych

- inicjatywy skierowane na podniesienie technicznego standardu mieszkań i części wspólnych budynków w kierunku aranżowania niezagospodarowanych kondygnacji, poddaszy itp. na funkcje współużytkowane,
- adaptacje związane z przystosowaniem obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- działania związane z utylizacją płyt azbestowych oraz programy wspierające przyłączanie budynków do sieci ciepłowniczej wraz z wymianą źródeł ogrzewania w celu ograniczenia niskiej emisji,
- badania termowizyjne budynków zmierzające do sformułowania katalogu potrzeb termomodernizacyjnych,
- dekontaminacja podziemnych zbiorników paliwowych PKP leżących w centrum miasta, stanowiących zagrożenie dla zdrowia mieszkańców

4.5. Niezbędne zmiany w dokumentach strategicznych

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 10) ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, obligatoryjnym elementem każdego gminnego programu rewitalizacji jest określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. W przypadku Leszna są to:

- Uchwała Nr XXIII/380/2013 RADY MIEJSKIEJ LESZNA z dnia 31 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Leszna na lata 2013 – 2017 oraz
- Uchwała Nr XXXII/369/2005 Rady Miejskiej Leszna z dnia 27 października 2005 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu miasta Leszna (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2005 r. Nr 162, poz. 4351 ze zm.).

Wobec zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także wprowadzenia nowych rozwiązań planistycznych, należy podkreślić konieczność zmiany, a właściwie aktualizacji *Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Leszna*. Rekomendowane zmiany w tym dokumencie powinny nawiązywać do przedsięwzięć mogących istotnie wpływać na jego charakter.

W związku z powyższym przy opracowywaniu zmiany/aktualizacji *Wieloletniego programu* należy uwzględnić następujące zagadnienia:

- Prognoza wydatków na remonty zasobu mieszkaniowego Miasta Leszna
- Zasady polityki czynszowej
- Warunki obniżania czynszu
- Dofinansowanie do czynszu
- Źródła finansowanie gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach

Ustalenie nowych rozwiązań planistycznych (specjalna strefa rewitalizacji, miejscowy plan rewitalizacji), warunkuje konieczność zmiany *Uchwały Nr XXXII/369/2005 Rady Miejskiej Leszna z dnia 27 października 2005 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Leszna*. Akt ten reguluje zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Leszna.

Zmianę tą powinno się określić i opisać po przyjęciu uchwały w sprawie ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji, która będzie zawierała kluczowe elementy, konieczne do sformułowania rekomendacji zmian w zakresie Uchwały Rady Miejskiej w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Leszna.

Ponadto, dopuszcza się wprowadzenie zmian obowiązujących planów miejscowych w związku z przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi:

- dla placów miejskich Nowy Rynek i pl. Jana Metziga oraz fragmentu al. Zygmunta Krasińskiego - w zależności od wyników konkursu architektoniczno-urbanistycznego;

- na Rynek - w zależności w wyborze wariantu koncepcji;
- dla przemysłowego terenu po Młynach - w celu zróżnicowania funkcji i wzmocnienia potencjału terenu;

4.6. Specjalna Strefa Rewitalizacji i miejscowe plany rewitalizacji

Na całym obszarze rewitalizacji, w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przewiduje się, w szczególnych przypadkach, ustanowienie na okres 10 lat Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25, Ustawy.

Ustanowienie Strefy oraz dokładny zakres jej regulacji – zgodnie z dyspozycją Ustawy – będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Miejskiej Leszna.

Zakłada się również możliwość sporządzenia miejscowego planu rewitalizacji, dla terenu po fabryce Goplana - w zależności od wyników oceny skuteczności działań w związku ze strukturą własnościową terenu oraz dla przemysłowego terenu po Młynach, jeżeli Miasto będzie zainteresowane realizacją celów publicznych na tym terenie.

5. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.) projekt niniejszego dokumentu zostanie przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Poznaniu i Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w przypadku konieczności jej opracowania.

6. ZARZĄDZANIE I MONITOROWANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

Program rewitalizacji stanowi dokument operacyjny do Strategii Rozwoju Miasta Leszna. Z tego względu system realizacji niniejszego programu rewitalizacji zostanie powiązany z systemem wdrażania *Strategii Rozwoju*. Ułatwi to koordynację podejmowanych działań strategicznych w najbliższych latach.

6.1. Struktura zarządzania

Organem odpowiedzialnym za proces wdrażania zapisów niniejszego programu rewitalizacji będzie **Zespół ds. rewitalizacji**, na którego czele będzie stał **Zastępca Prezydenta Miasta Leszna**. Skład Zespołu powinien być zbliżony do składu Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju. Uzupełniony zostanie osobami zaangażowanymi w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W skład zespołu będą wchodzić pracownicy poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych.

Koordynatorem realizacji programu rewitalizacji jest **Wydział Promocji i Rozwoju Urzędu Miasta Leszno**, do którego zadań należy prowadzenie działań związanych z rewitalizacją.

Kontrolę nad prawidłową realizacją programu rewitalizacji będzie pełnił **Komitet Rewitalizacji** powołany po uchwaleniu gminnego programu rewitalizacji na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta Leszna. Zakłada się, że członkami Komitetu zostaną lokalni liderzy opinii, będący przedstawicielami organizacji społecznych i pozarządowych, instytucji publicznych, przedsiębiorstw, instytucji otoczenia biznesu, itp. Zasady wyznaczania składu oraz działania Komitetu zostaną określone przez Radę Miejską w formie uchwały.

Przewiduje się, iż minimum raz na dwa lata, zgodnie z kalendarzem monitoringu Programu, zostanie zorganizowane spotkanie Zespołu ds. rewitalizacji i Komitetu Rewitalizacji, na którym przedstawiciele Zespołu ds. rewitalizacji przedstawią sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, tj. dotychczasowy przebieg wdrażania zapisów programu rewitalizacji, stopień zaawansowania realizowanych projektów rewitalizacyjnych oraz dalsze planowane działania służące osiągnięciu zamierzonych celów rewitalizacji. Przygotowanie materiałów oraz organizacja spotkań leży po stronie Wydziału Promocji i Rozwoju, przy czynnym udziale i pomocy pozostałych komórek organizacyjnych. Wnioski i uwagi zgłaszane podczas spotkań ze strony członków Komitetu Rewitalizacji będą rozpatrywane przez Zespół ds. rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji stanowi także merytoryczny organ doradczy, szczególnie istotny w procesie aktualizacji programu rewitalizacji. Opierając się na wiedzy i doświadczeniu członków, Komitet ma wspierać Urząd Miasta Leszna w ocenie obecnej sytuacji na obszarach zdegradowanych, wskazywaniu kierunków dalszych działań rewitalizacyjnych, a także określaniu najbardziej istotnych wyzwań i problemów w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej, technicznej oraz gospodarczej.

6.2. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

2017	2018-2019	2020-2021	2022-2023	2024-2025	2026-2027
<ul style="list-style-type: none"> • Uchwalenie GPR • Ustanowienie Zespołu ds. rewitalizacji • Powołanie Komitetu Rewitalizacji • Rozpoczęcie prac koncepcyjnych nad SSR 	<p>Pierwszy okres pełnej funkcjonalności GPR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie raportu z realizacji GPR za okres 2017-2018 • Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2018-2020 	<p>Drugi okres pełnej funkcjonalności GPR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie raportu z realizacji GPR za okres 2019-2020 • Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2020-2021 	<p>Trzeci okres pełnej funkcjonalności GPR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie raportu z realizacji GPR za okres 2021-2022 • Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2022-2023 	<p>Czwarty okres pełnej funkcjonalności GPR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie raportu z realizacji GPR za okres 2023-2024 • Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2024-2025 	<p>Piąty okres pełnej funkcjonalności GPR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ewaluacja ex-post realizacji GPR za okres 2017-2026 • Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2026-2027

6.3. Mechanizmy integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Integracja przedsięwzięć podejmowanych w ramach programu rewitalizacji jest warunkiem koniecznym dla uzyskania wsparcia na ich realizację. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji, prowadzone będą w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) i zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych).

Zaplanowane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia są komplementarne w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym programie oznacza, że przy ich formułowaniu wzięto pod uwagę miejsce planowanej realizacji w różnych częściach obszaru rewitalizacji. Niemniej jednak największa liczba projektów rewitalizacyjnych będzie realizowana w Śródmieściu, gdzie zlokalizowane są obiekty kultury, oświaty, przestrzenie publiczne itd., w których mogą być realizowane działania rewitalizacyjne. Mając na uwadze stosunkowo niewielką odległość dzielącą powyższe obiekty w dzielnicy staromiejskiej, od Podwała, Leszczyńska i Nowego Miasta, a także na ich ponadlokalne funkcje można stwierdzić, że ich realizacja będzie oddziaływać na cały obszar rewitalizacji, jak również całe miasto.

Komplementarność problemowa projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym programie polegać będzie na ich dopełnieniu tematycznym. W rezultacie zrealizowane projekty będą oddziaływać na obszary rewitalizacji zarówno w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej.

Lista planowanych projektów rewitalizacyjnych została uporządkowana według następujących dziedzin:

- społeczna
- przestrzenno – funkcjonalna i środowiskowa
- techniczna
- gospodarcza

Na sferę społeczną wpłyną projekty przestrzenno-techniczne dotyczące adaptacji nieużytkowanych i zdegradowanych obiektów, co pozwoli na uruchomienie Centrum Aktywności Obywatelskiej i Ekonomii Społecznej, Domu Dziecka Caritas im. Św. Rodziny i placówki opiekuńczo-wychowawczej z zapleczem socjalno-administracyjnym, Centrum Usług Socjalnych, Całodobowego Punktu Opieki dla Seniorów. Ponadto istotne dla społeczeństwa są inwestycje związane z edukacją (przebudowa, remont obiektów oświatowych), infrastrukturą usług zdrowia i realizację programów profilaktyki zdrowotnej, szczególnie profilaktyki chorób tzw. cywilizacyjnych.

Na sfery gospodarczą i społeczną wpłyną także działania związane z modernizacją i rozwojem obiektów kultury (biblioteki, ośrodka kultury, muzeum). Są to placówki o znaczeniu ponadlokalnym, zatem zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż obszar rewitalizacji.

Projekty zakładające prace remontowo-budowlane, w tym kompleksowe remonty i termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych wpłyną bezpośrednio na sfery: społeczną (dzięki poprawie warunków zamieszkania), przestrzenno-techniczną (poprzez wzrost estetyki przestrzeni publicznej i poprawę stanu technicznego obiektów) oraz środowiskową, z uwagi na wymianę źródeł ciepła, ocieplenie ścian i dachów, co skutkować będzie zmniejszeniem poboru

energii i w dalszej kolejności spadkiem zanieczyszczenia powietrza.

Działania o charakterze przestrzenno-technicznym, jak np. przebudowa i adaptacja obiektów przemysłowych stworzą nie tylko nowe miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, ale pozwolą również na poprawę stanu obiektów zabytkowych i ładu przestrzennego.

Projekty dotyczące remontów dróg, ciągów pieszo-rowerowych i oświetlenia ulicznego wpłyną na wzrost bezpieczeństwa i poprawę komfortu korzystania z infrastruktury drogowej, także dla osób niepełnosprawnych.

Poszczególne działania wpływają zatem na wiele sfer i nie stanowią inwestycji punktowych.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna Gminnego Programu Rewitalizacji zostanie zapewniona poprzez współdziałanie osób odpowiedzialnych jednocześnie za zarządzanie i monitoring Strategii Rozwoju Miasta Leszno. Niniejszy fakt wpływa na klarowny podział odpowiedzialności za poszczególne zadania, prawidłowy przepływ informacji i spójność procedur organizacyjnych.

Organem nadzorującym prace i stan realizacji działań ujętych w programie rewitalizacji będzie **Zespół ds. rewitalizacji**, na którego czele będzie stał **Zastępca Prezydenta Miasta Leszno**. Skład Zespołu powinien być zbliżony do składu Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju. Oznacza to, że pomimo odrębnego nazewnictwa ciał odpowiedzialnych za koordynowanie i wdrażanie założeń GPR i Strategii, a także organu konsultacyjnego należy zaznaczyć, iż za ich funkcjonowanie odpowiadać będą w większości te same osoby.

W realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji istotną rolę odgrywa również **Instytucja Zarządzająca Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014-2020**, która odpowiada za monitoring programów rewitalizacji i projektów rewitalizacyjnych w województwie wielkopolskim, w tym także w mieście Leszno.

W zgodzie z powyższym należy uznać, iż pomimo powołania dwóch ciał w miejsce jednego, zakres kompetencji oraz odpowiedzialność i rola osób biorących udział w realizacji niniejszych dokumentów strategicznych gminy są zbieżne i nie rodzą niebezpieczeństwa wystąpienia konfliktów natury prawnej czy też organizacyjnej.

Komplementarność międzyokresowa zostanie zapewniona dzięki kontynuacji działań rewitalizacyjnych realizowanych w minionej perspektywie finansowania. W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Leszno na lata 2010-2015 skupiono się na rewitalizacji dzielnicy staromiejskiej. Aktualny Gminny Program Rewitalizacji jest zwiększeniem oddziaływania prowadzonego procesu rewitalizacji na dużo większym obszarze obejmującym także dzielnicę Podwałe i Nowe Miasto.

Kluczowe projekty zaplanowane we wcześniejszym programie rewitalizacji kontynuowane w aktualnym GPR		Projekty zaplanowane w aktualnym Gminnym Programie Rewitalizacji
zrealizowane	niezrealizowane	
	Renowacja elewacji Ratusza z przebudową nawierzchni Rynku w Lesznie	Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku Ratusza
	Budowa nowego ciągu pieszego w rejonie centrum miasta i śródmieścia w Lesznie	Zagospodarowanie Al. J. Słowackiego w Lesznie wraz z przyległymi wałami fortyfikacyjnymi; Modernizacja dróg i ciągów pieszo-rowerowych obszaru rewitalizacji
Przebudowa ul. Bolesława Chrobrego w Lesznie		Adaptacja Hotelu Polskiego na potrzeby Miejskiego Ośrodka Kultury w Lesznie
	Prace konserwatorskie, odnowienie fasad	Remonty budynków

	i dachów budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym starego miasta w Lesznie znajdujących się w rejestrze zabytków	mieszkalnych, w tym zabytkowych; Przebudowa i adaptacja budynku starej octowni na funkcje usługowe, handlowe i kulturalne; Nowe pompy – przebudowa i adaptacja zabytkowego obiektu Fabryki Pomp pod nowe funkcje gospodarcze
Zmiana sposobu ogrzewania z piecowego na ogrzewanie ciepłokiem- likwidacja niskiej emisji		Rozbudowa sieci ciepłej w obszarze rewitalizacji Leszna; Wymiana sieci napowietrznej na sieć ciepłą preizolowaną na odcinku od ronda „Kombatantów” do ronda „Podwale”
	Poprawa jakości życia mieszkańców Śródmieścia	Działania o charakterze społecznym, w zakresie rozwoju kultury, sportu i rekreacji, edukacji, mieszkalnictwa
Budowa Inkubatora Przedsiębiorczości w Lesznie		Inkubator na Starówce; Co-working Starówka – organizacja i wsparcie przedsięwzięcia co-workingowego na terenie obszaru rewitalizacji; E-starówka - organizacja i wsparcie klastra e-usług działającego w obszarze rewitalizacji
Budowa lodowiska sztucznie mrożonego		-
Modernizacja pływalni odkrytej		-
Modernizacja i budowa nowych trybun stadionu głównego i LA kompleksu im. Alfreda Smoczyka		-

Źródło: opracowanie własne

Komplementarność źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji polegać będzie na umiejętnym łączeniu wsparcia ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Polegać ona będzie także na zdolności łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Głównym źródłem współfinansowania projektów rewitalizacyjnych z funduszy UE będzie Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020. Dodatkowym, komplementarnym źródłem realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków unijnych są środki krajowych programów operacyjnych (KPO), np. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Program Operacyjny Polska Cyfrowa, Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020.

Środki publiczne będą uzupełniane źródłami prywatnymi.

6.4. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych

POZYCJA Z BUDŻETU	SZACUNKOWA WARTOŚĆ (w PLN)
Łączne zakładane koszty realizacji programu rewitalizacji	283 645 546
w tym: wkład własny JST	2 360 000
w tym: wkład spółek miejskich	12 640 000
w tym inne źródła prywatne i środki unijne:	219 260 000
w tym: pozostałe	49 385 546

6.5. System monitoringu programu rewitalizacji

Zapewnieniu efektywności i transparentności prowadzonych działań rewitalizacyjnych służyć będzie proces monitoringu.

Monitoring powinien opierać się na bieżącej, wieloaspektowej analizie stopnia zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji, w tym sytuacji społeczno-gospodarczej (również w odniesieniu do innych obszarów miasta) oraz zbieżności efektów działań rewitalizacyjnych z założoną wizją i celami rewitalizacji.

Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za proces agregacji danych i sporządzania raportów z monitoringu jest koordynator procesu zarządzania programem rewitalizacji, czyli **Zespół ds. rewitalizacji**. Pozostałe komórki Urzędu Miasta Leszna oraz jednostki organizacyjne przekazują Zespołowi informacje zwrotne o rezultatach prowadzonych i nadzorowanych przez nie działań rewitalizacyjnych. Na podstawie zagregowanych danych z poszczególnych wydziałów i uzupełnieniu ich o dane statystyczne, co dwa lata sporządzany będzie Raport zawierający:

- 1) monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w programie rewitalizacji, poprzez zestawienie wskaźników do osiągnięcia w przedsięwzięciach wykonanych i niewykonanych, w tym informację na temat problemów w realizacji projektów i przyczyn niewykonania projektów
- 2) monitorowanie skutków realizacji programu poprzez informację merytoryczną na temat realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych i wykonanych wskaźników w odniesieniu do wartości analogicznych wskaźników (wyjściowych) obliczonych na etapie wyznaczania w/w obszarów (w zakresie uwzględniającym dostęp do danych).

Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych prowadzona będzie z częstotliwością dwuletnią na początku 2019, 2021, 2023, 2025 i 2027 roku z aktualnością danych według stanu na koniec grudnia roku poprzedniego.

WSKAŹNIK STANU KRYZYSOWEGO*	WARTOŚĆ WYJŚCIOWA**	WARTOŚĆ BIEŻĄCA***

* wynikający z aktualnego programu rewitalizacji (delimitacji obszarów rewitalizacji)

** wartości wskaźników obliczonych na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (w nawiasie należy podać rok jakiego dotyczy wartość wskaźnika)

*** najbardziej aktualne wartości wskaźników na moment wypełniania tabeli – według dostępnych danych (w nawiasie należy podać rok jakiego dotyczy wartość wskaźnika)

Użycie wskaźników delimitacyjnych w odniesieniu do ich pierwotnych wartości pozwoli ocenić wpływ działań rewitalizacyjnych na stan społeczno-gospodarczy obszaru wskazanego do rewitalizacji, a także ocenić dynamikę tych zmian w relacji do innych obszarów miasta.

- 3) bieżące monitorowanie poziomu wdrażania programu rewitalizacji - aktualizowana na bieżąco lista przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, stworzonego montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

Tabela 11. Lista projektów realizujących program rewitalizacji*

NAZWA PROJEKTU REWITALIZACYJNEGO	STATUS**	ZAKŁADANE KOSZTY CAŁKOWITE (PLN)	PONIESIONE KOSZTY (PLN) ***	MONTAŻ FINANSOWY ***

* wszystkie projekty realizowane od początku wdrażania programu

** „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”

*** poniesione od początku realizacji projektu (łącznie dla danego projektu)

Ponadto, zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji na ramach WRPO 2014+”, na etapie przyjęcia programu rewitalizacji oraz późniejszych jego aktualizacji przygotowane zostanie zestawienie obejmujące m.in. liczbę ludności i powierzchnię obszarów zdegradowanego i rewitalizacji, listę projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w programie wraz z podaniem szacowanych kosztów oraz przewidywanych rezultatów, ramy finansowe PR wraz z prognozowanym montażem finansowym).

6.6. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych

Po zakończeniu obowiązywania niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji wykonana zostanie ewaluacja typ *ex-post* (po), która pozwoli na ocenę stopnia realizacji zakładanych celów rewitalizacji, stopień, zakres oraz trwałość zmian jakie zaszły na obszarze objętym rewitalizacją na skutek wdrażania programu, a także sprawność i skuteczność zarządzania tym procesem. Z uwagi na charakter badania *ex-post*, przewiduje się, iż raport ewaluacyjny zostanie opracowany po zakończeniu okresu programowania niniejszego programu i zakończeniu wdrażania większości ujętych w nim projektów, tak aby możliwe było dokonanie obiektywnej oceny ich efektów.

Przeprowadzona ewaluacja stanowić będzie cenny materiał analityczny umożliwiający wskazanie działań naprawczych w procesie rewitalizacji (o ile taka potrzeba zostanie zdiagnozowana) oraz zaprogramowanie kolejnych działań rewitalizacyjnych, które powinny zostać ujęte w zaktualizowanym programie rewitalizacji lub innym, równoważnym dokumencie, którego przedmiotem będzie polityka rewitalizacyjna miasta.

6.7. System wprowadzania modyfikacji programu rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji podlegać będzie ocenie aktualności i stopnia realizacji dokonywanej przez Prezydenta Miasta raz na dwa lata w oparciu o raport sporządzany przez Zespół ds. rewitalizacji. Przedmiotowa ocena podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej miasta w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, Prezydent występuje do Rady Miejskiej z prośbą o jego zmianę. Do wniosku załączona zostaje w/w opinia. Zmiana gminnego programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim on jest uchwalany, tj.:

- Przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji
- Złożenie przez Prezydenta Miasta wniosku do Rady Miejskiej o zmiany w GPR z opisem zmian, i uzasadnieniem
- Podjęcie uchwały Rady Miejskiej o przystąpieniu do sporządzenia aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji
- Dokonanie aktualizacji dokumentu
- Konsultacje społeczne projektu zaktualizowanego Gminnego Programu Rewitalizacji
- Wniosek Prezydenta Miasta o zaopiniowanie projektu zaktualizowanego gminnego programu rewitalizacji do organów i instytucji wymienionych w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777).
- Zmiana GPR nie wymaga uzyskania opinii, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777), ani przeprowadzenia konsultacji społecznych, jeżeli:
 - Nie dotyczy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 ust 1 pkt 5 lit a ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777)
 - Nie wymaga zmiany uchwały, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777)
- Wprowadzenie zmian w aktualizacji gminnego programu rewitalizacji pochodzących z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii
- Przedłożenie Radzie Miejskiej przez Prezydenta projektu zaktualizowanego gminnego programu rewitalizacji.